

**GHID PENTRU IDENTIFICAREA ȘI PREVENIREA
PRACTICILOR PRĂDĂTOARE
ÎN COMUNICAREA ȘTIINȚIFICĂ**

**Gheorghe CUCIUREANU
Nelly ȚURCAN
Valeria VRABIE**

Chișinău, 2025

INSTITUTUL DE DEZVOLTARE A SOCIETĂȚII INFORMAȚIONALE

**Gheorghe CUCIUREANU, Nelly ȚURCAN,
Valeria VRABIE**

**GHID PENTRU IDENTIFICAREA ȘI PREVENIREA
PRACTICILOR PRĂDĂTOARE
ÎN COMUNICAREA ȘTIINȚIFICĂ**

Chișinău, 2025

CZU 001.8:050

C 93

Recomandat pentru publicare de Consiliul Științific al Institutului de Dezvoltare a Societății Informaționale (IDSI), proces-verbal nr. 5 din 17 decembrie 2025.

Lucrarea este publicată în cadrul proiectului „Fenomenul publicării în ediții pseudoștiințifice de tip prădător în comunitatea academică din Republica Moldova”, codul proiectului 24.80012.0807.14SE, finanțat de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD) (<https://idsi.md/pseudo-md-proiect>)

Coordonator: Gheorghe Cuciureanu, conf. cercet., dr. hab.

Autori: Gheorghe Cuciureanu, conf. cercet., dr. hab.,
Nelly Țurcan, prof. univ., dr. hab., Valeria Vrabie, conf. cercet., dr.

Tipărit la tipografia „ArtPoligraf”.

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Cuciureanu, Gheorghe.

Ghid pentru identificarea și prevenirea practicilor prădătoare în comunicarea științifică / autori: Gheorghe Cuciureanu, Nelly Țurcan, Valeria Vrabie ; coordonator: Gheorghe Cuciureanu ; Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. — Chișinău : [S. n.], 2025 (Artpolig af). — 178 p.

Cerințe de sistem: PDF Reader.

Bibliogr.: p. 166-178 (106 tit.). — [60] ex.

ISBN 978-9975-3706-3-9. — ISBN 978-9975-3706-4-6 (PDF).

Prezenta publicație este pusă la dispoziție prin Licența Atribuire în Condiții Identice 4.0 Internațional (CC BY-SA 4.0) <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ro>

© Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale (2025)

© Autorii (2025)

ISBN 978-9975-3706-3-9 (print)

ISBN 978-9975-3706-4-6 (PDF)

DOI: <https://doi.org/10.57066/pseudo.idsi25>

CUPRINS

INTRODUCERE	7
1. CADRUL CONCEPTUAL AL PUBLICĂRII PSEUDOȘTIINȚIFICE DE TIP PRĂDĂTOR.....	10
1.1. Definirea publicării pseudoștiințifice de tip prădător	10
1.2. Evoluția fenomenului și factorii determinanți ai publicării pseudoștiințifice de tip prădător	14
1.2.1. Evoluția fenomenului la nivel internațional	14
1.2.2. Factorii care determină proliferarea publicării pseudoștiințifice de tip prădător.....	16
1.3. Contextul Republicii Moldova	19
1.3.1. Vulnerabilități structurale ale sistemului de cercetare	20
1.3.2. Prevalența publicării prădătoare în practica academică	22
1.3.3. Percepții, motivații și gradul de conștientizare	23
1.4. Impactul publicării pseudoștiințifice de tip prădător	25
1.4.1. Consecințe asupra reputației și carierei cercetătorilor	26
1.4.2. Efecte asupra calității cercetării și a comunicării științifice.....	27
1.4.3. Impact asupra instituțiilor și evaluării performanței ...	28
1.4.4. Efecte asupra ecosistemului științific și asupra politicilor publice.....	29
1.4.5. Costuri economice.....	30
1.4.6. Impact asupra tinerilor cercetători	31
1.5. Recomandări conceptuale și orientări generale	32

2. FORME ȘI CARACTERISTICI ALE PUBLICĂRII PSEUDOȘTIINȚIFICE DE TIP PRĂDĂTOR	34
2.1. Reviste prădătoare	34
2.2. Conferințe prădătoare	49
2.3. Edituri prădătoare.....	61
2.4. Reviste deturnate	65
2.5. Indicatori pseudoștiințifici și legitimare simulată	69
2.5.1. Indicatori falși sau inventați	70
2.5.2. Clasamente pseudoștiințifice	71
2.5.3. Alte tehnici de legitimare simulată.....	75
2.6. Repere practice și recomandări.....	76
3. PREVENIREA ȘI VERIFICAREA PUBLICAȚIILOR PRĂDĂTOARE.....	80
3.1. Principii generale ale verificării și prevenirii publicațiilor prădătoare	80
3.2. Cum selectăm o revistă sau o conferință pentru publicare?.....	82
3.2.1. Algoritm practic: de la studiu finalizat la selecția canalului de publicare	83
3.3.2. Clarificarea scopului cercetării și a publicului-țintă.....	84
3.3.3. Surse pentru identificarea revistelor legitime.....	85
3.3.4. Criterii de selecție a revistelor.....	87
3.3.5. Selectarea conferințelor	88
3.3. Recomandări practice de verificare a legitimității unei reviste sau conferințe	90
3.3.1. Denumirea revistei/conferinței și entitatea editorială	90
3.3.2. Structura și calitatea site-ului	93

3.3.3. Indexarea publicațiilor și validarea informațiilor declarate	95
3.3.4. Taxele de publicare	98
3.3.5. Politica de recenzare (peer-review)	101
3.3.6. Durata de publicare.....	103
3.3.7. Alte politici și standarde editoriale	105
3.3.8. Componenta colegiului de redacție al revistei / comitetului științific al conferinței	108
3.3.9. Domeniile științifice și frecvența apariției numerelor.....	110
3.3.10. Autori care publică / Participanți la conferință	112
3.3.11. Examinarea sumară a câtorva articole publicate	114
3.3.12. Prezența în liste negre și percepția în comunitatea academică	115
3.3.13. Experimentarea publicării	117
3.4. Analiza invitațiilor de a publica sau de a participa la o conferință.....	119
3.5. Recomandări pentru tinerii cercetători	122
3.6. Recomandări sintetice pentru prevenirea publicării prădătoare	127
4. RESURSE UTILE ȘI SPRIJIN INSTITUȚIONAL.....	129
4.1. Rolul bibliotecilor universitare și științifice	129
4.1.1. Servicii de consultanță și suport pentru cercetare	130
4.1.2. Instruire în etica publicării și alfabetizare academică	131
4.1.3. Gestionarea resurselor validate și a infrastructurilor de Acces Deschis	132
4.1.4. Cooperare, rețele și politici de Acces Deschis.....	133

4.2. Rolul școlilor doctorale și al conducătorilor de doctorat	134
4.2.1. Formare obligatorie pentru doctoranzi	135
4.2.2. Revizuirea revistelor și conferințelor selectate de doctoranzi	136
4.2.3. Responsabilizarea conducătorilor de doctorat	137
4.3. Politici interne instituționale	139
4.3.1. Politici instituționale și guvernanță academică	139
4.3.2. Proceduri interne de verificare editorială	140
4.3.3. Reglementarea utilizării fondurilor publice	141
4.3.4. Audit intern, monitorizare și raportare	142
4.4. Resurse utile	143
4.4.1. Instrumente de confirmare a informațiilor despre publicații	143
4.4.2. Instrumente pentru alegerea revistelor (selecție)	147
4.4.3. Instrumente de verificare a legitimității prin liste de verificare (check-list)	150
4.4.4. Liste de avertizare și semnale de risc privind publicațiile prădătoare	153
4.4.5. Ghiduri și standarde relevante	158
4.5. Recomandări finale privind sprijinul instituțional și infrastructural	163
BIBLIOGRAFIE	166

INTRODUCERE

Integritatea comunicării științifice reprezintă un pilon fundamental al cercetării academice și o condiție esențială pentru progresul cunoașterii. Validitatea rezultatelor științifice, recunoașterea profesională a cercetătorilor și credibilitatea instituțiilor de cercetare depind în mod direct de calitatea canalelor prin care aceste rezultate sunt comunicate. Transformările profunde din ultima perioadă ale ecosistemului editorial au creat însă un context favorabil apariției și extinderii publicării pseudoștiințifice de tip prădător.

Publicarea prădătoare imită aparența comunicării științifice legitime, dar eludează sau substituie standardele fundamentale ale evaluării academice. Aceste practici nu constituie simple abateri izolate, ci un fenomen sistemic, dinamic și adaptativ, care afectează cercetători din toate regiunile lumii, din diverse domenii științifice și din toate stadiile de carieră. Impactul publicării prădătoare este multiplu și profund, manifestându-se la diferite niveluri.

În Republica Moldova există o vulnerabilitate structurală ridicată față de acest fenomen, determinată de o combinație de factori: presiuni instituționale de raportare și atestare, resurse limitate pentru formare editorială, acces inegal la expertiză informațională și absența unor mecanisme coerente și uniforme de verificare și prevenire la nivel instituțional. În acest context, publicarea prădătoare nu reprezintă doar o problemă individuală de discernământ, ci o provocare de politică publică și de guvernanță academică.

Prezentul *Ghid pentru identificarea și prevenirea practicilor prădătoare în comunicarea științifică* a fost elaborat pentru a răspunde acestei nevoi. El este conceput ca un instrument practic, operațional și adaptat realităților naționale, destinat cadrelor didactice universitare, cercetătorilor științifici, doctoranzilor, conducătorilor de doctorat, bibliotecilor universitare și structurilor instituționale implicate în evaluarea și sprijinirea cercetării.

Este important de subliniat că acest ghid nu își propune să stabilească sau să publice liste de reviste, edituri sau conferințe prădătoare. Exemplele utilizate au un rol exclusiv ilustrativ și nu trebuie interpretate ca verdictes asupra caracterului unei entități editoriale. Scopul ghidului este de a descrie caracteristicile, mecanismele și semnalele de risc asociate publicării prădătoare și de a oferi instrumente prin care cercetătorii și instituțiile pot lua decizii informate și responsabile. Accentul este pus pe dezvoltarea capacității critice a cercetătorilor și a instituțiilor, pe asumarea responsabilității profesionale și pe consolidarea unor mecanisme instituționale durabile de sprijin și prevenție.

Ghidul este structurat progresiv, urmărind o logică clară:

- clarificarea conceptuală a fenomenului și a impactului său;
- descrierea formelor și caracteristicilor publicării prădătoare;
- prezentarea procedurilor de verificare și a strategiilor de prevenire;

- evidențierea rolului instituțiilor și a resurselor de sprijin;
- oferirea unui set coerent de instrumente, ghiduri și bune practici validate internațional.

Abordarea adoptată reflectă consensul internațional conform căruia combaterea puracticilor prădătoare nu poate fi lăsată exclusiv în seama responsabilității individuale a autorilor. Mecanismele eficiente de prevenție apar atunci când responsabilitatea este împărțită între cercetători, universități și institute, biblioteci, școli doctorale, comitete de etică, agenții naționale și rețele internaționale.

Prin acest ghid, autorii urmăresc să contribuie la consolidarea unei culturi a publicării responsabile în Republica Moldova, la creșterea calității și vizibilității cercetării naționale și la alinierea sistemului academic la standardele europene și internaționale de integritate, transparență și evaluare responsabilă a cercetării.

Ghidul a fost elaborat în cadrul proiectului *Fenomenul publicării în ediții pseudoștiințifice de tip prădător în comunitatea academică din Republica Moldova*, finanțat de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (24.80012.0807.14SE).

1. CADRUL CONCEPTUAL AL PUBLICĂRII PSEUDOȘTIINȚIFICE DE TIP PRĂDĂTOR

Capitolul 1 stabilește fundamentele conceptuale necesare pentru înțelegerea fenomenului publicării prădătoare, fără a aborda în mod direct elemente de diagnostic, verificare sau prevenire. Scopul acestui capitol este de a clarifica terminologia utilizată, de a defini principalele tipuri de publicații prădătoare și de a descrie mecanismele economice și operaționale care stau la baza acestui model editorial. În acest sens, capitolul răspunde la întrebări precum: ce este o revistă sau o conferință prădătoare, prin ce criterii se diferențiază acestea de entitățile editoriale legitime, ce forme pot adopta și care sunt strategiile prin care atrag și exploatează autorii.

Totodată, capitolul analizează riscurile și consecințele publicării prădătoare asupra cercetătorilor, instituțiilor și asupra ecosistemului științific în ansamblu (impactul asupra calității cercetării, efectele reputaționale și financiare, vulnerabilitățile instituționale, implicațiile pentru politicile publice). În acest fel, capitolul oferă baza conceptuală necesară pentru dezvoltarea etapelor practice de identificare, verificare și prevenire prezentate în capitolele următoare.

1.1. Definirea publicării pseudoștiințifice de tip prădător

Publicarea pseudoștiințifică de tip prădător desemnează activitatea unor reviste, conferințe sau edituri care se prezintă drept entități științifice legitime, dar care nu respectă standardele recunoscute ale comunicării academice. Aceste

entități percep taxe pentru publicare sau participare fără a asigura procese autentice de evaluare (recenzare), transparență editorială sau mecanisme funcționale de control al calității.

Este necesară delimitarea conceptuală între publicațiile prădătoare, care funcționează în mod înșelător sau fraudulos, și alte categorii de publicații, precum:

- **publicațiile legitime (*veritabile*)**, care aplică un proces riguros de recenzare (peer-review), dispun de politici editoriale transparente și sunt integrate în ecosistemul academic recunoscut;
- **publicațiile legitime de calitate scăzută**, care pot avea procese editoriale imperfecte, dar nu urmăresc înșelarea autorilor;
- **modelele de Acces Deschis (*Open Access*)**, care reprezintă un mecanism legitim de publicare și nu trebuie confundate cu practicile prădătoare.

În literatura de specialitate se subliniază faptul că publicațiile nu pot fi definite exclusiv în termeni binari (prădător sau non-prădător), întrucât fenomenul publicării științifice include practici variate, cu grade diferite de legitimitate și profesionalism. Pe fondul creșterii costurilor publicării de calitate și al comercializării accelerate a mediului academic, frontiera dintre publicațiile prădătoare și cele legitime devine tot mai dificil de delimitat. Această ambiguitate este amplificată de atracția unor procese editoriale rapide și accesibile, care determină mulți cercetători să opteze pentru reviste cu practici

discutabile. În acest context, *Raportul Parteneriatului InterAcademic* propune adoptarea unui spectru de tipuri de publicații, în cazul revistelor acestea incluzând:

- **Reviste frauduloase** – comit fraude deliberate (adesea prin intermediul internetului), cum ar fi utilizarea unor identități false pentru a imita reviste academice legitime sau republicarea unor lucrări deja publicate.
- **Reviste înșelătoare** – oferă informații false sau înșelătoare privind taxele de publicare, serviciile editoriale (indexare, recenzare, factori de impact), identitatea editorului sau componența colegiului de redacție.
- **Reviste inacceptabile de calitate scăzută** – tolerează abateri etice care subminează comunicarea academică și aduc un deserviciu științei, de exemplu acceptă o evaluare colegială superficială, reticența de a investiga acuzațiile privind articolele frauduloase sau incorecte pe care le-au publicat; lipsa detaliilor de contact pentru colegiul de redacție etc.
- **Reviste de calitate scăzută** – prezintă unele indicii problematice, însă acestea nu sunt suficiente, prin natura sau numărul lor, pentru a caracteriza revista drept frauduloasă, înșelătoare sau inacceptabilă din punct de vedere al calității. Astfel de indicii pot include practici de solicitare agresivă, un site web de calitate scăzută (informații incomplete, linkuri inactive, erori frecvente) sau lipsa unor politici editoriale transparente.
- **Reviste de calitate scăzută, bine intenționate și promițătoare** – urmăresc să contribuie la comunicarea științifică, deși prezintă

anumiți indicatori de calitate scăzută. Acești indicatori sunt relativ puțini și sunt contrabalansați de eforturile editoriale de îmbunătățire, ceea ce, în timp, poate conduce la dezvoltarea unor reviste de calitate.

- **Reviste de calitate îndoielnică** – aplică anumite practici asociate publicării prădătoare, în special pentru a face față concurenței pe piața editorială, cum ar fi accelerarea procesului de examinare și publicare a manuscriselor, ceea ce poate conduce la o recenzie superficială și la publicarea unor lucrări de calitate inferioară.
- **Reviste de calitate** – respectă standardele editoriale și etice ale comunicării academice și aplică un proces de recenzie riguros.

În cadrul prezentului Ghid, analiza se concentrează asupra identificării și prevenirii publicării pseudoștiințifice de tip prădător. Delimitarea acestui tip de publicare este realizată pe baza a două criterii utilizate în mod consecvent în întregul document:

- 1) Existența unui proces de evaluare / recenzie riguros ca element de demarcație între o publicație științifică veritabilă (legitimă) și una pseudoștiințifică;
- 2) Existența unui scop prioritar de obținere a profitului financiar de către editor ca element de demarcație între o publicație pseudoștiințifică de tip prădător și alte tipuri de publicații pseudoștiințifice.

1.2. Evoluția fenomenului și factorii determinanți ai publicării pseudoștiințifice de tip prădător

1.2.1. Evoluția fenomenului la nivel internațional

Publicarea prădătoare este un fenomen relativ recent, caracterizat printr-o evoluție rapidă și complexă, influențată de transformările tehnologice, presiunile din sistemul global de cercetare și comercializarea accelerată a comunicării științifice. În ultimele două decenii, aceste practici au evoluat de la inițiative izolate către o industrie globală structurată, care include mii de reviste și conferințe ce imită aparența legitimității academice, dar operează fără standarde recunoscute de calitate și fără control editorial autentic.

Primele semnale sistematice privind existența editorilor prădători au apărut în jurul anului 2010, odată cu creșterea vizibilității entităților comerciale care percepeau taxe autorilor fără a furniza procese editoriale autentice, în special în contextul generalizării modelului de publicare bazat pe taxele autorilor („autorul plătește”). Un punct de referință în documentarea fenomenului îl constituie listele și analizele realizate în acea perioadă, care au atras atenția asupra unui tip de publicare ce simula legitimitatea științifică, dar funcționa predominant pe criterii comerciale.

Ulterior, grupuri comerciale au început să lanseze un număr mare de reviste cu structură aproape identică, diferențiate în principal prin titlu, utilizând platforme editoriale de tip „umbrelă” pentru publicarea unor volume ridicate de articole fără mecanisme de control al calității. Evoluția fenomenului a fost însoțită de apariția conferințelor pseudoștiințifice,

organizate frecvent în serie, fără comitete științifice funcționale și cu termene foarte scurte de acceptare a lucrărilor (24–72 de ore). O altă manifestare a fenomenului a constat în deturnarea unor reviste legitime prin crearea de site-uri frauduloase cu denumiri și identități similare.

Fenomenul s-a extins și din punct de vedere cantitativ. Conform *Raportului Parteneriatului InterAcademic*, numărul articolelor publicate în reviste prădătoare a crescut de la aproximativ 53 de mii la 420 de mii în perioada 2010–2014. De asemenea, între 2018 și 2022, numărul revistelor incluse în baza de date *Cabells Predatory Reports* a crescut de la 10,3 mii la peste 15,5 mii, cu o medie de aproximativ 150 de titluri noi identificate lunar.

Această creștere semnificativă reflectă capacitatea de adaptare și extinderea entităților prădătoare în diverse regiuni ale lumii, inclusiv în state cu sisteme de publicare mai puțin reglementate, cu presiune ridicată asupra cercetătorilor pentru avansare profesională, bariere lingvistice și acces limitat la reviste legitime. Astfel de condiții sunt frecvent întâlnite în anumite regiuni din Asia și Africa, dar nu se limitează la acestea.

În timp, practicile utilizate de editorii prădători au devenit mai elaborate, incluzând strategii de marketing agresiv, mesaje electronice personalizate, utilizarea unor indicatori bibliometrici inventați, declarații false privind indexarea și folosirea neautorizată a numelor unor cercetători cunoscuți. Aceste evoluții au contribuit la estomparea diferențelor dintre practicile editoriale legitime și cele prădătoare, situație exploatată în prezent de editori care urmăresc obținerea de beneficii comerciale.

1.2.2. Factorii care determină proliferarea publicării pseudoștiințifice de tip prădător

Publicarea prădătoare este rezultatul interacțiunii dintre mai mulți factori, care includ presiuni sistemice, transformări tehnologice și vulnerabilități la nivel individual și instituțional. Principalii factori care contribuie la proliferarea acestui fenomen sunt prezentați mai jos.

1) Factorii tehnologici:

- ***Digitalizarea și costurile aproape zero de producție.***

Platformele digitale permit crearea rapidă a site-urilor pentru reviste și conferințe, imitarea elementelor vizuale ale publicațiilor legitime și distribuirea globală a conținutului. Reducerea barierelor tehnice de intrare în domeniul publicării academice, deși favorabilă în sine, a fost utilizată și de entități care urmăresc obținerea de venituri prin practici editoriale discutabile.

- ***Utilizarea rețelelor sociale și a Internetului pentru recrutarea autorilor***

Editorii prădători folosesc mesaje electronice automate, profiluri false în rețele academice, platforme comerciale de promovare, unde postează anunțuri, precum și motoare de căutare generaliste, unde conținutul publicat apare alături de articole legitime. Aceste instrumente facilitează contactarea autorilor și crearea unei aparențe de legitimitate științifică.

2) Factorii economici:

- ***Modelul de publicare cu taxă (APC)***

Profitabilitatea ridicată a modelului „autorul plătește” stimulează apariția continuă a unor reviste și conferințe noi, chiar și fără infrastructură editorială reală. Deși publicarea în Acces Deschis (care se bazează pe acest model) este un pilon important al științei deschise, editorii prădători au adoptat modelul fără a furniza serviciile asociate, precum recenzarea, editarea, indexarea. În practică, tranziția de la „cititorul plătește” la „autorul plătește” a creat contexte fertile pentru abuzuri.

- ***Comercializarea comunicării științifice***

Creșterea costurilor de publicare în reviste și conferințe recunoscute determină o parte dintre cercetători să caute alternative percepute ca fiind mai accesibile, chiar dacă acestea implică riscuri.

- ***Lipsa reglementărilor internaționale***

Lipsa unui mecanism global de certificare sau control al editorilor permite entităților prădătoare să opereze în jurisdicții cu reglementări mai permissive.

3) Factorii academici:

- ***Cultura „publish or perish”***

Presiunea instituțională de a publica pentru obținerea titlurilor științifice, promovare în carieră, raportare în cadrul proiectelor ș.a. creează un context favorabil orientării către reviste și conferințe care promit termene rapide de publicare. Această

presiune este agravată în țările în care standardele de evaluare sunt strict cantitative.

- ***Evaluarea bazată pe număr, nu pe calitate***

Utilizarea rigidă a unor indicatorilor cantitativi (număr minim de articole), fără luarea în considerare a recomandărilor la nivel internațional ca acestea să asiste evaluarea de către experți (*Manifestul Leiden, DORA, Pincipiile Hong Kong ș.a.*), stimulează căutarea unor modalități rapide de publicare, orientarea către reviste și conferințe care promit procesare rapidă, diminuarea atenției acordate calității.

În Republica Moldova, ca și în alte state cu sisteme științifice emergente, această problemă este frecvent semnalată, fiind asociată cu accentul pus pe numărul de publicații, în detrimentul evaluării conținutului acestora.

4) Factori sociali și educaționali

- ***Nivel redus de alfabetizare științifică***

Mulți cercetători, în special la început de carieră, nu sunt familiarizați cu procesul editorial autentic, criteriile de verificare a legitimității publicațiilor și conferințelor, precum și riscurile asociate publicării pseudoștiințifice de tip prădător. Lipsa instruirii în etica publicării este un factor semnificativ de vulnerabilitate.

- ***Aspirație de recunoaștere internațională***

În contextul vizibilității academice limitate a unor sisteme naționale de cercetare, publicarea în afara țării este percepută ca un obiectiv prioritar, situație exploatată de editorii prădători.

5) Motivațiile individuale ale autorilor

Cercetătorii publică în reviste și conferințe pseudoștiințifice de tip prădător din motive diferite, printre care:

- ***Necunoaștere***

Majoritatea autorilor cad victime din lipsa informației, nu din intenție. Cercetătorii la început de carieră sunt categoria cea mai expusă.

- ***Presiune și lipsă de timp***

Necesitatea urgentă de a raporta rezultate pentru proiecte, atestare, concursuri etc. determină unii cercetători să apeleze la soluții rapide.

- ***Resurse limitate***

Publicarea în reviste legitime cu Acces Deschis poate necesita taxe ridicate de mii de Euro, inaccesibile pentru cercetători din țările cu venituri mici.

- ***Lipsa unor rezultate științifice solide***

Autorii cu cercetări slabe sau nefinalizate pot fi tentați să trimită articole care nu ar trece recenzarea reală.

1.3. Contextul Republicii Moldova

În Republica Moldova, fenomenul publicării prădătoare reflectă tendințele observate la nivel internațional, dar prezintă și particularități distincte, determinate de structura și cultura sistemului național de cercetare. Acest fenomen se manifestă la intersecția dintre presiunile instituționale pentru publicare, resursele financiare limitate, orientarea predominant

cantitativă a evaluării performanței academice și nivelul insuficient de formare în domeniul eticii publicării.

1.3.1. Vulnerabilități structurale ale sistemului de cercetare

Sistemul de cercetare din Republica Moldova prezintă o serie de vulnerabilități structurale care favorizează proliferarea publicării prădătoare. Aceste vulnerabilități sunt interconectate și contribuie la configurarea unui mediu în care cercetătorii pot ajunge să fie expuși la practici editoriale neetice, inclusiv în absența unei intenții explicite.

- ***Dependența excesivă de indicatori cantitativi în evaluarea performanței academice***

În numeroase proceduri instituționale (concursuri, promovări, atestări, raportări ale proiectelor), accentul este plasat pe îndeplinirea unor praguri minime privind numărul de publicații, fără mecanisme sistematice de verificare a calității acestora. Această orientare generează o presiune instituțională care favorizează orientarea către reviste și conferințe caracterizate prin procese editoriale rapide, taxe reduse și criterii superficiale de acceptare. Această situație este reflectată și în analiza *Programului de Stat 2020–2023*, care indică faptul că peste jumătate dintre proiectele finanțate au raportat publicații apărute în reviste sau conferințe cu caracteristici prădătoare.

- ***Acces limitat la resurse și infrastructuri informaționale și editoriale***

Nivelul redus de finanțare a cercetării constituie un factor care amplifică vulnerabilitatea cercetătorilor, în condițiile în care taxele percepute de revistele prădătoare sunt, de regulă, mai

mici decât cele solicitate de revistele legitime cu Acces Deschis. În lipsa unor instrumente eficiente de verificare a legitimității publicațiilor, cercetătorii se bazează adesea pe informații incomplete sau pe datele prezentate pe site-urile revistelor și conferințelor, unde editorii prădători afișează informații denaturate și înșelătoare privind indexarea sau procedurile editoriale.

- ***Absența unor mecanisme instituționale de orientare editorială și control***

În majoritatea cazurilor, instituțiile de cercetare și universitățile nu dispun de proceduri interne dedicate verificării publicațiilor, ghiduri editoriale sau structuri responsabile de consilierea cercetătorilor. Datele sondajului național confirmă această situație, indicând, de exemplu, că doar 18,7% dintre respondenți au aflat despre fenomenul publicării prădătoare din materiale furnizate de instituția de afiliere.

- ***Nivelul redus de formare în integritate academică***

Mulți doctoranzi și cercetători aflați la început de carieră nu au o înțelegere sistematică a mecanismelor editoriale, inclusiv a tipurilor de reviste, rolului recenzării, diferențelor dintre Accesul Deschis legitim și practicile comerciale sau modalităților de verificare a indexării. În aceste condiții, capacitatea de identificare a practicilor editoriale neetice este limitată.

1.3.2. Prevalența publicării prădătoare în practica academică

Evaluările recente evidențiază faptul că publicarea prădătoare este prezentă în mod vizibil în rapoartele instituțiilor de cercetare, în lucrările comunicate în cadrul proiectelor finanțate din bani publici și în dosarele de promovare academică. Numeroase publicații din aceste contexte prezintă caracteristici asociate fenomenului prădător, precum recenzare superficială sau inexistentă, termene foarte scurte de acceptare, arii tematice excesiv de largi, proceduri editoriale insuficient documentate și volume mari de articole publicate.

Datele acumulate în ultimii ani indică faptul că publicarea prădătoare este un fenomen prezent în mod consistent în activitatea academică din Republica Moldova. Acesta se manifestă în diferite forme, incluzând articole publicate în reviste cu caracteristici prădătoare, participări la conferințe cu practici editoriale inadecvate, volum mare de lucrări comunicate în culegeri ale conferințelor cu recenzare minimală sau fără recenzare, precum și raportări instituționale bazate pe publicații neverificabile.

Numeroase rapoarte ale proiectelor finanțate public includ articole publicate în reviste cu reputație incertă sau în conferințe care acceptă lucrări într-un interval de 24–72 de ore. Aceste culegeri de lucrări sunt frecvent caracterizate prin teme foarte largi, comitete științifice dificil de identificat și lipsa unor politici editoriale explicite. În unele situații, același autor publică simultan 4–6 articole în aceeași ediție a unei conferințe, ceea ce indică absența unui proces de selecție reală.

Fenomenul nu este limitat la cercetători aflați la început de carieră. Analizele realizate la nivelul comunității academice arată că publicații cu caracteristici prădătoare apar și în dosarele unor cadre universitare cu experiență, inclusiv conducători de doctorat sau profesori universitari. Acest lucru arată că problema nu este doar una individuală, ci este una de natură sistemică, asociată presiunilor profesionale, nivelului de informare și lipsei unor proceduri interne de verificare.

O particularitate a contextului național al Republicii Moldova este frecvența conferințelor internaționale cu practici editoriale îndoielnice, organizate periodic și promovate intens în rândul cadrelor universitare. Aceste evenimente percep taxe moderate, oferă certificate de participare și promit publicarea rapidă a lucrărilor, ceea ce le face atractive pentru raportările periodice și pentru îndeplinirea cerințelor formale ale proiectelor.

Publicarea prădătoare este întâlnită frecvent și în rândul doctoranzilor, care, în absența unor orientări clare din partea școlilor doctorale, pot confunda revistele legitime cu publicații comerciale care imită proceduri editoriale autentice. Această situație este amplificată de cerințele privind existența unui număr minim de articole înainte de susținerea tezei de doctorat.

1.3.3. Percepții, motivații și gradul de conștientizare

Percepțiile cercetătorilor din Republica Moldova, identificate de autorii Ghidului în urma realizării unui sondaj în comunitatea

academică, indică un fenomen cunoscut la nivel declarativ, dar insuficient înțeles în profunzime. Majoritatea respondenților afirmă că au auzit despre publicațiile prădătoare, însă o proporție semnificativă nu poate identifica criteriile utilizate pentru a diferenția o revistă sau o conferință legitimă de una cu practici frauduloase. În mod paradoxal, mulți respondenți sunt siguri că nu au publicat în reviste sau conferințe prădătoare, dar nu pot explica mecanismele prin care au verificat aceste publicații.

Nivelul de conștientizare este încă limitat: cercetătorii cunosc termenul, dar nu și caracteristicile specifice sau impactul pe termen lung asupra carierei. Acest nivel redus de alfabetizare editorială este asociat cu lipsa instruirii formale, dar și cu absența unor tradiții robuste de etică a publicării în instituțiile de învățământ superior și cercetare.

Motivațiile pentru care cercetătorii ajung să publice în reviste și conferințe prădătoare sunt variate:

- ***Presiunea de a publica rapid*** – termenele limită pentru proiecte sau proceduri de atestare determină unii autori să caute soluții rapide, iar revistele și conferințele prădătoare exploatează exact această nevoie. În opinia majorității cercetătorilor din Republica Moldova acesta este principalul factor care determină cercetătorii să recurgă la reviste și conferințe prădătoare (peste 58% dintre respondenții sondajului național);
- ***Costurile reduse și accesibilitatea aparentă*** – taxele scăzute și procedurile simple de publicare sunt atractive în

contextul în care revistele cu Acces Deschis legitime percep taxe ridicate, inaccesibile pentru mulți autori;

- ***Recomandări informale sau experiențe personale*** – revistele și conferințele prădătoare sunt adesea recomandate de colegi sau circulate în rețele academice informale. Dacă un cercetător fără experiență observă că un coleg a publicat rapid într-o anumită revistă, tentația de a repeta modelul este mare;
- ***Necunoașterea procesului editorial și a mecanismelor de verificare*** – mulți cercetători nu știu să verifice indexarea reală a unei reviste sau nu disting între *Google Scholar* și o bază de date academică. Peste un sfert din respondenții sondajului național recunosc că nu pot aprecia dacă au publicat într-o revistă prădătoare sau au participat la o conferință prădătoare;
- ***Dificultatea reală de a publica în reviste cu standarde ridicate*** – respingerea repetată a articolelor poate determina cercetătorii să caute alternative mai permissive.

1.4. Impactul publicării pseudoștiințifice de tip prădător

Publicarea pseudoștiințifică de tip prădător afectează în profunzime calitatea cercetării, reputația autorilor, evaluarea instituțională și încrederea publicului în știință. Impactul este multidimensional – științific, academic, economic și societal – și este amplificat în contexte unde resursele sunt limitate, evaluarea se bazează preponderent pe indicatori cantitativi, iar mecanismele de verificare sunt insuficient consolidate. În Republica Moldova, aceste condiții amplifică efectele negative

ale fenomenului și contribuie la reproducerea unor practici editoriale neetice.

1.4.1. Consecințe asupra reputației și carierei cercetătorilor

Publicarea în reviste sau conferințe prădătoare compromite credibilitatea cercetătorilor și le afectează evoluția profesională. Articolele publicate în astfel de entități:

- nu sunt recunoscute în comunitatea științifică internațională și, în general, nu sunt acceptate în evaluările realizate de ANACEC;
- sunt rareori citate și, în general, nu sunt integrate în literatura de specialitate; citările existente provin, de regulă, din contexte academice cu standarde scăzute de evaluare;
- nu contribuie la profilul academic în baze prestigioase ca *Scopus* sau *Web of Science* (WoS);
- pot fi excluse din concursuri, atestări și evaluări instituționale.

Din perspectivă reputațională, asocierea unui autor cu publicații prădătoare poate genera îndoieli privind rigoarea, integritatea și calitatea activității sale științifice. Cercetătorii care au publicat în astfel de reviste relatează frecvent sentimentul de regret, pierderea timpului, resurselor financiare și a datelor de cercetare.

În context internațional, efectele sunt amplificate: cercetătorii importanți și partenerii instituționali evită asocierea, iar participarea în rețele, proiecte științifice și publicarea în reviste

legitime devin mai dificil (eventualii parteneri și comitetele editoriale iau în calcul istoricul autorului).

1.4.2. Efecte asupra calității cercetării și a comunicării științifice

Lipsa unei recenzări autentice conduce la publicarea unor articole cu probleme metodologice, rezultate neverificate sau concluzii nefondate. Aceste articole:

- pot conține erori grave, date fabricate sau interpretări speculative;
- nu beneficiază de corecții, erate, retractări sau arhivare pe termen lung;
- rămân accesibile publicului fără avertizări privind calitatea lor.

Contaminarea literaturii științifice reprezintă una dintre consecințele majore ale publicării prădătoare. Articolele prădătoare sunt uneori indexate în baze de date secundare sau apar în motoare de căutare precum *Google Scholar*, fiind ulterior citate de cercetători mai puțin experimentați. Această circulație a informației de calitate scăzută duce la propagarea erorilor și la dificultatea de a delimita cercetarea validă de pseudoștiință. Există situații în care revistele prădătoare ajung să fie incluse temporar și în baze de date consacrate. Din aceste motive, baza de date *Scopus* a fost nevoită să excludă 861 reviste în perioada 2009-2024, iar baza de date *WoS* – 82 reviste într-o singură lună (martie 2023).

În domenii sensibile, în special în medicină, impactul poate fi direct asupra sănătății publice. Studiile arată existența unor

domenii unde numărul revistelor prădătoare depășește numărul celor legitime, generând riscuri privind utilizarea unor date neverificate în practică sau politici publice.

1.4.3. Impact asupra instituțiilor și evaluării performanței

La nivel instituțional, publicarea prădătoare distorsionează evaluările interne și externe ale performanței academice. Atunci când publicațiile sunt raportate fără verificare riguroasă, instituțiile pot:

- prezenta rezultate științifice artificial crescute;
- fundamenta greșit decizii de promovare sau recompensare;
- direcționa fonduri publice către publicații fără valoare științifică;
- compromite credibilitatea rapoartelor de cercetare, inclusiv în proiecte finanțate public.

În procesele de evaluare și acreditare, afilierea repetată la reviste și conferințe suspecte poate afecta poziționarea instituțională și capacitatea de a participa la consorții internaționale. Fenomenul creează o dinamică internă dezechilibrată: cercetătorii care publică responsabil pot fi dezavantajați în competițiile interne în raport cu cei care acumulează rapid publicații în reviste prădătoare. În acest context, în sistemul de cercetare din Republica Moldova persistă riscul consolidării unei culturi a formalismului, în detrimentul calității și integrității cercetării.

1.4.4. Efecte asupra ecosistemului științific și asupra politicilor publice

Publicarea prădătoare subminează calitatea întregului ecosistem științific. În sistemele în care cantitatea este privilegiată în raport cu calitatea, entitățile prădătoare devin o soluție aparent convenabilă, ceea ce conduce la:

- scăderea calității literaturii științifice naționale;
- apariția unei pseudo-producții științifice;
- alimentarea percepției publice că orice cercetare este echivalentă, indiferent de rigoare;
- riscul dezinformării științifice și al consolidării discursurilor anti-științifice;
- compromiterea procesului de luare a deciziilor bazate pe dovezi.

În politicile publice, riscurile sunt majore. Studiile prădătoare pot fi folosite eronat în fundamentarea strategiilor în educație, sănătate, agricultură sau economie. Deciziile bazate pe date neverificate (false) pot conduce la soluții ineficiente, risipă de resurse și consecințe negative asupra populației, în special în domenii sensibile precum sănătatea publică.

Fenomenul permite și exploatarea unui cadru de aparență științifică pentru promovarea de către companii comerciale a unor produse, tehnologii sau practici nevalidate, ceea ce afectează protecția consumatorilor și încrederea publicului în expertiza științifică.

1.4.5. Costuri economice

Publicarea prădătoare are un impact economic semnificativ, manifestat în mai multe forme:

- ***Costuri directe***

Taxele de publicare (Article Processing Charges, APC) sunt plătite pentru servicii inexistente sau de slabă calitate. În unele situații, proiectele finanțate public acoperă aceste costuri, ducând la pierderi de resurse care ar fi putut fi direcționate spre cercetare reală.

- ***Costuri indirecte***

Acestea se manifestă prin diminuarea șanselor de a obține granturi internaționale, reducerea vizibilității instituțiilor, utilizarea rezultatelor prădătoare în rapoarte și decizii, generând pierderi suplimentare, precum și prin afectarea sustenabilității editorilor legitimi, care se confruntă cu competiția neloială a editorilor prădători.

La nivel macro, publicarea pseudoștiințifică de tip prădător afectează competitivitatea sistemelor de cercetare, reducând capacitatea de inovare și poziționarea în rețelele științifice internaționale. Republica Moldova nu face excepție, acest fenomen contribuind la diminuarea competitivității științei naționale și la creșterea vulnerabilității acesteia în raport cu standardele Spațiului European de Cercetare.

1.4.6. Impact asupra tinerilor cercetători

Tinerii cercetători sunt cei mai vulnerabili la acest fenomen. Lipsa de experiență, presiunea de a publica rapid și absența mentoratului adecvat îi expun riscului de a considera revistele și conferințele prădătoare drept opțiuni acceptabile. Consecințele includ:

- construirea unui portofoliu academic necredibil;
- dificultăți în obținerea burselor, granturilor sau colaborărilor;
- pierderea resurselor financiare și a timpului necesar pentru cercetare reală;
- obișnuirea cu practicile editoriale eronate.

Pentru tinerii cercetători, impactul este accentuat, întrucât primele publicații contribuie la formarea profilului lor academic. În lipsa intervențiilor instituționale, aceste practici se perpetuează între generații, afectând calitatea cercetării la nivel național.

Per ansamblu, publicarea pseudoștiințifică de tip prădător face ca demarcarea între știință și pseudoștiință să devină vagă și relativă. Situația în care a ajuns cercetarea științifică din Republica Moldova este și o consecință a acceptării publicațiilor pseudoștiințifice și a obținerii avantajelor (titluri, posturi, premii) în baza lor. În lipsa unor mecanisme clare de verificare și a unor politici coerente de prevenire, aceste practici riscă să fie perpetuate, cu efecte pe termen lung asupra dezvoltării sistemului național de cercetare.

1.5. Recomandări conceptuale și orientări generale

Pe baza analizei conceptuale a fenomenului publicării pseudoștiințifice de tip prădător, se desprind următoarele recomandări generale, care trebuie avute în vedere pe tot parcursul procesului de comunicare științifică:

- ▶ • **Publicarea prădătoare trebuie înțeleasă ca un fenomen sistemic**, nu exclusiv ca rezultat al unor decizii individuale eronate. Evaluarea și prevenirea acestuia necesită abordări care depășesc nivelul autorului și implică instituții, politici de evaluare și mecanisme de guvernare academică.
- **Utilizarea termenului „prădător” trebuie realizată cu discernământ**, ținând cont de diversitatea practicilor editoriale existente. Nu orice revistă cu vizibilitate redusă sau resurse limitate este pseudoștiințifică, iar delimitarea trebuie să se bazeze pe comportamente editoriale și modele de funcționare, nu doar pe prestigiu sau indexare.
- **Diferențierea clară între publicațiile prădătoare și alte categorii de publicații problematice** (reviste de calitate scăzută, reviste emergente, reviste deturnate) este necesară pentru evitarea etichetărilor excesive și pentru formularea unor răspunsuri proporționale.
- **Riscurile publicării prădătoare trebuie evaluate nu doar la nivel individual**, ci și în raport cu impactul asupra instituțiilor, sistemelor de evaluare, politicilor publice și credibilității cercetării.

Publicarea pseudoștiințifică afectează cumulativ ecosistemul academic.

- ***Contextul național și instituțional trebuie luat în considerare în analiza fenomenului***, în special în sisteme academice caracterizate prin resurse limitate și presiuni administrative pentru publicare. Practicile prădătoare se adaptează acestor vulnerabilități și nu pot fi analizate exclusiv prin raportare la modele occidentale consolidate.
- ***Prevenirea eficientă a publicării prădătoare presupune consolidarea culturii academice***, nu doar aplicarea unor instrumente de control. Înțelegerea mecanismelor economice, editoriale și simbolice constituie premisa necesară pentru etapele de verificare și prevenire.

Recomandările formulate în această secțiune au rolul de a facilita tranziția de la analiza conceptuală și descriptivă la abordarea operațională a identificării și prevenirii publicării pseudoștiințifice de tip prădător. Instrumentele și procedurile concrete de aplicare a acestor recomandări sunt detaliate în capitolele următoare.

2. FORME ȘI CARACTERISTICI ALE PUBLICĂRII PSEUDOȘTIINȚIFICE DE TIP PRĂDĂTOR

Capitolul 2 descrie formele pe care le poate lua publicarea prădătoare și caracteristicile prin care acestea pot fi recunoscute. Scopul său este de a oferi un cadru structurat de indicatori practici asociați revistelor, conferințelor, editorilor și platformelor care imită comunicarea științifică legitimă.

Capitolul nu detaliază proceduri de verificare, dar sintetizează semnele tipice: lipsa sau mimarea recenzării, informații editoriale greu de verificat și tehnici de „legitimare” simulate și diferențe între principalele forme ale comunicării pseudoștiințifice de tip prădător. Acest cadru descriptiv susține etapele ulterioare de evaluare și identificare a publicațiilor suspecte.

2.1. Reviste prădătoare

Revistele prădătoare sunt publicații care se prezintă drept reviste științifice, dar nu aplică mecanisme adecvate de control academic. Ele funcționează, de regulă, pe un model comercial în care autorul plătește pentru publicare, în care taxele sunt colectate pentru publicare, iar procesul editorial (în special recenzarea) este minimal sau inexistent.

Principalele criterii/indicatori a revistelor prădătoare sunt următoarele:

- 1) ***Lipsa sau mimarea evaluării / recenzării manuscriselor:***
 - Absența totală a recenzării (evaluare peer-review) sau efectuarea unui proces superficial de recenzare a manuscrisului;

- Prezentarea pe site a unei politici de recenzare care nu este aplicată în practică;
- Lipsa oricăror observații, comentarii sau recomandări de la recenzenți transmise autorului;
- Transmiterea doar a unor observații sau recomandări formale, inconsistente sau nerelevante pentru manuscris;
- Accelerarea recenzării contra unei taxe suplimentare.

Recenzarea (evaluarea peer review) riguroasă a manuscrisului transmis spre publicare unei reviste reprezintă **elementul principal** care face demarcația între o revistă pseudoștiințifică și una veritabilă (multe dintre celelalte criterii sau indicatori menționați ulterior pot fi întâlniți și în cazul revistelor legitime). În absența recenzării adecvate, manuscrisele nu trec printr-o etapă standard de control al calității, iar rezultatele publicate rămân fără validare colegială. Astfel, rezultatele publicate în reviste prădătoare nu primesc aprobarea academică a calității și fiabilității.

Exemplu:

Revista *Science of Europe* (<https://www.european-science.org/>) acceptă articole pentru publicare fără a efectua o procedură reală de peer review. Această concluzie a fost stabilită în urma unui experiment, a cărui metodologie a inclus următorii pași: identificarea, în arhiva revistei, a unui articol publicat anterior; introducerea în textul acestuia a unor sintagme speciale, menite să verifice existența unui proces

autentic de recenzare; înlocuirea numelui autorului cu un nume fictiv; transmiterea articolului în numele acestui autor inventat.

În aceeași zi în care articolul a fost trimis, a fost recepționat un mesaj prin care se confirma acceptarea acestuia pentru recenzare. A doua zi a fost comunicată acceptarea articolului pentru publicare, fără a fi prezentate rezultatele procesului de recenzare, comentariile recenzenților sau eventuale obiecții asupra conținutului, cu atât mai mult cu cât articolul fusese deja publicat anterior. În schimb, a fost indicată exclusiv modalitatea de achitare a taxei de publicare.

Acceptarea articolului într-un termen extrem de scurt, fără furnizarea niciunui rezultat al procesului de recenzare, deși revista afirmă că aplică procedura de peer review, demonstrează în mod evident că *Science of Europe* doar mimează evaluarea științifică a articolelor trimise spre publicare.

2) *Timp rapid de publicare:*

- Publicarea articolelor în decurs de câteva zile sau săptămâni (în timp ce în cazul unei recenzări riguroase procesul poate dura câteva luni sau chiar mai mult);
- Servicii de urgentare a procesului de publicare (taxă suplimentară pentru a publica mai repede) sau reduceri false (de ex., reducere de 50% dacă manuscrisul se transmite până la o anumită dată);
- Un interval de timp declarat care nu permite parcurgerea etapelor obișnuite: evaluarea editorială inițială, identificarea recenzenților, acceptarea

recenzării, recenzarea propriu-zisă și decizia editorială.
recenzarea, decizia editorială și, dacă este cazul revizia
manuscrisului.

Exemple:

Revista *International Journal of Advanced Research - IJAR* (<https://www.journalijar.com/>), potrivit informațiilor prezentate pe site-ul său, promovează publicarea rapidă a articolelor de cercetare, a rapoartelor de caz, a articolelor de sinteză și a comunicărilor scurte, indiferent de domeniul științific. Timpul de publicare declarat, de la depunerea manuscrisului până la apariția acestuia într-un număr al revistei, este de 15 zile, interval incompatibil cu desfășurarea unui proces autentic de recenzare științifică.

Revista *Polish Science Journal* (<https://sciencecentrum.eu/zhurnalyi/>) comunică decizia privind acceptarea lucrării, conform informațiilor disponibile, în cel mult 23 de ore, fapt care indică absența unei evaluări științifice reale a manuscriselor.

3) Taxe de publicare netransparente sau necorelate cu serviciile oferite:

- Taxe foarte mici (de exemplu, 10-20 €), profitul asigurându-se prin numărul mare de autori care publică;
- Taxe exagerat de mari (mii de euro) în raport cu serviciile oferite (de exemplu, fără politici de arhivare și preservare sau fără indexare relevantă);

- Taxe neobișnuit de mari comparativ cu revistele prestigioase din domeniu;
- Taxe ascunse, comunicate autorului doar după acceptarea articolului, prin e-mail;
- Taxe solicitate imediat după trimiterea manuscrisului, înainte de finalizarea recenzării.

Exemple:

Revista *Science of Europe* (<https://www.european-science.org/>) percepe o taxă de publicare în valoare de 32 de euro pentru fiecare articol, în timp ce *International Journal of Advanced Research* (IJAR) solicită o taxă de 120 de dolari SUA pentru publicarea unui articol.

Revista *Acta Scientific Medical Research* (<https://actascientific.com/ASMS-Article-Inpress.php>), care face parte din grupul Acta Scientific Publisher (recunoscut ca unul dintre cei mai notorii editori prădători), menționează site-ul său existența unei taxe de publicare „simbolice”, fără ca valoarea acesteia să fie indicată în mod explicit.

4) Denumiri atractive, generalizate sau imitarea denumirilor unor reviste cunoscute:

- Denumiri globale, generalizate, vagi, care încearcă să atragă autorii și menite să sugereze prestigiu, cum ar fi „*Revista internațională*”, „*Știința modernă*”, „*Știința globală*”, „*Avansarea științei*”, „*European*”, „*American*”, „*Universal*” etc.;

- Denumiri apropiate de cele ale unor reviste recunoscute și apreciate în lume (mimetism), pentru a atrage autori prin confuzie;
- Denumiri care nu corespund misiunii declarate a revistei;
- Denumiri care sugerează o origine geografică ce nu corespunde editorului (de exemplu, includerea termenului „American”, fără legătură instituțională sau geografică verificabilă cu editorul, fiind publicate cercetările unor autori din țările în curs de dezvoltare);
- Denumiri excesiv de ample (de exemplu, „*Revista Educației sau Journal of Science, technology, society and environment education*”) pentru a atrage mai multe articole;
- În denumirea editorilor se folosesc cuvinte precum „*Rețea*”, „*Centru*”, „*Asociație*”, „*Institut*” și altele asemenea, când de fapt cei care stau în spatele afacerii se ocupă doar cu editarea publicațiilor, iar uneori este vorba de o singură persoană care stă la un calculator.

Exemple:

Denumirile unor reviste prădătoare identificate: *International Research Journal* (<https://research-journal.org/en/>), *German International Journal of Modern Science* (<https://dizzw.com/en/>), *The Norwegian Journal of Development of the International Science* (<https://nor-ijournal.com/ru/>), *Polish Science Journal* (<https://sciencecentrum.eu/zhurnalyi/>), *Polish Journal of Science* (<https://www.poljs.com/>) etc.

5) *Colegiu de redacție nefuncțional sau prezentat prin informații false:*

- Includerea unor nume inventate sau greu verificabile, poate fi chiar a redactorului-șef (uneori nume apropiate de cele ale unor personalități);
- Lipsa unor specialiști cu activitate publică în domeniul revistei;
- Includerea doar a persoanelor dintr-o anumită regiune geografică (de exemplu, persoane doar din spațiul ex-sovietic, iar publicația să apară în Europa de Vest), în pofida unei identități declarate „internaționale”;
- Includerea în lista de pe site a unor personalități importante, fără ca aceștia să cunoască (fără permisiunea lor);
- Lipsa corespondenței dintre domeniile revistei și competențele colegiului editorial. Persoanele incluse nu acoperă toate domeniile științei prezente în revistă (sau sunt doar câte 1-2 persoane la un domeniu);
- Afișarea unui număr mare de membri din diferite țări pentru a oferi un aspect internațional (fără afiliere și informații verificabile);
- Absența publicărilor membrilor în revista respectivă (acolo unde acest lucru ar fi de așteptat);
- Aceași persoană apare ca editor pentru mai multe reviste pseudoștiințifice cu profil similar;
- Două sau mai multe reviste au colegii de redacție identice (duplicare).

✦ Exemplu:

Experimentul „*Dr. Anna O. Szust*” ilustrează modul de „selecție” a colegiilor editoriale ale revistelor prădătoare. O echipă de psihologi a creat un profil fictiv – „*Dr. Anna O. Szust*” (Oszust în poloneză înseamnă „fraudă”) și au trimis cereri de a deveni membru al colegiului de redacție la 360 reviste, însoțite de CV și publicații false. Un număr de 48 de reviste prădătoare au acceptat solicitarea, unele la doar câteva ore de la trimiterea cererii, iar patru dintre acestea i-au propus funcția de redactor-șef (!). În același timp, nicio revistă inclusă în *Web of Science* nu au acceptat-o (nu au răspuns la mesaj).

6) *Domenii științifice excesiv de largi:*

- Publicarea articolelor, în cadrul aceleiași reviste, în numeroase domenii științifice, fără delimitări clare;
- Lipsa acoperirii tuturor domeniilor în care revista publică de către membrii colegiilor de redacție și de către recenzenți;
- Există numere ale revistei în care, pentru unele domenii, sunt publicate doar 1–2 articole.

✦ Exemplu:

Revista *German International Journal of Modern Science* publică articole în 22 de domenii științifice (conform informațiilor disponibile pe site-ul revistei: <https://dizww.com/en/journal-topics/>), fiecare domeniu fiind reprezentat, de regulă, de 1–2 articole. În unele numere, anumite domenii științifice nu sunt reprezentate deloc, ceea ce indică faptul că revista nu urmează o politică editorială

coerentă pe domenii, ci publică oportunist, în funcție de articolele efectiv depuse și de achitarea taxelor de publicare, nu în baza unui plan tematic sau a unei comunități științifice active.

7) *Frecvență ridicată și nejustificată de publicare:*

- Publicarea unui număr foarte mare de articole într-un interval scurt, uneori săptămânal sau lunar (cu o structură a domeniilor și a autorilor variabilă);
- Creșterea numărului articolelor în lipsa motivelor justificative legate de extinderea domeniilor de cercetare sau de creșterea numărului de autori calificați (de ex., publicarea a sute de articole într-un singur număr, fără explicații privind capacitatea editorială);
- Nerespectare (în unele cazuri) a unui calendar fix de publicare, fără explicații clare.

Exemplu:

Revista *Internauka* (<https://www.internauka.org/journal/science>) este o publicație cu apariție săptămânală, totalizând patru numere pe lună. Revista declară o arie tematică extrem de largă, acoperind până la 23 de domenii științifice, iar structura fiecărui număr este variabilă și lipsită de o identitate tematică stabilă.

Modelul editorial indică o orientare predominant comercială: revista percepe o taxă de publicare de aproximativ 165 de ruble rusești per pagină (circa 30 de lei), iar într-un singur număr sunt publicate, de regulă, între 100 și 130 de articole. În plus, autorii sunt obligați să achite separat costuri pentru varianta tipărită a revistei și pentru certificatul de publicare.

Frecvența foarte ridicată a aparițiilor, volumul neobișnuit de mare de articole per număr, diversitatea tematică excesivă și structura cumulativă a taxelor sugerează existența unui model de publicare orientat spre maximizarea veniturilor, nu spre selecția științifică riguroasă sau consolidarea unei comunități academice disciplinare. Aceste caracteristici constituie indicatori majori de risc privind calitatea procesului editorial și legitimitatea practicilor de publicare.

8) „Recrutare” agresivă a autorilor sau a membrilor colegiului de redacție:

- Trimiterea masivă și repetitivă de mesaje către cercetători de pe adrese gratuite (de tip gmail.com sau yahoo.com), cu oferte de a publica, deseori cu reducere, inclusiv pentru „numere speciale”;
- Trimiterea frecventă a invitațiilor de a deveni membri ai colegiului de redacție sau recenzent, inclusiv celor care nu au experiență relevantă în domeniu;
- Desfășurarea campaniilor de promovare pe rețelele de socializare;
- Identificarea persoanelor care publică în reviste științifice din baze de date importante, în special tineri, cărora li se trimit oferte de publicare, deseori fără corelare cu domeniul de cercetare al acestora.

 Exemplu:

Unul dintre autorii prezentului Ghid a primit o invitație de a deveni redactor-șef al revistei *Social Sciences* (<http://www.socialjl.com/ec/wy2IZP>). În mesajul transmis de un presupus editor, se afirmă că invitația este motivată de faptul că acesta ar fi fost „profund impresionat” de articolul *Ce*

este publicarea prădătoare și care este impactul acesteia, redactat în limba română.

9) Absența indexării în baze de date importante și utilizarea indicilor bibliometrici falși sau inadecvați:

- Revista nu este prezentă în baze de date ca Web of Science, Scopus și alte incluse în Lista bazelor de date recunoscute de ANACEC pentru publicarea rezultatelor cercetărilor;
- Afișarea de logo-uri sau linkuri către baze de date fără includerea reală a reviste;
- Formulări de tip „în curs de indexare”, utilizate pentru a crea impresia unei recunoașteri;
- Pretinderea existenței unui factor de impact, deseori foarte mare, deși nu este indexată în Web of Science (care calculează acest indicator);
- Utilizarea unor servicii neoficiale de tip „impact-factor”, cum ar fi Scientific Journal Impact Factor (SJIF), Global Impact Factor (GIF), Journal Impact Factor (JIF), prezentate ca echivalente cu indicatori consacrați, care nu sunt acreditate să calculeze astfel de metrici;
- Utilizarea unor indicatori bibliometrici care ar sugera, în mod neclar sau înșelător, că revista ar fi indexată în baze de date importante (de ex., în DOAJ, PubMed etc.).

 Exemple:

Revistele de pe platforma SCIRP, precum *Journal of Biosciences and Medicines* (<https://www.scirp.org/journal/indexing?journalid=2435>), *Food and Nutrition Sciences*

(<https://www.scirp.org/journal/indexing?journalid=208>), *Advances in Microbiology* (<https://www.scirp.org/journal/indexing?journalid=1000>) și *International Journal of Organic Chemistry* (<https://www.scirp.org/journal/indexing?journalid=527>), indică faptul că sunt indexate în mai multe baze de date, însă niciuna dintre acestea nu este recunoscută de ANACEC, iar afirmațiile privind indexarea în *Web of Science* nu corespund realității.

În plus, denumirile acestor reviste pot genera confuzie, deoarece sunt foarte asemănătoare cu cele ale unor reviste recunoscute, cu reputație științifică reală. De exemplu, revista *Advances in Microbiology* de pe platforma SCIRP (Scientific Research Publishing) este frecvent confundată cu *Advances of Microbiology*, o revistă indexată în *Scopus* și *Web of Science*, ceea ce poate induce în eroare autorii și cititorii. De asemenea, aceste reviste indică indicatori scientometrici dubioși, precum așa-numitul Google Impact Factor, care nu este un indicator recunoscut sau calculat de vreo instituție academică legitimă.

O altă revistă care utilizează indicatori scientometrici nerecunoscuți este *Polish Journal of Science* (<https://www.poljs.com/>), care menționează pe pagina sa web valori precum SJIF Impact Factor – 5.943 și Cosmos Impact Factor – 4.763. Acești așa-numiți „factori de impact” nu sunt recunoscuți la nivel internațional și nu provin din surse oficiale, ceea ce indică un prestigiu artificial și o relevanță științifică îndoielnică a revistei.

10) *Nerespectarea unor standarde editoriale și tehnice:*

- Nerespectarea cerințelor tehnice de redactare a articolelor;
- Lipsa identificatorilor standard (cum ar fi ISSN-uri sau DOI-uri) sau folosirea lor necorespunzătoare;
- Lipsa politicilor antiplagiat;
- Încurajarea autocitărilor pentru a crește artificial factorul de impact sau alți metrici;
- Lipsa unei politici clare de corectare a greșelilor din articole sau de retragere a acestora în caz de erori majore sau plagiat;
- Lipsa politicilor sau practicilor de arhivare și preservare digitală.

Exemplu:

Revista *Polish Science Journal*, publicată pe platforma iScience (<https://sciencecentrum.eu/zhurnalyi/>), nu dispune de un identificator ISSN, specific publicațiilor periodice, ci utilizează un ISBN, cod atribuit, de regulă, volumelor colective sau monografiilor.

11) *Site de calitate redusă sau conținut cu informații denaturate:*

- Designul și conținutul site-urilor sunt adesea neprofesioniste, cu structuri confuze, erori gramaticale și ortografice, informații contradictorii și incomplete;
- Lipsa unor informații importante despre revistă: mărimea taxei, procedura de recenzare, informații

despre editor și membrii colegiului de redacție (afiliere, domeniul de activitate etc.)

- Probleme de accesare a anumitor rubrici, fiind indicat că sunt în proces de construcție, sau inconsistențe între rubrici;
- Existența unei pagini „Contactați-ne” care include doar un formular web sau o adresă de e-mail (care se termină în .gmail.com, .yahoo.com sau alte e-mailuri gratuite), iar editorul ascunde sau nu dezvăluie localizarea sa geografică;
- Publicitate excesivă, aglomerată pe site-ul revistei;
- Utilizarea neautorizată a imaginilor licențiate pe site-ul revistei, fără permisiunea sau licența deținătorilor drepturilor de autor;
- Autodescrierea de tip „editor de top”, „editor de renume”, „revistă de top”, „revistă de talie mondială” etc.
- Utilizarea neautorizată a siglelor unor instituții autentice, legitime, ca și cum ar împrumuta de la legitimitatea altora (de exemplu a COPE – Comitetului pentru Etica Publicării), fără calitate de membru.

Exemplu:

Revista *Acta Scientific Medical Sciences* (ASMS) (<https://actascientific.com/ASMS.php>) menționează pe site-ul său că aceasta ar fi o ediție internațională de renume, care publică articole în diverse discipline ale științelor medicale. Cu toate acestea, informațiile privind procedura de evaluare (peer

review) sunt foarte limitate, în pofida faptului că este afișată o listă extrem de extinsă a echipei de recenzare (review board), formată din persoane din numeroase țări și organizații, multe dintre acestea fără legătură reală cu activitatea științifică.

Revista *Acta Scientific Medical Research* (<https://actascientific.com/ASMS-Article-Inpress.php>), care face parte din grupul Acta Scientific Publisher (recunoscut ca unul dintre cei mai notorii editori prădători), menționează site-ul său existența unei taxe de publicare „simbolice”, fără ca valoarea acesteia să fie indicată în mod explicit.

În urma analizei informațiilor despre membrii colegiului de redacție și ai echipei de recenzare, au fost identificate mai multe inexactități. De exemplu, este menționată afilierea „Maseno University, Africa”. În realitate, Maseno University se află în Kenya, stat situat pe continentul african. Un alt exemplu este indicarea „University of South Florida” ca fiind localizată în Franța, deși, în mod evident, această universitate este din Statele Unite ale Americii. De asemenea, apare menționată ca „țară” o entitate inexistentă din punct de vedere geopolitic, precum „Central America”.

12) Prezența în liste negre ale revistelor pseudoștiințifice de tip prădător

- Includerea în liste negre recunoscute ale revistelor pseudoștiințifice de tip prădător, cum ar fi *Kscien list*, *Beall 's List* sau *Predatory Journals*;
- Semnalări publice sau comentarii critice din partea comunității științifice privind etica și calitatea revistei.

✦ **Notă:** Unele din caracteristicile enumerate mai sus sunt specifice și revistelor științifice legitime. Din acest motiv, analiza pentru stabilirea caracterului pseudoștiințific al revistei trebuie să fie complexă și să aibă în vedere toate elementele.

2.2. Conferințe prădătoare

Conferințele prădătoare imită evenimentele academice, dar urmăresc în principal colectarea taxelor, fără un program științific coerent și fără mecanisme academice funcționale (comitet științific, selecție, recenzare).

Principalele caracteristici ale conferințelor pseudoștiințifice de tip prădător sunt similare celor întâlnite la revistele prădătoare și includ următoarele*:

1) *Lipsa sau mimarea evaluării (recenzării) manuscriselor:*

- Absența totală a recenzării (peer-review) sau efectuarea unui proces superficial de recenzare a manuscrisului;
- Indicarea pe site a unei politici de recenzare, fără ca aceasta să fie respectată;
- Lipsa oricăror observații sau recomandări de la recenzenți transmise autorului;
- Transmiterea unor observații sau recomandări formale, inconsistente sau nerelante pentru lucrare.

* Descrierea caracteristicilor este mai redusă ca în cazul revistelor pentru a evita redundanța.

Exemplu:

Conferința din Ucraina – *Актуальные научные исследования в современном мире*. Faptul că materialele publicate sub genericul acestei conferințe nu sunt supuse recenzării a fost demonstrat printr-un experiment, descris în detaliu în lucrarea *Rezultatele unui experiment: Publicațiile prădătoare reprezintă o amenințare pentru comunitatea academică din Republica Moldova*.

Spre deosebire de alte experimente similare, acest experiment a utilizat date în mod evident inventate, precum numele autorului (Dulăul Tarzan), afilierea (Institutul de Cercetări Economice, Juridice și Psihologice) și referințele bibliografice („Moldovanu A. Nu fi bou – nu te publica în aceste conferințe. În: Revista de integritate, Chișinău, 2021, nr. 2, pp. 16–25”).

2) Timp rapid de acceptare și publicare:

- Acceptarea rapidă a articolelor și includerea în programul conferinței;
- Publicarea articolelor până la desfășurare sau imediat după desfășurarea conferinței;
- Oferte speciale de tip „early bird” care încurajează înscrieri rapide la conferință;
- Intervale de timp de publicare care face imposibilă respectarea etapelor de recenzare a unui manuscris – examinarea primară de către comitetul științific al conferinței, identificarea recenzenților, acceptarea evaluării de către aceștia, evaluarea propriu-zisă de către aceștia, examinarea rezultatelor evaluării de către comitetul științific etc.

Exemplu:

Conferințele desfășurate sub egida platformei *SIBAK / СИБАК* (<https://sibac.info/conf>) includ evenimente cu generici variate, care acoperă diverse tematici și domenii științifice. În cadrul acestor conferințe, intervalul dintre depunerea articolelor și publicarea acestora este de aproximativ 10 zile, iar lucrările pot fi publicate în mai multe limbi.

3) Taxe netransparente pentru înregistrare la conferință sau pentru publicare:

- Taxe foarte mici (de exemplu, 10-20 €), profitul fiind obținut prin volum mare de participanți și lucrări publicate;
- Taxe exagerat de mari (mii de euro) în raport cu serviciile oferite (deseori fără indexare și preservare a conținutului) și în comparație cu cele percepute la evenimente organizate de societăți științifice;
- Solicitarea taxei imediat după trimiterea manuscrisului, înainte de finalizarea recenzării.

Exemplu:

Taxa de participare la conferințele prădătoare organizate pe platforma *World of Conference* (<https://conference-w.com/>) este de 11 euro. În schimb, pentru participarea la lucrările Conferinței științifice internaționale *Innovation in Science and Education* (<https://cbuic.cz>), care prezintă mai multe elemente de practici înșelătoare, a fost solicitată o taxă în valoare de 240 de euro.

4) Denumiri generalizate și promovarea locului ca element principal:

- Organizatorii utilizează denumiri globale, generalizate, vagi, care încearcă să atragă, cum ar fi „*Congresul Mondial*”, „*Avansarea științei*”, „*European*”, „*Universal*” etc.;
- Organizarea conferințelor în locuri turistice atractive (în cazul organizării reale a acestora) sau în orașe și țări importante de pe diferite continente (deseori când doar se declară organizarea conferințelor);
- Promovarea conferinței preponderent prin elemente turistice (într-un loc atractiv) decât ca un eveniment academic;
- Utilizarea denumirilor apropiate de denumirile conferințelor recunoscute și apreciate în lume (mimetism), pentru a atrage autori prin confuzie;
- Denumirile nu reflectă originea ediției sau locul de desfășurare a conferinței (de ex., este indicat un oraș din Europa occidentală, chiar dacă conferința se desfășoară online, iar limbile în care sunt publicate articolele sunt rusa, ucraineana și româna);
- utilizarea în denumirea organizatorilor a unor cuvinte precum „*Rețea*”, „*Centru*”, „*Asociație*”, „*Institut*” și altele asemenea, când de fapt cei care stau în spatele afacerii se ocupă doar cu editarea publicațiilor.

Exemplu:

Seria de conferințe organizate de *RSEP – The Review of Socio-Economic Perspectives* (<https://rsepconferences.com/>).

Materialele conferințelor sunt publicate de o editură din Turcia (BC Group Inc).

Conferințele se desfășoară lunar, în diferite țări și pe diferite continente. De exemplu, în perioada 27–28 noiembrie 2025, o Conferință internațională în economie, finanțe și business a avut loc la Roma, Italia, iar în perioada 15–17 octombrie 2025, o conferință multidisciplinară s-a desfășurat la New York, SUA.

În culegerea de articole (proceedings) a conferinței desfășurate la Roma au fost identificate doar cinci articole, semnate de autori din România, Turcia, Italia, Albania și Slovacia. Conferința multidisciplinară desfășurată la New York a reunit nouă articole, semnate de autori din Azerbaidjan, Turcia, România, Pakistan și Croația, ceea ce indică o participare academică extrem de redusă și o reprezentare științifică limitată.

5) Structura specifică a participanților și a Comitetului științific:

- Participanții la conferință reprezintă în cea mai mare parte o anumită regiune geografică chiar dacă conferința se desfășoară în altă regiune geografică;
- Participare redusă sau absentă a cercetătorilor din țara/orașul declarat ca locație;
- Comitetul științific include nume inventate sau greu verificabile (uneori apropiate de cele ale unor personalități), include personalități importante fără acordul acestora sau nu include personalități relevante în domeniul științific respectiv;

- Comitetul științific format predominant din persoane dintr-o singură regiune geografică (de exemplu, persoane doar din spațiul ex-sovietic, în timp ce conferința se desfășoară în Europa de Vest) sau afișează un număr mare de membri din diferite țări doar pentru a crea o aparență de internaționalizare, fără a oferi informații relevante despre aceștia;
- Comitetul științific include membri care nu au prezentat sau publicat anterior în cadrul conferinței (acolo unde acest lucru ar fi de așteptat);
- Identificarea aceleiași persoane ca editor pentru mai multe conferințe prădătoare ori existența unor comitete științifice duplicate între două sau mai multe conferințe.

Exemplu:

Seria de conferințe organizate pe platforma *International Science Group* (<https://isg-konf.com>). Comitetul științific include exclusiv persoane din Ucraina, deși conferințele se desfășoară în diferite țări din Europa, preponderent din Europa de Vest (Franța, Germania, Spania), precum și pe alte continente (Japonia, Australia, SUA).

În cadrul acestor conferințe se publică articole în limba engleză, rusă, ucraineană și în alte limbi, acoperind domenii științifice diverse. Majoritatea autorilor care au publicat în ultima ediție a conferinței, desfășurată la Lyon, Franța, provin din Ucraina.

6) Domenii științifice largi:

- Denumirea conferinței sugerează că autori din orice domeniu științific pot participa, de exemplu „*International Conference on Engineering, Education, Environment, Arts, Social Sciences and Medicine*”;
- Publicarea articolelor de către aceeași conferință în toate sau în majoritatea domeniilor științifice;
- Lipsa acoperirii tuturor domeniilor de către participanții și membrii Comitetului științific;
- Există numere ale culegerilor conferințelor în care, pentru unele domenii, sunt publicate doar 1–2 articole.

Exemplu:

Seria de conferințe organizate pe platforma *World of Conference* (<https://conference-w.com/>). O singură ediție a unei astfel de conferințe acoperă mai multe domenii științifice – agricultură, fizică, biologie, arte, chimie, culturologie etc. În timp ce în unele domenii sunt publicate mai multe articole, în altele apar doar 1–2 articole.

De exemplu, într-o culegere de articole a unei ediții au fost publicate 13 articole în domeniul științelor educației și doar 2 articole în domeniul științelor ingineresti.

7) Frecvență ridicată și nejustificată de publicare:

- Publicarea unui număr foarte mare de articole într-un interval scurt, uneori săptămânal sau lunar (cu o structură a domeniilor și a autorilor variabilă);

- Creșterea numărului publicațiilor în lipsa motivelor justificative legate de extinderea domeniilor de cercetare sau de creșterea numărului de autori calificați;
- Diferențe mari între numărul publicațiilor în edițiile conferinței științifice.

Exemplu:

Pe platforma *International Science Group* (<https://isg-konf.com/>) se menționează că conferințele se desfășoară săptămânal, pe diverse tematici și în diferite țări. În luna noiembrie 2025 au avut loc patru conferințe în Polonia, Germania, Bulgaria și Spania.

Într-o culegere aferentă unei ediții a conferințelor ISG se publică, în medie, aproximativ 40–50 de articole, ceea ce sugerează un volum ridicat de lucrări raportat la frecvența evenimentelor.

8) „Recrutare” agresivă a autorilor sau a membrilor Comitetului științific:

- Trimiterea masivă și repetitivă de mesaje către cercetători de pe adrese gratuite (de tip gmail.com sau yahoo.com), cu oferte de a participa la conferință;
- Trimiterea frecventă a invitațiilor de a deveni în Comitetul științific sau raportor la conferință, inclusiv celor care nu au experiență relevantă în domeniu;
- Desfășurarea campaniilor de promovare pe rețelele de socializare;
- Identificarea persoanelor care au publicații științifice importante recente, în special tineri, cărora li se trimit

oferte de a participa la conferințe, deseori fără corelare cu domeniul de cercetare al acestora.

9) Absența indexării în baze de date importante și indici bibliometrici falși sau inadecvați

- Culegerile conferințelor nu sunt indexate în baze de date;
- Afișarea de logo-uri sau linkuri către baze de date fără includerea reală a publicației conferinței în acestea;
- Formularea ambiguă, în anunțul evenimentului, a promisiunii de trimitere a materialelor spre indexare, care creează impresia unei indexări deja existente.

 Exemplu:

Conferința științifică internațională *Innovation in Science and Education* (<https://cbuic.cz/?lang=en>) a avut loc online la data de 20 martie 2024. Pe pagina oficială a evenimentului se afirmă că culegerea conferinței urmează să fie indexată *Web of Science*, deși conferința prezintă numeroase caracteristici specifice edițiilor prădătoare.

Toate datele de contact puse la dispoziția potențialilor participanți indică adrese din Cehia, în timp ce redactorii-șefi ai culegerii sunt afiliați unor instituții din Uzbekistan. Conferința a reunit participanți din domenii extrem de eterogene, precum economia, științele sociale, științele naturii, medicina și farmacia, fără a fi clar delimitată o tematică științifică unitară.

Analiza culegerilor publicate pe platforma dedicată (<https://ojs.cbuic.cz/>) a evidențiat probleme de accesibilitate,

Întrucât articolele nu pot fi consultate, iar identificatorii DOI sunt nefuncționali, aspecte incompatibile cu standardele editoriale ale publicațiilor indexate în baze de date internaționale consacrate.

10) *Nerespectarea unor standarde editoriale și tehnice:*

- Nerespectarea cerințelor tehnice de redactare a articolelor;
- Lipsa identificatorilor standard (cum ar fi ISBN-uri, ISSN-uri sau DOI-uri) sau folosirea lor necorespunzătoare;
- Acceptarea spre publicare a articolelor care nu au fost prezentate la conferință,
- Lipsa politicilor antiplagiat;
- Lipsa unei politici clare de corectare a greșelilor din articole sau de retragere a acestora în caz de erori majore sau plagiat;
- Lipsa politicilor sau practicilor de arhivare și preservare digitală;
- Publicarea uneori a comunicărilor în reviste îndoielnice asociate (cu taxe suplimentare).

11) *Site de calitate redusă sau conținut cu informații denaturate:*

- Designul și conținutul site-ului sunt adesea neprofesioniste, cu structuri confuze, erori gramaticale și ortografice, informații contradictorii și incomplete;
- Lipsa unor informații importante despre conferință: mărimea taxei, procedura de recenzare, informații despre editor și membrii Comitetului științific (afiliere,

domeniul de activitate etc.), lipsa adresei fizice, a datelor de contact;

- Probleme de accesare a anumitor rubrici, fiind indicat că sunt în proces de construcție;
- Site-ul nu oferă deloc informații sau prezintă doar informații incomplete despre edițiile anterioare ale conferinței;
- Publicitate excesivă, aglomerată pe site-ul conferinței;
- Autodescrierea de tip „editor de top”, „editor de renume”, „conferință de top” etc., dar deseori este o organizație non-profit;
- Utilizarea neautorizată a imaginilor licențiate pe site-ul conferinței, fără permisiunea sau licența deținătorilor drepturilor de autor.

Exemplu:

Conferința Mondială în domeniul predării și educației, ediția a IX-a (*9th World Conference on Research in Teaching and Education* – <https://www.worldte.org/>) a avut loc în perioada 14–16 noiembrie 2025, la Londra. În urma unei analize preliminare a paginii evenimentului, se constată că, din punct de vedere formal, sunt îndeplinite toate cerințele pentru aplicare. Totuși, o examinare mai detaliată a evidențiat lipsa informațiilor privind procedura de recenzare, absența datelor referitoare la edițiile anterioare ale conferinței, precum și informații controversate privind indexarea.

Este menționat faptul că „articolele complete vor avea oportunități de publicare în diverse reviste internaționale

indexate, inclusiv *Scopus*, *Web of Science*, *DOAJ* și alte baze de date, sau sub formă de capitol de carte”, concomitent cu promisiunea că lucrările conferinței vor fi transmise spre indexare în Google Scholar și vor fi publicate cu identificator ISSN.

De asemenea, nu este afișat programul conferinței, fapt care generează suspiciuni în privința secțiunii „Keynote Speakers”, întrucât sunt prezentate titlurile comunicărilor doar pentru doi dintre prezentatori, în timp ce pentru ceilalți vorbitori aceste informații lipsesc. Mai mult, este prezentă secțiunea „Past Speakers”, deși, așa cum s-a menționat anterior, nu sunt disponibile informații privind edițiile precedente ale evenimentului.

12) Prezența în liste negre ale publicațiilor pseudoștiințifice de tip prădător:

- Includerea în liste negre ale conferințelor pseudoștiințifice de tip prădător, cum ar fi *Kscien list*, *Beall 's List* sau *Predatory Journals*;
- Semnalări publice sau comentarii critice din partea comunității științifice privind etica și calitatea conferinței și a materialelor conferinței.

 Notă: Unele din caracteristicile enumerate mai sus sunt specifice și conferințelor legitime. Din acest motiv, analiza pentru stabilirea caracterului pseudoștiințific al conferinței trebuie să fie complexă și să aibă în vedere toate elementele.

2.3. Edituri prădătoare

Editurile prădătoare operează frecvent ca „umbre editoriale” care administrează simultan sute sau mii de reviste, volume ale conferințelor și monografii (sau doar unele dintre aceste tipuri). Activitatea lor este orientată spre volum mare, practici de solicitare agresivă și un model economic în care obiectivul principal este maximizarea taxelor de publicare. Aceste edituri nu dezvoltă procese editoriale funcționale, ci urmăresc obținerea de venituri prin exploatarea presiunilor de publicare din mediul academic.

Caracteristicile principale includ:

- ***Portofoliu foarte mare de reviste/conferințe*** cu structuri identice, diferențiate doar prin titlu.

Aceste edituri lansează și gestionează numeroase publicații cu denumiri apropiate, acoperind uneori artificial domenii științifice foarte diverse. Revistele sunt construite pe șabloane repetate (aceleași rubrici, descrieri generale și structuri editoriale), fără specializare reală.

- ***Comitete editoriale reciclate***, cu aceleași persoane listate în zeci de reviste sau conferințe

Aceleași liste de „editori” sau „recenzenți” apar în mod repetat la multiple reviste sau conferințe ale aceleiași edituri. În unele situații, numele sunt utilizate fără informarea persoanelor, iar în altele apar biografii neclare sau identități greu de verificat. Aceste practici maschează lipsa unei echipe editoriale funcționale.

- **Utilizarea unor șabloane** pentru site-uri (sau cu design schimbat minimal) sau e-mailuri de recrutare.

Site-urile prezintă adesea o structură aproape identică pentru multe titluri, cu modificări minime (titlu, ISSN, elemente grafice). Mesajele de tip „call for papers” sunt frecvent generice, trimise masiv și pot sugera automatizarea procesului de atragere a autorilor.

- **„Lansarea” frecventă de reviste noi**, pentru a „capta” orice posibil autor.

Unele edituri adaugă periodic titluri noi, schimbă denumiri, domenii declarate sau identificatori (de exemplu ISSN-uri) pentru a evita verificările și pentru a atrage autori care caută o revistă aparent specializată. Aceste „revizii rapide” ale portofoliului fac identificarea lor dificilă și sporesc confuzia în rândul cercetătorilor.

Aceste edituri prezintă și alte caracteristici pseudoștiințifice indicate la descrierea revistelor și conferințelor prădătoare, cum ar fi:

- Lipsa transparenței în operațiunile editoriale (informații incomplete, contradictorii sau dificil de verificat).
- Absența unei politici autentice de retractare, corectare sau actualizare a articolelor.
- Lipsa unei politici de preservare digitală (nicio garanție privind menținerea articolelor în timp).
- Publicarea unor reviste fără arhivă completă, fără metadata clare și fără date bibliografice stabile.

Printre **tacticile comerciale** folosite se numără:

- **Trimiterea de e-mailuri masive** către cercetători, cu invitații ademenitoare (de exemplu, „Stimate cercetător, trimiteți urgent”, „suntem impresionați de lucrarea dvs.”).

Aceste mesaje sunt concepute pentru a induce urgență, apreciere exagerată sau impresia unui interes personalizat. Frecvent includ promisiuni de indexare, reduceri și mențiuni despre „scopul nobil al științei deschise”.

- **Promisiuni de publicare rapidă**, garantată (de exemplu, „publicare în decurs de 72 ore”).

Termenele de publicare sunt menite să exploateze presiunea de a raporta rezultate rapid în proiecte, evaluări sau concursuri. Procesul de recenzare de fapt este fie absent, fie pur formal.

- **Invitarea autorilor ca „editori invitați” sau „recenzenți”**, fără proceduri reale.

Editurile folosesc astfel de tehnici pentru a crea iluzia de prestigiu sau implicare academică. În practică, rolul este pur decorativ, iar „editorul invitat” nu controlează nicio etapă a procesului editorial.

- **Organizarea de evenimente satelit** (conferințe, workshop-uri sau „summit-uri”), care sunt tot parte a modelului de monetizare.

Aceste evenimente sunt asociate direct cu editura, folosesc aceeași infrastructură și promovează publicarea automată în

volumele editurii. Participanții plătesc taxe atât pentru conferință, cât și pentru publicarea rezumatelor sau articolelor, fiind astfel dublați în procesul de monetizare.

Câteva **exemple** de astfel de edituri sunt:

- **WASET** (World Academy of Science, Engineering and Technology) – editura, care se bazează în Turcia, promovează anual mii de evenimente (de exemplu, circa 50 mii în 2018) în orașe mari sau destinații turistice, folosind denumiri identice sau similare cu ale unor conferințe științifice legitime, iar în unele cazuri programând zeci sau sute de „conferințe” în aceeași zi și la aceeași locație. Participarea este acceptată în schimbul plății unei taxe (editura câștigând milioane USD anual), fără un proces științific real, iar numele unor cercetători sunt adesea utilizate fără consimțământ ca membri ai comitetelor științifice. WASET este cunoscută și pentru operarea platformei „*Conference Index*”, care listează exclusiv propriile evenimente, și pentru publicarea de reviste indexate în propriul sistem intern, nerecunoscut internațional.
- **SCIRP** (Scientific Research Publishing) – editează peste 200 de reviste, în diferite domenii, de la fizică și matematică până la științe sociale și umaniste. Publică, de asemenea, culegeri ale conferințelor și monografii. Editura, care se bazează în China, este cunoscută prin faptul că nu are un proces riguros de recenzare, percepe adesea taxe mari și utilizează practici discutabile, cum ar fi denaturarea colegiilor de redacție și publicarea de articole duplicate sau de calitate scăzută.

- **InterConf Group** – sute de volume anuale ale conferințelor care nu se desfășoară, cu articole acceptate în 1–2 zile. Editura se bazează în Ucraina.
- **OMICS** – editează peste 700 reviste și organizează anual peste 3000 conferințe. Editura a fost criticată pentru lipsa unei recenzări autentice, taxe ascunse, utilizarea fără consimțământ a unor cercetători ca membri ai comitetelor editoriale și publicarea de articole eronate sau pseudostiințifice. În 2016, OMICS a devenit primul editor academic dat în judecată de Federal Trade Commission din SUA pentru practici înșelătoare, fiind ulterior obligat să plătească peste 50 milioane USD. Conferințele OMICS sunt de asemenea cunoscute pentru recenzii inexistente și acceptări de lucrări absurde sau generate automat, ceea ce confirmă caracterul comercial, nu științific, al acestor activități.

2.4. Reviste deturnate

Revistele deturnate reprezintă o formă sofisticată și periculoasă de fraudă editorială. Ele sunt printre cele mai greu de identificat, deoarece reproduc identitatea vizuală și informațională a unei reviste legitime, fiind totodată găzduite pe un site fals creat cu scopul explicit de a induce în eroare autorii și de a colecta taxe de publicare. Revistele deturnate exploatează în mod direct reputația unei reviste reale, sporind riscul ca atât cercetătorii, cât și instituțiile lor să fie păcăliți.

Printre **caracteristicile specifice** revistelor deturnate se numără:

- ***Imitarea identității revistei originale:***

- Preluarea exactă a numelui, logo-ului, ISSN-ului și a informațiilor despre colegiul de redacție de pe site-ul autentic. În multe cazuri, textele, biografiile și chiar fotografiile membrilor sunt copiate integral;
- Preluarea parțială – mici modificări a denumirii revistei, ISSN diferit, indicarea doar a unor membri ai colegiului de redacție sau substituirea numelor cu persoane inexistente;
- Folosirea unei interfețe grafice aproape identice cu cea a revistei legitime, inclusiv aceeași schemă de culori, structură a meniului, descriere a revistei sau format al numerelor publicate;
- Replicarea articolelor publicate în revista reală sau a unor numere a acestora pentru a crea aparența unui istoric editorial solid. Unele clone includ PDF-uri autentice descărcate de pe site-ul legitim, pentru a conferi credibilitate.

- ***Utilizarea unui domeniu web fraudulos:***

- Utilizarea unor domenii noi sau obscure, fără legătură cu instituția-mamă (de ex., .com, .org, .co în locul domeniului instituțional original sau al unui domeniu național);
- Folosirea unor domenii temporare, adesea înregistrate anonim, cu perioade scurte de valabilitate;
- Existența unor linkuri de pe site-ul fals care direcționează către revista legitimă, pentru a masca inconsistențele și a sugera o legătură autentică;

- Absența oricărei urme a site-ului în arhivele web ale revistei autentice.

- ***Semnale tehnice:***

- Site web cu elemente grafice degradate, imagini distorsionate sau culori stridente;
- Lipsa protocolului HTTPS sau a certificatelor digitale valide, uneori utilizându-se certificate auto-semnate;
- Domeniu recent înregistrat (de ex., WHOIS arată 2023, deși revista există din 1998);
- Server găzduit în locații improbabile (de ex., reviste europene găzduite pe servere din Asia).

Alte caracteristici ale revistelor deturnate, deși au anumite particularități, sunt în general comune majorității revistelor prădătoare:

- ***Solicitarea de taxe pentru publicare:***

- Taxe percepute rapid, cu termene scurte, solicitări insistente și presiune pentru „confirmarea plății”;
- Taxe suplimentare neanunțate;
- Articolele trimise deseori nu sunt publicate niciodată, chiar dacă taxele au fost plătite.

- ***Incoerențe în datele editoriale:***

- Adrese fizice inexistente sau care nu corespund instituției declarate;
- E-mailuri generice (Gmail/Yahoo), necaracteristice unei reviste academice repute;

- Membri ai colegiului editorial care nu recunosc implicarea sau ale căror nume au fost folosite fără consimțământ;
 - Nepotriviri între site-ul fals și cel real privind politica editorială, indexarea sau arhivarea.
- **Trimiterea masivă de e-mailuri:**
 - Mesaje agresive, personalizate sau flatante, trimise masiv către cercetători (de exemplu, „Suntem impresionați de ultima dvs. lucrare...”);
 - Promisiuni de evaluare rapidă, publicare garantată și indexare internațională în mesajele trimise, printre altele.

Literatura de specialitate arată că revistele deturnate apar mai frecvent în domenii cu volum mare de publicare și circulație internațională intensă, precum medicina, ingineria și tehnologiile, dar pot fi întâlnite și în alte arii disciplinare

Exemplu:

În procesul de examinare a publicațiilor științifice au fost identificate două versiuni ale revistei *Transylvanian Review*. Versiunea oficială (legitimă) a revistei publică articole în domeniul istoriei și etnografiei și este indexată în *Scopus* (<https://centruldestudiitransilvane.ro/transylvanian-review/>).

O altă revistă cu aceeași denumire – *Transylvanian Review* – prezintă mai mulți indicatori ai unor practici înșelătoare, fiind o revistă deturnată (hijacked journal), după cum urmează:

- Revista publică lucrări originale într-un număr foarte mare de domenii, acoperind toate domeniile științei, ingineriei și tehnologiei (științe ale sportului, contabilitate, medicină și fizică, informatică și matematică, drept, științe agricole, științe biologice, științe chimice, inginerie, științe ale mediului, arte și umaniste, științe psihologice și educaționale, statistică, management, economie și economie financiară);
- Site-ul revistei (<https://transylvanianreviewjournal.com/index.php/TR>) nu conține informații detaliate despre politicile editoriale, fiind similar ca structură și format cu alte reviste de același tip;
- Versiunea clonă a preluat ISSN-ul revistei originale indexate în *Scopus* (ISSN 1221-1249). Mai mult, unii membri ai colegiului de redacție al revistei legitime apar menționați în echipa editorială a revistei deturnate, fiind indicați inclusiv ca persoane de contact.

2.5. Indicatori pseudoștiințifici și legitimare simulată

Un element frecvent în strategiile utilizate de publicațiile și editurile prădătoare este recurgerea la indicatori pseudoștiințifici și la tehnici de legitimare simulată. Aceste mecanisme sunt concepute pentru a crea aparența profesionalismului editorial și a prestigiului academic, mascând lipsa evaluării reale, a indexării autentice și a respectării standardelor de integritate. Ele sunt utilizate atât de reviste, cât și de conferințe și edituri prădătoare, constituind una dintre

principalele surse de confuzie pentru cercetătorii insuficient familiarizați cu criteriile legitime de evaluare.

2.5.1. Indicatori falși sau inventați

Revistele prădătoare folosesc frecvent indicatori bibliometrici falși, prezentați prin valori numerice „impresionante” (de exemplu, „GIF = 7.89”, „UNSJIF = 9.1”), pentru a crea iluzia prestigiului academic și a evaluării riguroase. Acești „factori de impact” nu sunt recunoscuți de comunitatea științifică, nu se bazează pe metodologii transparente și nu sunt calculați pe baza unor baze de date validate. În realitate, singurul factor de impact recunoscut internațional este Journal Impact Factor (JIF), calculat anual de Clarivate Analytics pe baza colecțiilor *Web of Science*.

Printre indicatorii nerecunoscuți cel mai des utilizați de către revistele prădătoare se numără:

- Global Impact Factor (GIF);
- Universal Impact Factor (UIF);
- Scientific Journal Impact Factor (SJIF);
- General Impact Factor;
- Cosmos Impact Factor;
- ISI Impact factor – folosit intenționat pentru a sugera legătura cu *Institute for Scientific Information* (Clarivate), deși nu are nicio asociere reală.

Revistele prădătoare își atribuie deseori indexări fictive sau se prezintă ca fiind incluse în „baze de date” fără criterii clare de selecție. Aceste indexări nu oferă nicio validare academică și sunt utilizate exclusiv pentru a induce în eroare autorii. Exemple frecvente includ:

- „Indexări” în registre precum: *ResearchBib*, *CiteFactor*, *Academic Resource Index*, *Journals Master Database*, *Scholar Impact Database*;
- Utilizarea expresiilor vagi, cum ar fi „indexed in major databases”, „indexed internationally”, fără a menționa baze de date recunoscute;
- Prezentarea ca „indexate” în *Scopus* sau *Web of Science*, prin folosirea logo-urilor sau prin afirmația „submitted for evaluation”, care nu reprezintă o indexare;
- Folosirea unor capturi de ecran false sau a unor linkuri manipulate pentru a crea impresia de prezență în baze legitime.

2.5.2. Clasamente pseudoștiințifice

Revistele și editurile prădătoare sunt deseori asociate cu clasamente pseudoștiințifice, fie pentru că le creează, fie pentru că le utilizează în scopuri de autopromovare. Aceste clasamente sunt concepute pentru a genera impresia de competiție internațională, prestigiu și recunoaștere științifică, imitând formal rankingurile academice legitime. Spre deosebire de acestea, clasamentele pseudoștiințifice utilizează metodologii opace, date nevalidate și indicatori inventați, fiind adesea motivate comercial.

Clasamente pseudoștiințifice se pot referi la:

- **Reviste:**
 - Liste care includ exclusiv reviste ale editurii respective, de exemplu „*Top 100 International Journals*”, „*World Leading Scientific Journals Ranking*”, create pentru a conferi aparența valorii;

- Clasamente bazate pe indicatori falși sau inventați (SJIF, UIF etc.) fără descrierea metodologiei sau a surselor de date;
- Ierarhii „globale” publicate de entități obscure, care pretend evaluarea a mii de reviste, fără criterii verificabile, procese de selecție sau comitete științifice reale.

- **Universități și institute de cercetare:**

- Clasamente internaționale fictive ale universităților (de exemplu „*World Universities Academic Ranking List*”, „*Global Institutional Excellence Index*”), adesea prezentate ca echivalente cu *ARWU/QS/Times Higher Education*;
- Clasamente construite prin agregarea datelor publice (*Google Scholar*, liste instituționale, pagini web) fără metodologie științifică și prezentate drept „analize independente”;
- Solicitarea de taxe pentru includerea instituției în clasament sau pentru obținerea unui „certificat de excelență”.

- **Autori / cercetători:**

- Sisteme de tip „*Top 100 Researchers in Applied Sciences*”, bazate pe algoritmi arbitrar generați de platforme comerciale obscure;
- Atribuirea unor „premii” sau „titluri onorifice” (de exemplu: „*Distinguished Scientist Award*”, „*Best Researcher Medal*”) contra cost, fără criterii academice;
- Crearea de profiluri automatizate ale autorilor pentru a stimula cumpărarea de diplome și insigne digitale (de tip

„cercetători de top”), menite să atragă plata unor „certificări”.

Astfel de clasamente implică și cercetători sau instituții din Republica Moldova. Iată 2 exemple ilustrative:

1) *AD Scientific Index – clasamente comerciale bazate pe Google Scholar*

AD Scientific Index reprezintă un clasament pseudoștiințific care percepe taxe pentru includerea și promovarea cercetătorilor și instituțiilor. Metodologia sa este netransparentă și se bazează exclusiv pe date extrase automat din *Google Scholar*, fără filtre privind calitatea publicațiilor. *RetractionWatch* a evidențiat riscul ca astfel de clasamente comerciale să distorsioneze percepția asupra performanței științifice, în special în țările cu ecosisteme academice vulnerabile.

În Republica Moldova, clasamentul „*World Scientist and University Rankings 2022*” a fost intens promovat în 2021 de cercetători incluși în listă. Mecanismul este simplu: platforma colectează date publice, generează „clasamente” naționale și apoi invită cercetătorii să își activeze profilul contra 20 €. Faptul că pot apărea persoane fără publicații în baze de date internaționale importante, doar pe baza unui profil Google Scholar, arată caracterul său comercial și nu academic. Promovarea acestor rankinguri poate crea impresii false de excelență și poate deturna atenția de la criteriile reale de calitate a cercetării.

2) „*National H-index Ranking of Moldova*” – un clasament automatizat, eronat și cu potențial comercial

În 2025, un nou clasament pseudoștiințific, National H-index Ranking of Moldova, a fost promovat pe rețele sociale și chiar preluat de unele instituții, inclusiv pe site-ul Academiei de Științe a Moldovei. Analiza sa relevă caracteristici tipice pentru clasamentele dubioase:

- **Autor anonim:** prezentat ca fiind creat de „un grup de cercetători” din mai multe țări, fără nume sau instituții – un semn clasic de lipsă de credibilitate;
- **Retorică grandioasă:** clasamentul se autodeclară „unic în lume” și „cel mai obiectiv”, fără justificare metodologică;
- **Metodologie nevalidată:** indicatorul instituțional este media H-indexului din Scopus, Web of Science și jumătate din Google Scholar – un amestec arbitrar, în care componenta Google Scholar introduce distorsiuni majore. Pentru cercetători nu există metodologie proprie: datele sunt doar agregate automat;
- **Erori factuale evidente:** în „Top 3 instituții”, figurează organizații inexistente din 2022 și universități fără funcții de cercetare; apar și afilieri incorecte ale unor persoane.

Clasamentul pare conectat la platforma comercială *Scientific Publications*, care oferă servicii plătite de „creștere a H-indexului” și publicare în reviste indexate, începând de la 800 \$. Promovarea simultană a clasamentului și a acestor servicii sugerează o strategie coordonată de marketing care vizează cercetătorii din Republica Moldova.

Cele două exemple arată foarte bine cum clasamentele pseudoștiințifice folosesc metodologii opace sau invalide, exploatează date publice (Google Scholar) fără verificări, se bazează pe stimulente comerciale (taxe, servicii vândute), generează confuzie și pot afecta reputația cercetării și sunt promovate intens în spații academice cu nivel redus de alfabetizare bibliometrică. Ele reprezintă instrumente de legitimare simulată și nu trebuie considerate surse valide de evaluare a performanței științifice.

2.5.3. Alte tehnici de legitimare simulată

- ***Legitimitate simulată prin parteneriate iluzorii:***
 - Declararea unor colaborări inventate cu universități sau institute;
 - Listarea unor personalități academice ca membri ai comitetelor științifice, fără consimțământul acestora;
 - Afișarea unor „asociații profesionale” inexistente, utilizate ca fațadă pentru conferirea legitimității..
- ***Folosirea abuzivă a identității unor organizații sau certificări:***
 - Inserarea, fără permisiune, a siglelor unor organizații recunoscute (COPE, DOAJ, OASPA, Crossref ș.a.), pentru a sugera respectarea standardelor internaționale;
 - Declarații false privind afilierea sau respectarea unor coduri de etică;
 - Menționarea unor certificări inexistente sau nerecunoscute (de exemplu, „*International Scientific Integrity Seal*”, „*Global Academic Accreditation Board*”).

- ***Manipularea vizibilității online:***

- Crearea unui număr mare de pagini web, „portaluri științifice” sau site-uri satelit, pentru a genera artificial prezență și autoritate digitală;
- Utilizarea intensivă a tehnicilor de optimizare pentru motoarele de căutare (SEO), pentru a ascunde informațiile critice sau investigațiile jurnalistice privind practicile prădătoare ale editurii;
- Generarea de citări interne sau de auto-citări în lanț între revistele aceleiași edituri, pentru a simula impactul;
- Crearea de rețele de linkuri și promovarea agresivă a articolelor, pentru a modela artificial vizibilitatea și reputația editorială.

Toate aceste mecanisme descrise nu sunt elemente izolate, ci componente ale unui sistem coerent de manipulare editorială. Ele servesc pentru creșterea artificială a credibilității revistelor și editurilor prădătoare, inducerea în eroare a cercetătorilor aflați sub presiune profesională, justificarea taxelor percepute, sub pretextul „prestigiului internațional”, atragerea autorilor nesiguri privind criteriile reale de evaluare academică, crearea unei aparențe de competiție între reviste, universități sau autori, pentru a stimula participarea.

2.6. Repere practice și recomandări

Analiza formelor și caracteristicilor publicării pseudoștiințifice de tip prădător permite formularea unor recomandări aplicabile pentru diferiți actori ai comunicării științifice. Aceste

recomandări nu substituie procedurile de verificare detaliate în capitolele următoare, dar oferă un cadru de orientare inițială, util în luarea deciziilor editoriale.

► • ***Evaluați întotdeauna publicațiile și conferințele în mod cumulativ***

Niciun indicator singular (taxă mică, timp rapid de publicare, denumire generalistă, prezența unui factor de impact) nu este suficient pentru a califica o publicație drept prădătoare. Suspiciunea apare atunci când mai multe caracteristici descrise în Capitolul 2 se regăsesc simultan. Deciziile trebuie luate pe baza unui ansamblu de semnale, nu a unui singur criteriu izolat.

• ***Tratați cu prudență promisiunile de rapiditate și garantare***

Acceptarea sau publicarea în termene foarte scurte, promisiunile de „publicare garantată” sau serviciile de urgentare contra cost sunt incompatibile cu un proces editorial autentic. În lipsa unei recenzări reale, calitatea și validitatea științifică a lucrărilor nu pot fi asigurate.

• ***Verificați cu atenție indicatorii bibliometrici și indexările declarate***

Indicatorii pseudoștiințifici, clasamentele obscure și „indexările” în registre comerciale nu oferă validare academică. Indicatorii și bazele de date trebuie verificați direct pe site-urile oficiale ale furnizorilor

recunoscuți, nu doar prin informațiile afișate de revistă, conferință sau editură.

- ***Acordați atenție coerenței editoriale și profesionale***

Elemente precum:

- structuri editoriale clare,
- comitete științifice verificabile,
- domenii bine delimitate,
- arhive consistente și politici transparente
- sunt indicatori importanți ai unei publicații legitime. Lipsa coerenței sau prezența informațiilor contradictorii trebuie tratate ca semnale de avertizare.
- ***Evitați publicațiile și conferințele care folosesc legitimare simulată***

Utilizarea neautorizată a siglelor unor organizații cunoscute, menționarea unor parteneriate neverificabile, promovarea prin clasamente pseudoștiințifice sau premii contra cost sunt tehnici de inducere în eroare. Legitimitatea academică nu se bazează pe diplome, insigne sau titluri onorifice achiziționate.

- ***Fiți atenți la editurile cu portofolii excesiv de extinse și instabile***

Editurile care lansează constant reviste noi, modifică frecvent titlurile și domeniile sau gestionează sute de

publicații cu structuri identice trebuie analizate cu prudență. Volumul mare nu este un indicator al calității editoriale.

- ***Nu confundați vizibilitatea online cu recunoașterea academică***

Prezența articolelor în Google Scholar, promovarea agresivă pe internet sau poziționarea favorabilă în motoare de căutare nu echivalează cu recunoașterea științifică. Vizibilitatea digitală poate fi manipulată și nu înlocuiește evaluarea academică reală.

- ***Solicitați sprijin instituțional atunci când există incertitudini***

În situații neclare, este recomandat ca autorii:

- să consulte conducătorii de doctorat, colegii cu experiență;
- să apeleze la bibliotecari, structuri de suport pentru cercetare sau comisii de etică;
- să evite deciziile luate sub presiunea termenelor sau a promisiunilor comerciale.

Recomandările de mai sus au rol orientativ și se bazează pe descrierea formelor și caracteristicilor publicării pseudoștiințifice. În capitolul următor sunt prezentate proceduri concrete de identificare, verificare și prevenire, adaptate diferitelor categorii de actori din sistemul de cercetare și educație.

3. PREVENIREA ȘI VERIFICAREA PUBLICAȚIILOR PRĂDĂTOARE

Capitolul 3 integrează, într-un cadru unitar, două dimensiuni complementare ale gestionării riscului asociat publicării prădătoare: verificarea tehnică a legitimității revistelor și conferințelor și prevenirea prin adoptarea unor practici responsabile de selecție și decizie. Publicarea prădătoare exploatează vulnerabilitățile cercetătorilor, lipsa de familiaritate cu sistemul editorial și presiunile instituționale, motiv pentru care prevenția și verificarea trebuie aplicate împreună, ca parte integrantă a unei culturi a comunicării științifice etice.

Pe de o parte, capitolul oferă proceduri metodice de verificare, bazate pe instrumente și criterii validate la nivel internațional, corelate cu rezultatele *proiectului PSEUDO-MD* și cu cadrul normativ național. Acestea permit identificarea unor elemente esențiale, precum indexarea reală, procesul de recenzare, componența comitetului editorial, taxele de publicare și transparența site-ului. Pe de altă parte, capitolul formulează strategii de prevenție și recomandări practice, utile pentru alegerea canalelor adecvate de publicare, gestionarea invitațiilor dubioase și dezvoltarea unor practici editoriale responsabile, atât la nivel individual, cât și instituțional.

3.1. Principii generale ale verificării și prevenirii publicațiilor prădătoare

Verificarea și prevenirea reprezintă procese complementare și interdependente în gestionarea riscurilor asociate publicațiilor

prădătoare. Verificarea presupune evaluarea critică, sistematică și independentă a revistei, editurii sau conferinței înainte de trimiterea lucrării. Prevenirea constă în dezvoltarea unor practici editoriale sănătoase, în formarea discernământului academic și în înțelegerea mecanismelor prin care operează ecosistemul pseudoeditorial. Ambele procese se fundamentează pe următoarele principii generale:

- **Verificarea trebuie să fie independentă și bazată pe surse externe**

Nicio informație prezentată de revistă, editură sau conferință nu trebuie acceptată ca validă fără confirmare din surse autonome. Aceasta include verificarea indexării în baze de date recunoscute (*Web of Science*, *Scopus* etc.), a identității editorului și a instituției-gazdă, a legitimității ISSN-ului și a adreselor de contact, precum și a politicilor editoriale și etice.

Verificarea independentă are prioritate absolută față de orice afirmație din e-mailuri, invitații sau de pe site-uri care pot conține informații manipulative.

- **Transparența este obligatorie**

O publicație legitimă oferă detalii clare despre componența și rolul colegiului editorial, procesul de recenzare (inclusiv durata estimată), taxele percepute și momentul aplicării lor, politicile de etică, retragere și corectare a articolelor, istoricul revistei și arhivele accesibile.

Lipsa transparenței sau prezentarea unor informații contradictorii reprezintă un semnal puternic de alarmă.

- **Calitatea prevalează asupra cantității**

În standardele internaționale de evaluare academică, calitatea unei publicații primează în fața volumului. Publicațiile prădătoare nu oferă vizibilitate reală, nu contribuie la avansarea cunoașterii și pot afecta negativ imaginea cercetătorului și a instituției.

Un singur articol într-o revistă sau într-o culegere de conferință credibilă produce un impact științific, reputațional și profesional mai mare decât zeci de articole în publicații prădătoare.

- **Decizia trebuie să fie informată, nu oportunistă**

Alegerea revistei sau conferinței este un proces strategic, nu o formalitate administrativă. O decizie bine fundamentată include analiza scopului cercetării și a publicului-țintă, evaluarea prestigiului revistei sau conferinței în domeniu, identificarea riscurilor (retragerea articolelor, pierderea drepturilor de autor, neindexarea, compromiterea reputației) și cunoașterea tipologiilor de practici prădătoare.

Deciziile informate reduc riscurile de publicare neetică și previn consecințele reputaționale și profesionale pe termen lung.

3.2. Cum selectăm o revistă sau o conferință pentru publicare?

Selectarea revistei sau a conferinței este una dintre deciziile cu cel mai mare impact asupra valorificării unui rezultat de cercetare. Alegerea nu se reduce la „a găsi un loc unde să apară articolul”, ci la identificarea mediului potrivit de circulație,

validare și recunoaștere a rezultatelor, în acord cu obiectivele cercetării și cu cerințele de carieră ale autorului.

3.2.1. Algoritm practic: de la studiu finalizat la selecția canalului de publicare

Pornim de la situația tipică: cercetătorul are un studiu (sau un set de rezultate) și trebuie să decidă unde și cum le publică. Recomandăm parcurgerea următorilor pași:

Pasul 1. Clarificarea scopului și a mesajului principal:

- Ce întrebare de cercetare a fost abordată?
- Care este contribuția principală (teoretică, aplicativă, metodologică)?
- Este vorba despre rezultate preliminare, un studiu exploratoriu sau un studiu complet, cu metodologie robustă?

Pasul 2. Definirea publicului-țintă și a comunității disciplinare

- Cine trebuie să citească acest articol pentru ca el să aibă impact: cercetători dintr-o subdisciplină foarte specifică, practicieni / decidenți în politici publice sau o comunitate interdisciplinară (ex.: educație și psihologie)?
- În ce reviste apar, de obicei, lucrările citate în bibliografia articolului?

Pasul 3. Decizia preliminară: revistă sau conferință?

- *Revistă – opțiune preferabilă dacă:*
 - rezultatele sunt mature și bine validate;

- se dorește recunoaștere formală (pentru atestare, promovare, proiecte);
- este necesară indexarea în baze de date recunoscute.
- *Conferință – opțiune utilă dacă:*
 - se dorește feedback timpuriu și networking;
 - rezultatele sunt în curs de dezvoltare;
 - se urmărește pregătirea unui articol extins ulterior pentru o revistă.

Pasul 4. Identificarea unei liste scurte de opțiuni

- 2–3 reviste potențiale (vedeți mai jos modalități de identificare);
- 1–2 conferințe relevante;

Pasul 5. Evaluarea compatibilității

- Potrivirea temei cu scopul revistei sau a conferinței;
- Tipul de articole acceptate (empirice, teoretice, studii de caz etc.);
- Publicul real (cine publică acolo, cine participă la conferință).

Pasul 6. Verificările detaliate

- Abia după ce există o listă scurtă se trece la verificarea tehnică (indexare, comitet editorial, politici etc.), conform subcapitolului dedicat verificării publicațiilor.

3.3.2. Clarificarea scopului cercetării și a publicului-țintă

Selecția corectă începe cu câteva întrebări fundamentale:

- *„Cui se adresează cercetarea mea?”* – de exemplu, cercetători în politici educaționale, medici epidemiologi, ingineri de materiale, juriști specializați în drept european etc.;
- *„În ce comunitate de dezbatere vreau să intru?”* – reviste sau conferințe disciplinare, interdisciplinare, regionale ori internaționale;
- *„Ce reviste apar cel mai frecvent în bibliografia mea?”* – acestea sunt, de regulă, primele candidate firești pentru publicare;
- *„Ce cerințe formale am?”* – comisia de evaluare, ANACEC sau finanțatorul proiectului pot condiționa publicarea de indexarea în anumite baze de date ori de apariția în reviste recunoscute.

Exemple:

- Un articol despre politicile de finanțare a cercetării se potrivește mai bine într-o revistă de politici științifice sau de studii de politici publice, nu într-o revistă generică „multidisciplinară”.
- Un studiu clinic pilot poate fi prezentat inițial la o conferință de profil, pentru a obține feedback metodologic, înainte de trimiterea către un jurnal biomedical.

3.3.3. Surse pentru identificarea revistelor legitime

După clarificarea scopului, urmează căutarea țintită a revistelor, pornind de la surse credibile. Scopul acestei etape

este selecția unei liste scurte de opțiuni adecvate, nu verificarea lor detaliată.

1) Baze de date internaționale și registre tematice:

- Web of Science Master Journal List;
- Scopus;
- DOAJ (pentru reviste în Acces Deschis)
- baze de date specializate pe domeniu (de exemplu, PubMed/MEDLINE, INSPEC etc.);
- bazele de date recunoscute de către ANACEC,

Aceste baze de date sunt utilizate, în primul rând, pentru identificarea revistelor active și recunoscute în domeniu.

2) Surse din aria de interes științific:

- site-urile societăților științifice și asociațiilor profesionale (de exemplu: IEEE, ACM, diverse academii);
- reviste editate de universități sau institute de cercetare consacrate;
- recomandările din bibliografiile articolelor de referință din domeniu (unde publică autorii citați frecvent).

O strategie simplă și robustă: *„Notați revistele care apar recurent în bibliografiile articolelor de calitate pe care le citiți – acestea reprezintă primele opțiuni reale pentru publicare”.*

3) Surse instituționale

- bibliotecile universitare (care pot sugera reviste relevante și confirma includerea lor în baze de date);
- comisiile de specialitate sau departamentele de cercetare;
- liste interne de reviste recomandate, acolo unde există.

Pentru cercetătorii din Republica Moldova, este utilă analiza revistelor în care publică cercetători locali recunoscuți la nivel internațional și care au fost deja utilizate în proceduri de atestare sau în cadrul proiectelor internaționale.

3.3.4. Criterii de selecție a revistelor

În această etapă se recomandă evaluarea potrivirii revistei cu articolul și cu strategia de carieră (nu realizarea verificărilor detaliate).

1) Potrivirea tematică și de public:

- scopul și aria revistei corespund temei articolului; descrierea nu este vagă (de tipul „all fields of science”);
- articolele recente publicate sunt relevante pentru subiectul abordat de autor;
- tipul de lucrări preferate (empirice, teoretice, revizuirii sistematice etc.) este compatibil cu formatul manuscrisului.

Dacă, în urma parcurgerii a 2–3 articole recente, autorul constată că domeniul abordat este diferit, iar metodologiile utilizate sunt fundamental distincte, atunci revista nu reprezintă o țintă adecvată, chiar dacă este legitimă.

2) Nivelul de vizibilitate și obiectivele de carieră:

- reviste de nișă, puternic specializate – vizibilitate ridicată în comunitatea restrânsă; utile pentru consolidarea profilului științific;
- reviste disciplinare generale – public mai larg, vizibilitate transversală; utile pentru teme de interes general;

- reviste regionale sau naționale – pot fi potrivite pentru teme cu specific local, dar trebuie corelate cu cerințele de atestare și cu strategia pe termen lung.

Decizia de a trimite un articol la o revistă cu standarde ridicate (de exemplu, indexată în *Web of Science* și având un factor de impact ridicat) sau la una mai accesibilă trebuie să țină cont de:

- stadiul carierei (doctoranzi vs. cercetători seniori);
- timpul disponibil (de exemplu, pentru finalizarea unei teze sau a unui raport de proiect);
- strategia de portofoliu pe termen mediu.

3) Cerințe formale și context instituțional:

- condițiile impuse de ANACEC (de exemplu, un număr minim de 3 articole publicate în 2 reviste recunoscute pentru confirmarea titlului științific de doctor);
- criteriile comisiilor de evaluare și ale proiectelor de cercetare;
- necesitatea indexării în anumite baze de date recunoscute.

O revistă poate fi legitimă, dar nepotrivită pentru un anumit scop (de exemplu, neeligibilă pentru confirmarea titlului științific dacă nu este indexată în bazele de date recunoscute).

3.3.5. Selectarea conferințelor

Pentru conferințe, logica este similară selecției revistelor, însă scopurile pot fi parțial diferite:

1) Clarificarea motivului participării:

- obținerea de feedback științific asupra unui studiu în derulare;

- networking și dezvoltarea de colaborări;
- prezentarea rezultatelor în vederea pregătirii unui articol pentru o revistă;
- îndeplinirea obligațiilor de proiect (diseminare, rapoarte).

2) Surse pentru selectarea conferințelor:

- paginile societăților științifice și ale asociațiilor profesionale;
- universități și centre de cercetare cu tradiție în organizarea de conferințe;
- recomandări din rețelele profesionale (liste de discuții, liste de distribuție prin e-mail, rețele tematice).

Obiectivul acestei etape este evitarea includerii, în lista scurtă, a unor conferințe evident nepotrivite sau excentrice (de exemplu, evenimente care acoperă simultan zeci de domenii fără legătură între ele sau aceeași conferință organizată de mai multe ori pe an în destinații turistice), urmând ca verificările detaliate să fie realizate ulterior, în cazul selecției.

Pentru comunitatea academică din Republica Moldova, selecția revistelor și a conferințelor trebuie să țină cont atât de cerințele ANACEC privind recunoașterea publicațiilor în procedurile de atestare și evaluare, cât și de existența și utilizarea intensă a unor reviste și conferințe cu caracteristici prădătoare, cu riscurile reputaționale și instituționale aferente. Selecția trebuie să fie, așadar, dublu orientată: către comunitatea științifică relevantă și către eligibilitatea formală a publicației sau evenimentului în sistemul național.

Doar după realizarea responsabilă a acestei selecții inițiale intervin procedurile detaliate de verificare (site, indexare, comitet editorial, politici), care confirmă sau infirmă legitimitatea opțiunilor. Combinarea unei selecții inteligente cu o verificare riguroasă reprezintă cea mai eficientă cale de evitare a publicațiilor prădătoare și de asigurare a unei valorificări durabile și credibile a rezultatelor cercetării

3.3. Recomandări practice de verificare a legitimității unei reviste sau conferințe

Verificarea legitimității unei reviste sau a unei conferințe presupune analizarea acesteia în raport cu caracteristicile unei publicații pseudoștiințifice de tip prădător, enumerate în capitolul precedent. Atunci când suntem tentați să publicăm într-o revistă sau să participăm la o conferință, accesăm pagina web a acesteia, identificăm informații și din alte surse și inițiem un proces de verificare bazat pe date veridice, pe instrumente independente și pe o evaluare critică a tuturor elementelor editoriale. Această analiză poate include următoarele elemente (în totalitate sau parțial), până la stabilirea caracterului legitim sau pseudoștiințific al revistei ori conferinței și a acceptabilității acesteia pentru trimiterea manuscrisului.

3.3.1. Denumirea revistei/conferinței și entitatea editorială

✓ **Verificați:**

1. Corelarea denumirii cu domeniul declarat (aria tematică reală), prin compararea titlului cu conținutul revistei sau conferinței;

2. Similaritatea cu reviste sau conferințe consacrate, în special cele indexate în *Web of Science* sau *Scopus*, printr-o căutare simplă pe internet;
3. Existența și validitatea ISSN-ului, prin consultarea portalului ISSN și verificarea corespondenței dintre titlu, editor și țară;
4. Identitatea editorului sau organizatorului, prin stabilirea dacă acesta este o instituție academică reală, o societate științifică ori un editor recunoscut, cu istoric verificabil;
5. Datele de contact, prin verificarea adresei fizice pe site și în *Google Maps*, a adreselor de e-mail instituționale și a numerelor de telefon;
6. Corespunderea dintre denumire (de exemplu, „*American*”, „*German*”, „*International*”, „*European*”), componența indicată a colegiului editorial și localizarea reală;
7. În cazul conferințelor, organizarea anterioară, prin analiza edițiilor precedente (program, raportori, culegere);
8. Numărul de reviste sau conferințe gestionate de editor, prin analiza paginii web a acestuia

 Semnale de alarmă:

1. Titlu foarte apropiat de cel al unei reviste sau conferințe legitime, dar cu mici modificări (de exemplu, inversarea cuvintelor sau adăugarea unor termeni precum „*Advanced*”, „*Modern*”, „*Global*”);

2. Titlu excesiv de general sau grandios (de exemplu, „*International Journal of Advanced Research*”, „*Global Science Review*”);
3. Revendicarea unor afilieri naționale sau internaționale care nu corespund realității (de exemplu, reviste cu „*American*” sau „*German*” în titlu, dar publicate în alte țări);
4. Lipsa unei adrese fizice reale, existența unei adrese dubioase (de exemplu, locații în hoteluri, stațiuni turistice sau cartiere rezidențiale) ori utilizarea unei căsuțe poștale comune mai multor entități similare;
5. Utilizarea unui singur e-mail de tip Gmail/Yahoo ca adresă editorială oficială;
6. Domeniu web recent înregistrat, fără istoric, sau cu legături către alte reviste suspecte;
7. Pentru conferințe: locații generice sau turistice, aceleași locații utilizate pentru zeci de conferințe în paralel ori numeroase evenimente programate în aceeași zi și la aceeași adresă, frecvent în perioadele de vacanță;
8. Informații neclare privind proprietarul și managementul revistei sau conferinței;
9. Pentru conferințe: program superficial, săli unice, sesiuni multiple simultane cu 2–3 participanți;
10. Editori sau organizatori comerciali care administrează zeci sau sute de reviste ori conferințe simultan.

Atenție:

1. Titlurile care conțin termeni precum „*International*”, „*World*” sau „*Global*” nu sunt automat suspecte, dar necesită verificări suplimentare privind componența editorială, indexarea reală și reputația editorului;

2. Pentru conferințe, verificarea edițiilor precedente este esențială; lipsa materialelor, a rezumatelor și a articolelor din culegeri sau a programelor reale indică un risc ridicat;
3. Nu confundați „locul declarat” pe site cu „locul real” de operare a revistei sau de organizare a conferinței (adesea sunt indicate, pentru prestigiu, locații din state dezvoltate);
4. Editorii legitimi au, de regulă, un număr limitat de reviste sau conferințe, cu domenii clare; editorii prădători gestionează sute sau mii de reviste ori conferințe cu structuri aproape identice;
5. O conferință autentică este organizată de o instituție academică sau o fundație științifică reală, nu de o companie comercială fără profil academic.

3.3.2. Structura și calitatea site-ului

✓ **Verificați:**

1. Calitatea generală a designului (structura, organizarea paginilor, coerența vizuală);
2. Claritatea și completitudinea informațiilor de pe prima pagină (scop, domeniu, instrucțiuni pentru autori, date de contact);
3. Existența și funcționalitatea linkurilor esențiale (despre revistă, colegiu editorial, arhivă, instrucțiuni pentru autori);
4. Corectitudinea lingvistică lingvistică a textelor de pe site (limbaj adecvat, fără erori recurente);

5. Prezența informațiilor privind periodicitate, ISSN-ul, arhivare și indexare;
6. Stabilitatea și istoricul site-ului (URL constant, existența conținutului din anii precedenți);
7. Veridicitatea informațiilor indicate (de exemplu, apartenența la organizații de publicare științifică);
8. Calitatea elementelor grafice.

 Semnale de alarmă:

1. Erori gramaticale și ortografice repetate pe paginile principale ale site-ului;
2. Traduceri aproximative sau fraze standard copiate din alte reviste ori conferințe;
3. Linkuri nefuncționale, pagini lipsă sau rubrici „în construcție” la secțiuni importante;
4. Pagini cu spațiu rezervat („Lorem ipsum”) sau conținut incoerent;
5. Prezența de reclame către produse sau servicii fără legătură academică (agenții de turism, florării, închirieri auto);
6. Design neprofesionist, imagini distorsionate sau materiale grafice preluate integral, inclusiv cu elementele de identificare ale proprietarului original;
7. Pagini aproape identice cu ale altor reviste sau conferințe, schimbând doar titlul sau data (site-uri „clonate”);
8. Informații înșelătoare sau false (de exemplu, pretinsa apartenență la organizații de publicare științifică);

9. Lipsa unei arhive reale sau absența conținutului recent/publicat;
10. Pentru conferințe: site instabil, schimbări frecvente de URL, lipsa oricărei evidențe a edițiilor anterioare sau site-uri identice pentru serii multiple de conferințe.

Atenție:

1. Un site atractiv din punct de vedere vizual nu garantează legitimitatea; unii editori prădători investesc în design pentru a crea aparența profesionalismului;
2. Site-urile legitime publică în mod transparent informații despre echipa editorială, indexare, etică și arhivare;
3. Editorii prădători plasează frecvent pe prima pagină o cantitate mare de informații menite să sugereze prestigiul publicării (instituții partenere, baze de date în care ar fi indexate);
4. Prezența reclamelor neacademice este un indicator frecvent al lipsei de legătură cu mediul științific;
5. Calitatea limbajului utilizat pe site reflectă adesea profesionalismul editorial: abundența erorilor constituie un indicator consistent al unui proces editorial deficitar.

3.3.3. Indexarea publicațiilor și validarea informațiilor declarate

Verificați:

1. Lista bazelor de date în care publicația afirmă că este indexată (menționate pe site, în emailuri);

2. Concordanța dintre bazele de date declarate și Lista bazelor de date recunoscute de ANACEC;
3. Prezența reală a revistei în bazele de date declarate, prin verificare directă în *Web of Science*, *Scopus*, *DOAJ*, *ERIH+* ș.a. (adresele site-urilor acestora se găsesc în Lista bazelor de date recunoscute de ANACEC);
4. Dacă indexarea declarată include toate numerele revistei sau doar unele volume mai vechi;
5. Indexarea materialelor conferinței în edițiile anterioare, nu doar afirmațiile pentru ediția curentă.
6. Validitatea indicatorilor bibliometrici declarați prin verificare directă în bazele respective.
7. Dacă alte reviste ale aceluiași editor sunt indexate în baze recunoscute, pentru a evalua reputația editorului.
8. Coerența între domeniul revistei și baza de date declarată (de exemplu, *PubMed* doar pentru domenii biomedicale).
9. Stabilitatea mesajelor privind indexarea („în curs de evaluare”) și vechimea lor.

Semnale de alarmă:

1. Afișarea neautorizată a logo-urilor Scopus, Web of Science, DOAJ și altor entități;
2. Formulări imprecise: „*revista este cunoscută în Scopus*”, „*în curs de indexare*”, „*application submitted*”, fără dovezi.
3. Indicatori bibliometrici falși sau nerecunoscuți, precum *Universal Impact Factor* (UIF), *Global Impact Factor*

(GIF), *CiteFactor*, *Index Scientific Journals* sau *International Science Index*;

4. Indexări declarate doar pentru numere foarte vechi, în timp ce numerele recente lipsesc complet din bazele de date;
5. Revista a fost exclusă din Scopus sau Web of Science, dar site-ul păstrează indexările ca active;
6. Indicarea bazelor de date cu denumiri imitatoare (ex.: „Institute for Science Information”, imitând ISI);
7. Declarații despre factor de impact care nu apar în JCR (Clarivate);
8. Declararea indexării în Google Scholar (care nu este bază de date academică);
9. Revista nu apare în nicio bază de date recunoscute de ANACEC;
10. Promisiuni privind indexarea garantată pentru lucrările conferinței (deseori fără ca edițiile precedente să fie indexate);
11. Declarații privind indexarea „în derulare” timp de mai mulți ani (lipsa actualizării site-ului sau inducerea în eroare);
12. Baze de date nerelevante ca dovezi ale calității (platforme comerciale, directoare obscure, agregatoare fără criterii de selecție).
13. Conferințe care indică zeci de baze de date, fără dovezi ale indexării reale în edițiile anterioare.

Atenție:

1. Indexarea într-o bază de date recunoscută nu garantează integritatea revistei. Majoritatea bazelor de

date acceptă indexarea revistelor în urma stabilirii respectării unor standarde tehnice și formale. Există reviste cu probleme grave de etică și calitate (care periodic sunt eliminate) chiar și în [Scopus](#) sau [WoS](#), pentru accederea în care revistele sunt evaluate riguros;

2. Lipsa indexării într-o bază de date prestigioasă nu implică automat caracter prădător, mai ales pentru reviste noi sau cu resurse limitate;
3. În Republica Moldova, pentru confirmarea titlurilor științifice, indexarea într-o bază de date acceptată de ANACEC este obligatorie pentru reviste – acesta este un criteriu de eligibilitate, nu doar de calitate;
4. Impact Factor este un indicator calculat exclusiv de Clarivate – toate celelalte „impacturi” sunt irelevante sau false.
5. Nu vă bazați pe informațiile oferite pe site-ul revistei. Verificarea reală se face direct în baza de date.
6. Editorii prădători vizează în special cercetătorii tineri și instituțiile cu resurse reduse, folosind indexarea (reală sau falsă) ca principal instrument de captare.

3.3.4. Taxele de publicare

✓ **Verificați:**

1. Lista bazelor de date în care publicația afirmă că este indexată (menționate pe site sau în e-mailuri);
2. Concordanța dintre bazele de date declarate și Lista bazelor de date recunoscute de ANACEC;

3. Prezența reală a revistei în bazele de date declarate, prin verificare directă în *Scopus*, *Web of Science*, *DOAJ*, *ERIH+* ș.a. (adresele site-urilor acestora se regăsesc în Lista bazelor de date recunoscute de ANACEC);
4. Dacă indexarea declarată include toate numerele revistei sau doar anumite volume mai vechi;
5. Indexarea materialelor conferinței în edițiile anterioare, nu doar existența unor afirmații referitoare la ediția curentă;
6. Validitatea indicatorilor bibliometrici declarați, prin verificare directă în bazele de date respective;
7. Dacă alte reviste ale aceluiași editor sunt indexate în baze de date recunoscute, pentru evaluarea reputației editorului;
8. Coerența dintre domeniul revistei și baza de date declarată (de exemplu, *PubMed* este relevantă exclusiv pentru domenii biomedicale);
9. Stabilitatea mesajelor privind indexarea (de tipul „în curs de evaluare”) și vechimea acestora.

 Semnale de alarmă:

1. Afișarea neautorizată a logo-urilor *Scopus*, *Web of Science*, *DOAJ* sau ale altor entități;
2. Formulări imprecise sau ambigue, precum „revista este cunoscută în Scopus”, „în curs de indexare”, „application submitted”, fără dovezi verificabile;
3. Utilizarea unor indicatori bibliometrici falși sau nerecunoscuți, precum *Universal Impact Factor* (UIF),

Global Impact Factor (GIF), CiteFactor, Index Scientific Journals sau *International Science Indexing*;

4. Indexări declarate doar pentru numere foarte vechi, în timp ce numerele recente lipsesc complet din bazele de date;
5. Situații în care revista a fost exclusă din *Scopus* sau *Web of Science*, dar site-ul continuă să prezinte indexarea ca fiind activă;
6. Indicarea unor baze de date cu denumiri imitatoare (de exemplu, „*Institute for Science Information*”, imitând ISI);
7. Declarații privind existența unui factor de impact care nu apar în *Journal Citation Reports* (Clarivate);
8. Declararea indexării în *Google Scholar* (care nu este o bază de date academică);
9. Absența revistei din orice bază de date recunoscută de ANACEC;
10. Promisiuni privind indexarea garantată a lucrărilor conferinței (adesea fără ca edițiile precedente să fi fost indexate);
11. Declarații privind indexarea „în derulare” menținute timp de mai mulți ani (indicând lipsa actualizării site-ului sau inducerea în eroare);
12. Invocarea unor baze de date nerelevante ca dovezi ale calității (platforme comerciale, directoare obscure, agregatoare fără criterii de selecție);
13. Conferințe care indică zeci de baze de date fără a furniza dovezi ale indexării reale în edițiile anterioare.

Atenție:

1. Indexarea într-o bază de date recunoscută nu garantează integritatea unei reviste. Majoritatea bazelor de date acceptă reviste pe baza îndeplinirii unor standarde tehnice și formale; există reviste cu probleme serioase de etică și calitate care sunt ulterior eliminate, inclusiv din *Scopus* sau *Web of Science*, în ciuda evaluării riguroase inițiale;
2. Lipsa indexării într-o bază de date prestigioasă nu implică automat un caracter prădător, mai ales în cazul revistelor noi sau cu resurse limitate;
3. În Republica Moldova, pentru confirmarea titlurilor științifice, indexarea într-o bază de date acceptată de ANACEC este obligatorie pentru reviste; acesta este un criteriu de eligibilitate, nu doar de calitate;
4. Impact Factor este un indicator calculat exclusiv de Clarivate; toate celelalte forme de „impact” sunt irelevante sau false;
5. Nu vă bazați pe informațiile furnizate pe site-ul revistei: verificarea reală se face direct în bazele de date;
6. Editorii prădători vizează în special cercetătorii tineri și instituțiile cu resurse limitate, utilizând indexarea (reală sau falsă) ca principal instrument de atragere.

3.3.5. Politica de recenzare (peer-review)

Verificați:

1. Existența unei descrieri clare și accesibile a procesului de recenzare pe site-ul revistei sau al conferinței;

2. Tipul de recenzare declarat (*single-blind, double-blind, open review, editorial review, external review*);
3. Etapele declarate ale procesului de recenzare (screening editorial inițial, verificare antiplagiat, desemnarea recenzenților, evaluarea propriu-zisă, decizia finală);
4. Durata medie a procesului de recenzare;
5. Dacă organizatorii conferinței garantează publicarea lucrărilor în reviste fără recenzie;
6. Dacă sunt prezentate criteriile utilizate în evaluarea manuscriselor;
7. Dacă există dovezi că revista aplică o recenzare reală (de exemplu, menționarea recenzenților anonimi, statistici privind timpii de evaluare).

Semnale de alarmă:

1. Promisiuni de recenzare extrem de rapidă (de exemplu, „recenzare în 24–72 de ore”);
2. Lipsa totală a comentariilor recenzenților sau transmiterea unor mesaje standardizate de tipul „your paper is excellent and accepted without changes”;
3. Oferirea de „servicii accelerate” de recenzare contra cost;
4. Absența descrierii procesului de peer review sau existența unor descrieri vagi, generale și neconvingătoare („evaluare riguroasă”, „experți internaționali”);
5. Ggarantarea publicării articolelor prezentate la conferință fără nicio evaluare științifică;

6. Recenzii superficiale sau inexistente, însoțite de acceptări automate;
7. Lipsa diferențierii între *editorial review* (screening minimal) și *peer review* propriu-zis;
8. Practici declarate care nu se regăsesc în realitate (de exemplu, menționarea unei recenzări „transparente” fără dovezi verificabile).

Atenție:

1. Existența unei pagini dedicate politicii de recenzare este obligatorie pentru revistele și conferințele legitime;
2. Recenzarea reală nu poate fi rapidă în cazul articolelor complexe; promisiunile de „decizie în câteva zile” indică aproape întotdeauna absența evaluării științifice;
3. Conferințele credibile nu garantează publicarea automată a lucrărilor în reviste, deoarece acestea trebuie să treacă printr-un proces de peer review independent;
4. Dacă o revistă declară un timp de recenzare realist, dar în practică oferă acceptarea imediată a manuscriselor, acest fapt indică un proces de evaluare mimat;
5. Evaluarea și recenzarea riguroasă a materialelor publicate în reviste sau în culegeri de conferință reprezintă elementul definitoriu care deosebește publicațiile legitime de cele pseudoștiințifice.

3.3.6. Durata de publicare

Verificați:

1. Durata declarată a procesului de publicare;

2. Dacă intervalul indicat este realist pentru domeniul și complexitatea articolelor;
3. Coerența dintre durata declarată și etapele editoriale descrise (inclusiv peer review, corecții, decizie);
4. Pentru conferințe: intervalul dintre data-limită pentru depunerea rezumatelor (abstractelor) și data desfășurării evenimentului.

Semnale de alarmă:

1. Promisiuni din partea editorului de tipul „decizie imediată”, „publicare în 3 zile”, indiferent de tipul articolului;
2. Aacceptarea manuscrisului într-un interval nefiresc de scurt față de standardele internaționale (mai mic de 4–6 săptămâni);
3. Termene-limită pentru rezumate foarte apropiate de data conferinței;
4. Conferințe care extind repetat termenul de depunere pentru a atrage un număr mai mare de lucrări;
5. Publicații fără un calendar editorial clar sau fără un istoric coerent al aparițiilor;
6. Ritm de publicare „imposibil” – apariții foarte frecvente, cu un număr mare de articole publicate într-un interval foarte scurt.

Atenție:

1. Durata de publicare este unul dintre cei mai buni indicatori pentru identificarea revistelor sau

conferințelor pseudoștiințifice: procesele reale de recenzare nu pot fi accelerate artificial;

2. Un interval foarte scurt între trimitere și acceptare poate indica fie absența totală a recenzării, fie o evaluare superficială, chiar dacă site-ul descrie un proces editorial aparent „complex”;
3. Pentru conferințe, deciziile extrem de rapide indică absența unei evaluări reale; conferințele serioase au calendare editorial-științifice care permit desfășurarea recenziei;
4. Un ritm editorial improbabil (publicare imediată, volume foarte dese) este adesea corelat cu modele de afaceri comerciale, nu cu activitatea științifică autentică;
5. Autorii trebuie să se asigure că durata procesului editorial este compatibilă cu rigorile disciplinare – recenzarea autentică necesită timp, comunicare și revizuri succesive.

3.3.7. Alte politici și standarde editoriale

✓ **Verificați:**

1. Existența și corectitudinea identificatorilor oficiali (de exemplu, DOI pentru articole, ORCID pentru autori);
2. Existența politicilor editoriale privind plagiatul și utilizarea instrumentelor antiplagiat, conflictele de interese, retractările, corecturile, erratele și prevenirea manipulării citărilor;

3. Politicile de copyright și licențiere: tipul licenței (de exemplu, CC BY, CC BY-NC), drepturile păstrate de autori și existența unui acord de publicare transparent;
4. Prezența unui sistem de arhivare și conservare digitală;
5. Modalitatea de depunere a manuscriselor (platformă editorială securizată versus e-mail);
6. Modul în care sunt indexate articolele și locul în care sunt arhivate metadatele (*Crossref*, *DOAJ*, baze tematice);
7. Claritatea informațiilor privind accesul la conținut (Open Access, costuri, acces restricționat);
8. Existența unei politici privind publicitatea și delimitarea clară a conținutului editorial de cel comercial.

 Semnale de alarmă:

1. Lipsa DOI pentru articole sau utilizarea DOI doar ca argument de legitimitate („faux respectability”);
2. Politici de etică inexistente, superficiale sau copiate fără adaptare la contextul revistei;
3. Lipsa menționării oricărei proceduri pentru retractări, corecturi sau errate;
4. Politici confuze privind copyright-ul sau solicitarea nejustificată de cesionare integrală a drepturilor de autor;
5. Licențe Creative Commons afișate, dar neaplicate în practică (acces restricționat sau condiționat);
6. Absența unui program de arhivare sau afirmații false privind păstrarea pe termen lung a articolelor;

7. Depunerea manuscriselor exclusiv prin e-mail sau prin formulare nesecurizate, fără cont editorial;
8. Afirmații de tipul „toate articolele primesc DOI” fără detalii privind procesarea editorială;
9. Informații contradictorii privind etica, finanțarea, publicitatea sau mecanismele de gestionare a abaterilor;
10. Lipsa clarității privind accesul la articole sau situații în care articolele nu pot fi descărcate.

 Atenție:

1. Prezența DOI nu garantează calitatea revistei; orice editor poate obține dreptul de a emite DOI prin *Crossref*;
2. Unele reviste prădătoare afișează politici de etică doar formal, fără proceduri efective de aplicare;
3. Discrepanța dintre ceea ce se afirmă pe site și ceea ce se întâmplă efectiv constituie un indicator critic; analiza discursului editorial ajută la identificarea „golului” dintre mesaj și practici;
4. Depunerea manuscriselor prin e-mail nu este automat un semn negativ (poate caracteriza reviste mici, legitime), dar trebuie corelată cu alte elemente de risc;
5. Revistelor care nu specifică politicile de gestionare a plagiatului, a datelor, a drepturilor de autor sau a conflictelor de interese le lipsește infrastructura minimă de integritate editorială;
6. Prezența reclamelor neacademice sau integrarea lor în conținut indică un model comercial, nu unul științific;

7. Lipsa unui plan de arhivare pe termen lung pune în pericol accesibilitatea și conservarea articolelor, chiar dacă revista funcționează aparent normal.

3.3.8. Componenta colegiului de redacție al revistei / comitetului științific al conferinței

✓ **Verificați:**

1. Existența reală a membrilor colegiului de redacție sau ai comitetului științific, prin căutări în *Google Scholar*, ORCID, ResearchGate, pe site-uri instituționale și prin confirmarea afilierii la o instituție reală și activă;
2. Corelarea expertizei editorilor cu aria tematică (specializarea) revistei sau conferinței;
3. Confirmarea implicării membrilor în activitatea revistei, prin verificarea menționării acestora în lista funcțiilor editoriale de pe site-urile lor profesionale;
4. Structura geografică și academică a comitetelor editoriale (diversitate instituțională și regională, reprezentare adecvată a comunității științifice din domeniu);
5. Prezența datelor complete pentru fiecare membru (nume, afiliere, instituție, funcție și, după caz, date de contact profesionale);
6. Verificarea istoricului profesional al editorului-șef (activitate academică relevantă în domeniu, experiență editorială, număr rezonabil de funcții editoriale).

⚠ **Semnale de alarmă:**

1. Persoane inexistente sau fără nicio prezență academică verificabilă;

2. Editori care nu menționează revista pe paginile lor instituționale sau profesionale;
3. Comitete editoriale compuse exclusiv din persoane dintr-o singură regiune, în cazul unei reviste declarate „internaționale”;
4. Prezența acelorași nume în numeroase reviste sau conferințe obscure ale aceluiași editor;
5. Absența totală a informațiilor despre editori sau enumerarea unor „personalități” fără afiliere clară;
6. Editor-șef care este simultan editor la mai multe reviste fără legătură tematică;
7. Afirmații vagi de tipul „distinguished scientists from around the world”, fără nume sau afiliere;
8. Neconcordanța dintre profilurile academice ale membrilor și aria declarată a revistei sau conferinței;
9. Editorul-șef este și proprietarul editurii, fără o separare clară a rolurilor.

 Atenție:

1. Prezența unor nume prestigioase nu garantează legitimitatea revistei sau a conferinței; unele entități le includ fără acordul persoanelor respective;
2. Comitetele editoriale „supradimensionate”, cu zeci de membri, nu indică neapărat calitate; uneori acestea au un rol pur decorativ;
3. Editorii prădători pot crea o aparență de credibilitate prin afișarea unor CV-uri copiate sau prin menționarea unor instituții fără legătură reală;

4. În revistele și conferințele legitime, editorii sunt vizibili, accesibili și implicați; în cele prădătoare, sunt adesea „invizibili” sau dificil de identificat.

3.3.9. Domeniile științifice și frecvența apariției numerelor

✓ **Verificați:**

1. Aria tematică declarată de revistă sau conferință;
2. Compatibilitatea dintre domeniile declarate și articolele efectiv publicate;
3. Frecvența apariției numerelor revistei și numărul de articole publicate într-un anumit interval;
4. Existența expertizei necesare (colegiu editorial și experți) pentru aria tematică declarată;
5. Dacă edițiile precedente ale revistei sau conferinței au menținut o identitate tematică stabilă;
6. Existența unor justificări clare pentru eventualele abordări interdisciplinare.

⚠ **Semnale de alarmă:**

1. Arie tematică excesiv de largă sau vagă („sciences, engineering, management, arts, medicine, agriculture”);
2. Combinarea unor domenii complet incompatibile în aceeași ediție (de exemplu, teologie + nanotehnologie + pedagogie);
3. Publicarea unui număr foarte mare de articole într-un interval scurt, fără justificare editorială;
4. Frecvență exagerată a aparițiilor (de exemplu, ediții săptămânale sau multiple pe lună);

5. Conferințe care acoperă simultan zeci de domenii, fără legătură reală între ele;
6. „Conferințe” multiple sau „paralele”, desfășurate în aceeași sală, pentru subdomenii complet diferite;
7. Evenimente itinerante care păstrează același program, repetate de mai multe ori pe an în orașe diferite;
8. Lipsa unui program științific concret sau existența unui program generic, fără titluri, autori, ore sau secțiuni reale.

 Atenție:

1. Domeniile foarte largi sunt frecvent utilizate pentru a maximiza numărul de articole acceptate, nu pentru a stimula interdisciplinaritatea reală; unele reviste prădătoare invocă abuziv „interdisciplinaritatea” pentru a justifica lipsa unei identități științifice coerente;
2. Revistele legitime au, în general, ritmuri de apariție stabile (trimestrial, semestrial, anual) și un număr rezonabil de articole per ediție;
3. O conferință serioasă are o tematică precisă, un public-țintă bine definit și un program științific structurat; temele excesiv de generale sunt adesea un semn al pseudo-evenimentelor;
4. Conferințele care se repetă sub aceeași denumire, dar în țări diferite și cu programe identice, sunt de regulă orientate spre profit, nu spre schimb academic;
5. Publicarea simultană a unor lucrări din domenii complet diferite indică absența unui proces real de selecție și recenzare, ceea ce reprezintă un risc major.

3.3.10. Autori care publică / Participanți la conferință

✓ **Verificați:**

1. Profilul autorilor publicați în ediție (existența unor cercetători cunoscuți în domeniu, diversitate instituțională și geografică, activitate științifică verificabilă în aria tematică a revistei sau conferinței);
2. Corelarea dintre domeniul revistei și expertiza autorilor;
3. Structura participanților la conferințe (existența unor keynote speakers validați profesional, participarea anterioară a unor profesori respectați);
4. Publicarea membrilor comitetului editorial în propria revistă sau în cadrul conferinței organizate;
5. Prezența unor colaborări internaționale reale (autori din state cu cercetare dezvoltată în domeniu sau dintr-un grup restrâns de instituții relevante).

⚠ **Semnale de alarmă:**

1. Concentrarea geografică suspectă a autorilor (de exemplu, majoritatea autorilor provin din aceeași regiune, deși revista se declară „globală”, sau articolele sunt semnate aproape exclusiv de autori din țări cu vulnerabilitate ridicată la practicile prădătoare);
2. Lipsa totală a cercetătorilor cunoscuți în domeniu, în special în reviste cu pretenții internaționale;
3. Publicări repetate ale acelorași autori într-un număr foarte mare de articole, în fiecare ediție;
4. Conferințe cu participare redusă, în care sunt prezenți mai puțin de 10–20 de participanți, provenind din

domenii complet diferite și fără interes real pentru prezentările celorlalți;

5. Utilizarea fotografiilor și a numelor participanților din ediții anterioare în materiale promoționale, fără acordul acestora;
6. Absența autorilor din institute sau universități cu reputație internațională, chiar și în domenii larg reprezentate;
7. Keynote speakers necunoscuți, fără activitate academică verificabilă sau specialiști în domenii fără legătură cu tema conferinței.

Atenție:

1. Prezența unor autori respectabili într-un număr izolat nu garantează legitimitatea unei ediții; unii pot fi atrași accidental sau incluși în liste fără acord;
2. Dacă în ediții succesive apar aceiași autori cu zeci de articole, acest fapt poate indica o „fabrică de publicare”, nu existența unei comunități științifice reale;
3. Conferințele prădătoare pot crea impresia de participare internațională prin promovarea unor locații turistice, în timp ce numărul real de participanți este foarte redus;
4. Evenimentele prădătoare tind să promoveze artificial speakeri pentru a exploata ulterior numele acestora în scopuri de marketing;
5. Absența prezentărilor paralele autentice și organizarea simultană a zeci de „conferințe” în aceeași încăpere sugerează caracterul exclusiv comercial al evenimentului.

3.3.11. Examinarea sumară a câtorva articole publicate

✓ **Verificați:**

1. Titlurile, rezumatele și cuvintele-cheie (inclusiv coerența dintre acestea);
2. Corelarea articolelor cu aria tematică a revistei sau conferinței;
3. Calitatea redactării (prezența erorilor factuale, gramaticale sau de formatare; consistența limbajului științific);
4. Sistemul de citare și corectitudinea utilizării acestuia;
5. Coerența articolelor incluse în culegerea conferinței în raport cu comunicările prezentate efectiv și cu programul conferinței.

⚠ **Semnale de alarmă:**

1. Articole care tratează subiecte în afara domeniului declarat, fără justificare tematică;
2. Titluri și rezumate cu erori evidente, incoerente sau formulate neprofesionist;
3. Repetarea frecventă a unor greșeli de limbă, sugerând lipsa unei editări riguroase;
4. Prezența unor teme pseudoștiințifice (de exemplu, cristaloterapie, „noua medicină moldovenească”, „vibrația cuantică”, „influențe lunare asupra comportamentului politicienilor” etc.);
5. Număr foarte redus de citări, absența totală a bibliografiei sau citarea unor surse nerelevante;
6. Autocitări excesive, uneori provenind de la un singur autor sau de la un grup restrâns de autori;

7. Indicii că recenziții sau editorii nu sunt familiarizați cu domeniul, reflectate în erori factuale sau interpretări greșite;
8. Articole acceptate fără prezentare reală la conferință, incluse în volume pe baza unor „prezentări virtuale” neclar definite.

Atenție:

1. O examinare rapidă a câtorva articole oferă indicii puternice privind calitatea reală a procesului editorial; apariția unor greșeli evidente face întreaga ediție suspectă;
2. Prezența articolelor pseudoștiințifice constituie un criteriu suficient pentru a considera ediția drept prădătoare, indiferent de alte elemente formale;
3. Acceptarea în volumele conferințelor a unor „prezentări virtuale” fără clarificări suplimentare poate indica un model comercial orientat spre maximizarea numărului de articole publicate;
4. Apariția aceluiași teme, structuri sau formulări în mai multe articole poate sugera reciclarea conținutului sau lipsa unei recenzări adecvate.

3.3.12. Prezența în liste negre și percepția în comunitatea academică

Verificați:

1. Prezența revistei sau conferinței în liste negre consacrate, precum *Kscien list*, *Predatory Journals*,

Beall's List sau alte liste specializate utilizate de biblioteci și comunități profesionale;

2. Discuțiile din comunitatea academică, care pot fi identificate printr-o căutare simplă pe Google (de exemplu, denumirea publicației + termenul „prădător”), precum și prin consultarea forumurilor, listelor profesionale și grupurilor academice;
3. Reputația organizatorului sau a editorului, prin verificarea dacă alte reviste sau publicații ale aceluiași editor apar în liste negre și prin analiza istoricului organizației (rebranduiri, schimbări de nume survenite după excluderi)

Semnale de alarmă:

1. Publicația este inclusă explicit în liste negre consacrate;
2. Editorul figurează în liste negre, chiar dacă revista analizată nu este încă listată, indicând funcționarea într-o rețea prădătoare;
3. Avertizări publice emise de biblioteci, universități sau societăți profesionale împotriva conferinței sau revistei;
4. Critici recurente în comunitate, incluzând experiențe raportate privind taxe ascunse, recenzii inexistente, practici comerciale agresive sau calitatea scăzută a materialelor publicate.

Atenție:

1. Prezența într-o listă neagră reprezintă un indicator puternic, dar trebuie corelată cu alte criterii; unele liste pot conține erori sau pot să nu fie complet actualizate;

2. Absența din listele negre nu garantează legitimitatea – multe reviste prădătoare noi nu au fost încă identificate de comunitate, iar majoritatea listelor negre nu acoperă exhaustiv toate regiunile geografice;
3. Unele reviste pot fi eliminate temporar din listele negre sau pot reapărea sub alte denumiri, ceea ce impune verificarea atentă a editorului, nu doar a titlului revistei;
4. Percepția comunității reprezintă o resursă esențială: discuțiile informale între cercetători, avertizările bibliotecilor și experiențele raportate sunt adesea mai rapide și mai informative decât mecanismele oficiale de identificare.

3.3.13. Experimentarea publicării

✓ **Verificați:**

1. Posibilitatea de a realiza un test controlat („sting operation”), prin trimiterea unui manuscris semnat de un autor fictiv sau imposibil de verificat; utilizarea unui text evident eronat, incoerent ori generat automat sau transmiterea unui material deja publicat (cu titlul și conținutul modificate minimal);
2. Reacția editorului la un manuscris problematic (este comunicat faptul că manuscrisul este trimis spre recenzare, apar comentarii ale recenzenților, sunt formulate întrebări privind etica și originalitatea sau manuscrisul este acceptat direct?).

⚠ **Semnale de alarmă:**

1. Acceptarea unui manuscris semnat de un autor fictiv, fără verificări minime;

2. Acceptarea unui articol reciclat sau deja publicat, chiar și în prezența unor modificări minime;
3. Acceptarea instantanee, fără comentarii, fără recenzie și fără solicitări de revizie;
4. Tolerarea unor erori evidente, precum afirmații contradictorii, date imposibile, jargon pseudoștiințific sau text generat automat (AI ori șabloane generice);
5. Acceptarea condiționată imediat de plată, uneori însoțită de presiuni pentru achitarea rapidă a taxelor.

 Atenție:

1. Experimentarea trebuie realizată cu prudență și exclusiv în scop de cercetare sau verificare academică;
2. Trimiterea unui material deja publicat sau generat automat reprezintă un test extrem; acceptarea unui astfel de articol confirmă fără echivoc lipsa recenzării reale și funcționarea pe un model comercial prădător;
3. Pentru a evita încălcarea eticii cercetării, manuscrisele utilizate în astfel de experimente trebuie marcate clar, intern, ca materiale experimentale;
4. Nu plătiți taxe editorilor prădători (opriți experimentul în momentul solicitării plății).

Aplicarea consecventă a acestor tehnici de verificare permite cadrelor universitare și cercetătorilor din Republica Moldova să reducă semnificativ riscul de publicare prădătoare, să își protejeze reputația profesională și să contribuie la consolidarea integrității comunicării științifice. Subliniem, totodată, că evaluarea unei publicații trebuie privită ca un proces continuu,

contextual și orientat către întregul ecosistem editorial, nu doar ca aplicarea unei liste statice de criterii.

3.4. Analiza invitațiilor de a publica sau de a participa la o conferință

Invitațiile nesolicitate reprezintă unul dintre principalele instrumente prin care revistele și conferințele prădătoare atrag autori, exploatând nevoia de vizibilitate academică și lipsa de informare privind practicile editoriale legitime. Analiza critică a acestor mesaje constituie un pas esențial în prevenirea publicării prădătoare.

Invitațiile provenite de la entități prădătoare prezintă, de regulă, o serie de caracteristici recurente. Printre principalele ***semnale de risc*** se numără:

- tonul excesiv de laudativ (de exemplu, „We admire your outstanding research work...”);
- adresarea generică („Dear Researcher/Professor”), utilizată în mesaje identice trimise unui număr mare de destinatari;
- invitații simultane la publicare, la intrarea în comitetul editorial sau la roluri de guest editor, fără legătură cu domeniul de expertiză al cercetătorului;
- presiunea de timp pentru trimiterea manuscrisului (de exemplu, solicitarea depunerii în 24–72 de ore);
- adrese de e-mail neprofesionale (conturi gratuite de tip Gmail/Yahoo), fără corespondență cu domeniul instituțional al editorului sau al revistei;

- promisiuni comerciale explicit atractive („fast publication”, „guaranteed acceptance”, „indexed in Scopus/WoS”);
- invitații la conferințe din afara domeniului autorului, combinate cu promisiunea publicării cu „indexare garantată” în culegeri;
- informații incomplete despre revistă sau conferință ori despre editor, inclusiv lipsa unui link funcțional către site-ul oficial;
- erori gramaticale, fraze incoerente sau formulări standardizate (indicii ale trimiterilor automatizate);
- lipsa opțiunii de dezabonare, caracteristică mesajelor de tip spam.

Evaluarea unei invitații trebuie să pornească de la verificări riguroase și independente. Se recomandă ***următoarea succesiune de pași***:

1) Identificarea revistei sau conferinței:

- căutați pagina web oficială a revistei sau conferinței;
- verificați existența unor mențiuni sau discuții despre entitate în surse externe (biblioteci, avertizări ale universităților, forumuri academice etc.).

2) Verificarea identității persoanei care trimite invitația:

- examinați afilierea academică declarată și coerența acesteia cu adresa de e-mail;
- verificați existența unui profil ORCID, Google Scholar sau a unei pagini instituționale;
- incongruențele dintre nume, afiliere și datele de contact constituie un semnal de alertă.

3) Compararea conținutului e-mailului cu site-ul oficial:

- verificați dacă informațiile privind indexarea, taxele, durata recenzării și comitetul editorial sunt prezentate în mod coerent;
- situațiile în care e-mailul promite indexări sau condiții care nu apar pe site trebuie tratate ca semnale de risc.

4) Verificarea legitimității revistei sau conferinței:

- aplicați criteriile și pașii de verificare descriși în subcapitolul dedicat evaluării legitimității publicațiilor;
- corelați rezultatele analizei invitației cu celelalte elemente relevante (site, comitet editorial, indexare, taxe, politici editoriale).

Rețineți:

- transparența taxelor reprezintă un criteriu central în evaluarea legitimității: revistele și conferințele legitime percep taxe doar după acceptarea manuscrisului și specifică explicit costurile, în timp ce entitățile prădătoare practică adesea taxe ascunse, introduse abia după ce autorul este „capturat” în proces;
- în cazul conferințelor, analiza edițiilor anterioare este esențială: cercetările au documentat practici precum sesiuni aproape goale, prezentări complet diferite desfășurate în aceeași sală, participanți fictivi sau keynote speakers inventați, precum și utilizarea de fotografii manipulate pentru a crea aparența unei participări numeroase.

Recomandări finale privind analiza invitațiilor:

- nu răspundeți automat invitațiilor nesolicitate, indiferent cât de flatante sunt;
- nu trimiteți manuscrise sau rezumate exclusiv în baza unui e-mail, ci numai după verificări independente ale revistei sau conferinței;
- păstrați e-mailurile suspecte și comparați conținutul acestora cu criteriile prezentate în Ghid;
- raportați cazurile evidente de practici prădătoare instituției sau bibliotecii universitare, în vederea informării comunității;
- nu furnizați date personale, financiare sau documente în format editabil înainte de verificarea completă a legitimității editorului sau a organizatorului.

3.5. Recomandări pentru tinerii cercetători

Tinerii cercetători și doctoranzii reprezintă categoria cea mai vulnerabilă la publicarea prădătoare. Lipsa de experiență editorială, presiunea pentru publicare rapidă, nevoia de a construi un portofoliu academic și absența unor politici instituționale clare fac ca această categorie să fie vizată constant de editori și organizatori de conferințe prădătoare.

Consolidarea culturii publicării responsabile trebuie să înceapă devreme, încă din stadiile incipiente ale carierei științifice, prin formare sistematică, mentorat și acces la resurse instituționale adecvate.

1) Dezvoltarea alfabetizării academice

Formarea competențelor editoriale de bază este esențială pentru evitarea publicațiilor prădătoare. Tinerii cercetători trebuie să înțeleagă modul de funcționare al sistemului editorial, precum și criteriile prin care se poate evalua credibilitatea unei reviste sau conferințe.

Competențe fundamentale necesare:

- structura unei reviste științifice: rolul colegiului de redacție, politicile editoriale, scopul și aria tematică, frecvența și istoricul publicării;
- indexarea: ce înseamnă indexare reală în baze de date precum *Scopus*, *Web of Science* sau *DOAJ* și cum se verifică direct, nu pe baza afirmațiilor de pe site;
- funcționarea procesului de recenzare (peer review): etape, durată realistă, diferența dintre recenzare autentică și recenzare simulată;
- distincția dintre Acces deschis legitim și modele comerciale abuzive;
- recunoașterea caracteristicilor revistelor deturnate (hijacked journals);
- utilizarea instrumentelor de verificare (a se vedea subcapitolul ***Surse utile***).

Modalități de formare:

- cursuri obligatorii de etică și integritate academică în cadrul școlilor doctorale;
- ateliere periodice organizate de bibliotecile universitare privind identificarea publicațiilor legitime;

- sesiuni practice dedicate analizei site-urilor, politicilor editoriale și indexării;
- simulări ale procesului editorial (recenzare, decizie editorială, evaluare de conformitate).

2) Consultarea mentorilor, colegilor și bibliotecilor universitare

Construirea unei rețele de suport este esențială pentru prevenirea publicării prădătoare. Tinerii cercetători nu ar trebui să ia decizii editoriale în mod izolat.

Recomandări practice:

- discutarea alegerii revistei cu conducătorul de doctorat sau cu cercetători seniori din domeniu; alegerea canalului de publicare este o decizie strategică, nu una pur administrativă;
- consultarea bibliotecarilor universitari, care pot:
 - verifica indexarea reală a revistei într-o bază de date;
 - confirma existența DOI, ISSN, sistemelor de arhivare și a politicilor de etică;
 - recomanda resurse legitime de publicare, în funcție de domeniu;
 - oferi instruire privind verificarea conferințelor internaționale;
- analiza experienței colegilor: revistele și conferințele legitime sunt vizibile în comunitatea de specialitate, nu doar în mediul online;

- utilizarea ghidurilor și listelor de verificare instituționale (acolo unde există) și a celor internaționale (a se vedea subcapitolul ***Surse utile***).

3) Gestionarea presiunii de a publica rapid

Presiunea de a demonstra productivitate academică, inclusiv prin cerințe instituționale de tipul „număr minim de articole”, reprezintă un factor major de risc. Entitățile prădătoare exploatează această presiune, promițând soluții rapide și facile.

Principii pentru gestionarea presiunii:

- calitatea primează asupra cantității: o singură publicație într-o revistă legitimă este mai valoroasă decât numeroase articole în reviste prădătoare;
- evitați invitațiile care oferă „soluții rapide” pentru completarea dosarelor de atestare, avansare sau raportare; aceste promisiuni sunt tipice revistelor comerciale cu practici abuzive;
- nu răspundeți impulsiv la e-mailuri suspecte: editorii prădători vizează în special tinerii cercetători, folosind formulări laudative și presiune de timp;
- planificați din timp parcursul de publicare, în concordanță cu obiectivele cercetării și cu cerințele proiectelor sau ale studiilor doctorale;
- evitați strategiile de „umplere a CV-ului”, precum publicarea în reviste obscure, cu domenii neclare sau cu frecvență de apariție anormală.

4) Construirea unei rutine personale de verificare

Tinerii cercetători trebuie să dezvolte un comportament constant de verificare critică înainte de trimiterea unei lucrări sau de participarea la o conferință.

Recomandări practice:

- creați o listă scurtă de reviste și conferințe legitime, asociate societăților științifice din domeniu;
- verificați întotdeauna indexarea reală, comitetul editorial, taxele și politicile financiare, durata și etapele recenzării, site-ul și calitatea informațiilor;
- păstrați capturi de ecran ale site-urilor revistelor înainte de publicare, pentru transparență și eventuale dovezi;
- evitați revistele care promit decizii în 1–3 zile, publicare garantată, indexare „în curs” timp de ani de zile sau solicită plata taxelor înainte de recenzare.

5) Protejarea datelor, identității academice și a reputației

Revistele prădătoare colectează frecvent date personale, manuscrite în format editabil sau informații de plată, expunând autorii la riscuri suplimentare.

Recomandări practice:

- nu furnizați date personale sau financiare înainte de verificarea completă a legitimității editorului sau organizatorului;
- nu trimiteți CV-uri complete, copii ale documentelor de identitate sau alte documente solicitate abuziv;

- evitați încărcarea manuscriselor pe platforme anonime sau fără protocoale de securitate;
- protejați-vă identitatea academică (ORCID, Google Scholar) și monitorizați utilizarea neautorizată a numelui în comitete editoriale sau materiale promoționale.

3.6. Recomandări sintetice pentru prevenirea publicării prădătoare

În baza procedurilor și criteriilor prezentate în acest capitol, se pot formula următoarele recomandări generale, aplicabile cercetătorilor, doctoranzilor și instituțiilor academice:

- ▶ • ***Nu luați decizia de publicare exclusiv pe baza unei invitații sau a promisiunilor editorului.***

Decizia trebuie fundamentată pe verificări independente privind indexarea, recenzarea, comitetul editorial și politicile editoriale.

- ***Verificați întotdeauna informațiile direct în surse externe.***

Indexarea, factorii bibliometrici, afilierea editorială și istoricul publicației trebuie confirmate în baze de date recunoscute și nu pe site-ul revistei sau în emailuri.

- ***Tratați cu prudență promisiunile de publicare rapidă și acceptare garantată.***

Procese reale de evaluare necesită timp; termenele extrem de scurte sunt un indicator frecvent al practicilor pseudo-editoriale.

- ***Evaluați publicația în ansamblu, nu pe baza unui singur criteriu.***

Niciun indicator singular (indexare, prezența unor nume cunoscute, designul site-ului) nu este suficient pentru a stabili legitimitatea.

- ***Consultați resurse instituționale înainte de trimiterea manuscrisului.***

Bibliotecile universitare, mentorii și comisiile de specialitate pot oferi validări rapide și pot preveni erori cu impact reputațional.

- ***Documentați procesul de verificare.***

Păstrarea dovezilor privind verificările efectuate (capturi de ecran, rezultate ale căutărilor în baze de date) este utilă în caz de clarificări ulterioare.

- ***În caz de dubiu rezonabil, optați pentru alternative sigure.***

Amânarea publicării sau alegerea unei reviste mai bine cunoscute este preferabilă asumării riscului de asociere cu o publicație prădătoare.

Aplicarea consecventă a acestor recomandări contribuie la protejarea integrității profesionale a cercetătorilor, la utilizarea responsabilă a resurselor publice și la consolidarea calității comunicării științifice în Republica Moldova.

4. RESURSE UTILE ȘI SPRIJIN INSTITUȚIONAL

Prevenirea publicării prădătoare nu poate fi tratată exclusiv ca o responsabilitate individuală a autorilor. Protecția reală apare atunci când universitățile și instituțiile de cercetare, bibliotecile, școlile doctorale, comitetele de etică și structurile naționale creează împreună mecanisme coerente de sprijin, politici interne și infrastructuri de informare și formare. În acest sens, studiile realizate în cadrul *proiectului PSEUDO-MD* indică faptul că lipsa unor reguli instituționale clare, combinată cu presiunea de a publica și cu instruirea insuficientă în etica publicării, amplifică vulnerabilitatea cercetătorilor în fața practicilor prădătoare.

Capitolul 4 prezintă instrumente și resurse validate internațional, precum și rolurile și responsabilitățile instituționale necesare pentru a sprijini luarea unor decizii informate privind publicarea și participarea la conferințe. Sunt descrise funcțiile-cheie ale bibliotecilor universitare și ale școlilor doctorale, alături de politici interne recomandate și mecanisme practice prin care instituțiile din Republica Moldova pot reduce riscurile reputaționale, financiare și științifice asociate publicării prădătoare.

4.1. Rolul bibliotecilor universitare și științifice

Bibliotecile universitare și științifice reprezintă actori importanți în lanțul de comunicare academică, situate la interfața dintre cercetare, publicare și accesul la informație. În contextul supraabundenței informaționale și al proliferației

publicațiilor prădătoare, bibliotecile nu mai sunt doar depozitare de documente, ci actori importanți în protejarea integrității informaționale și în formarea competențelor de alfabetizare informațională, etică științifică și gândire critică.

Prin expertiza lor specifică, bibliotecile pot sprijini direct comunitatea academică în identificarea canalelor legitime de publicare, în evaluarea riscurilor asociate publicațiilor suspecte și în consolidarea unei culturi instituționale a publicării responsabile.

4.1.1. Servicii de consultanță și suport pentru cercetare

Bibliotecile pot dezvolta servicii dedicate de sprijinire a cercetării și publicării științifice, adresate cercetătorilor, doctoranzilor și conducerii instituțiilor, care să includă:

- consultanță privind verificarea legitimității revistelor și conferințelor (verificarea ISSN-ului, a editorului, a afilierii, a datelor de contact și a coerenței site-ului);
- verificarea directă a indexării reale în baze de date recunoscute (*DOAJ, Scopus, Web of Science, PubMed/MEDLINE* etc.);
- sprijin în utilizarea instrumentelor și listelor de verificare (*Think.Check.Submit, Think.Check.Attend, ENAI PPJ Checklist, Journal Checker Tool* etc.);
- recomandarea unor reviste legitime dintr-un anumit domeniu, pe baza profilului cercetătorului și a literaturii deja citate (analiza revistelor din listele de referințe și a jurnalelor în care publică autorii de referință);

- asistență în identificarea revistelor deturnate (hijacked journals), prin compararea site-urilor, verificarea domeniului web, consultarea ISSN Portal și a bazelor de date majore;
- sprijin pentru administrațiile universitare în verificarea publicațiilor raportate (confirmarea indexării, identificarea indicatorilor falși, semnalarea revistelor problematice).

La nivel operațional, aceste funcții pot fi formalizate prin crearea unui **punct de contact** în cadrul bibliotecii (serviciu de consultanță editorială), cu program clar de consultanță individuală și proceduri standardizate de răspuns la solicitările cercetătorilor.

4.1.2. Instruiri în etica publicării și alfabetizare academică

Bibliotecile pot juca un rol central în formarea competențelor de publicare responsabilă, în colaborare cu școlile doctorale, departamentele de cercetare și structurile de asigurare a calității și eticii, prin:

- organizarea de seminare introductive privind publicarea responsabilă, publicarea prădătoare și riscurile asociate, adresate în special doctoranzilor și tinerilor cercetători;
- ateliere practice bazate pe *Think.Check.Submit* și *Think.Check.Attend*, în care participanții aplică liste de verificare pe exemple concrete de reviste și conferințe;
- sesiuni dedicate identificării revistelor deturnate (hijacked journals) și a site-urilor false, prin analiză

comparativă a domeniilor web, arhivelor și politicilor editoriale;

- instruirii privind utilizarea bazelor de date legitime (*Scopus*, *Web of Science*, *DOAJ*, *ERIH+*, *INSPEC* etc.) și interpretarea corectă a indicatorilor bibliometrici;
- formare în utilizarea ORCID, DOI și a altor identificatori persistenți, pentru creșterea trasabilității publicațiilor și înțelegerea infrastructurii moderne a comunicării științifice;
- elaborarea de ghiduri digitale, tutoriale, infografice și materiale video dedicate verificării legitimității revistelor și conferințelor, incluzând exemple comparative între practici legitime și practici prădătoare.

4.1.3. Gestionarea resurselor validate și a infrastructurilor de Acces Deschis

Dincolo de activitățile de consultanță și instruire, bibliotecile au un rol-cheie în gestionarea, validarea și promovarea resurselor legitime de publicare și a infrastructurilor de Acces Deschis, prin:

- elaborarea și actualizarea periodică a listelor interne de reviste recomandate („liste albe” sau „reviste de încredere”, organizate pe domenii), bazate pe criterii precum indexarea, reputația, respectarea principiilor COPE și conformitatea cu standardele de transparență editorială;
- dezvoltarea unor pagini web tematice dedicate „Publicării responsabile”, care să includă linkuri directe

către resurse de referință (*COPE, DOAJ, Web of Science Master Journal List, Scopus Sources, portalul ISSN* etc.);

- marcarea și contextualizarea, în cataloagele și repozitoriile instituționale, a publicațiilor apărute în reviste problematice sau disputate (de exemplu, prin note explicative), în scopul reducerii riscului de citare necritică;
- administrarea repozitoriilor instituționale compatibile cu standardele OpenAIRE și EOSC, care oferă o alternativă legitimă pentru diseminarea rezultatelor cercetării (preprinturi, postprinturi, versiuni acceptate);
- asigurarea transparenței privind utilizarea fondurilor pentru publicare (de exemplu, marcarea articolelor pentru care s-au achitat taxe de publicare – APC – din surse publice), pentru monitorizarea raportului cost–calitate;
- colaborarea cu editorii universitari în vederea aplicării principiilor *COPE, DOAJ, OASPA* și *WAME* în revistele instituționale, inclusiv pentru creșterea șanselor de indexare internațională.

4.1.4. Cooperare, rețele și politici de Acces Deschis

Impactul bibliotecilor crește semnificativ atunci când acestea acționează coordonat, la nivel național și internațional, prin:

- coordonarea activităților bibliotecilor academice din Republica Moldova în vederea combaterii publicațiilor prădătoare, schimbului de informații privind revistele

problematică și dezvoltării unor instrumente comune de verificare bibliometrică;

- colaborarea cu universitățile, ANACEC, ANCD și AȘM pentru integrarea verificării legitimității publicațiilor în procedurile de evaluare, raportare și atestare;
- participarea la inițiative internaționale privind Știința deschisă și integritatea informațională (*IFLA*, *LIBER*, inițiativele de Știință Deschisă, *Declarația de la Stockholm* etc.);
- sprijinirea inițiativelor de Acces Deschis non-comercial și a platformelor naționale de publicare (repozitorii instituționale, Instrumentul Bibliometric Național);
- promovarea explicită a principiilor evaluării responsabile (*DORA*, *Manifestul de la Leiden*, *The Metric Tide*) în cadrul activităților de formare și consultanță, în colaborare cu structurile de management al cercetării.

4.2. Rolul școlilor doctorale și al conducătorilor de doctorat

Școlile doctorale și conducătorii de doctorat constituie principala verigă instituțională în formarea deprinderilor de publicare responsabilă. Pentru majoritatea tinerilor cercetători, doctoratul reprezintă primul contact real cu procesul editorial și cu criteriile interne și externe de evaluare. Din acest motiv, modul în care școlile doctorale structurează formarea, supravegherea și evaluarea publicațiilor influențează direct expunerea doctoranzilor la reviste și conferințe prădătoare.

În acest context, școlile doctorale au obligația nu doar de a preveni publicarea prădătoare, ci și de a institui o cultură academică orientată spre calitate, responsabilitate și transparență.

4.2.1. Formare obligatorie pentru doctoranzi

Un program doctoral modern trebuie să includă formare sistematică în etica publicării și alfabetizarea editorială. Conform bunelor practici internaționale, modulele obligatorii ar trebui să includă:

a) Alfabetizare academică și editorială. Doctoranzii trebuie să dobândească competențe de bază privind:

- structura și funcționarea revistelor științifice (editură, comitet editorial, politici editoriale);
- diferențierea între reviste legitime, reviste prădătoare și reviste deturnate (hijacked journals);
- rolul bazelor de date (*DOAJ*, *Scopus*, *Web of Science*, *PubMed*, *IBN* etc.) și limitele acestora;
- utilizarea instrumentelor oficiale de verificare (*Think.Check.Submit*, *ENAI PPJ Checklist*, *criteriile DOAJ*).

b) Etica publicării. Conținutul formării ar trebui să acopere:

- procedurile de recenzare (peer review) și semnificația recenzării autentice;
- autoratul responsabil, ordinea autorilor și gestionarea conflictelor de interese;
- utilizarea corectă a surselor și prevenirea plagiatului;
- retractări, erate, manipularea citărilor și fabricarea datelor;

- diferențele dintre Accesul Deschis legitim și modelele de taxare prădătoare.

c) Context instituțional. Doctoranzii trebuie să fie familiarizați cu:

- criteriile de evaluare aplicabile (ANACEC, instituția, proiectele de cercetare);
- lista bazelor de date recunoscute pentru confirmarea titlurilor științifice;
- standardele minime pe care publicațiile incluse în teza de doctorat trebuie să le îndeplinească.

d) Formate de instruire recomandate:

- cursuri obligatorii (de exemplu, „Etica publicării și integritatea cercetării”);
- ateliere cu studii de caz (inclusiv analiza unor reviste prădătoare reale);
- sesiuni practice privind verificarea revistelor și conferințelor;
- instruirii realizate în colaborare cu bibliotecile universitare.

4.2.2. Revizuirea revistelor și conferințelor selectate de doctoranzi

Pentru a preveni includerea publicațiilor prădătoare în teze și în raportările academice, școlile doctorale pot institui proceduri interne prin care:

- listele de reviste și conferințe propuse sunt analizate înainte de trimiterea articolelor;

- conducătorii de doctorat oferă feedback privind credibilitatea publicațiilor, iar responsabilul programului doctoral confirmă conformitatea acestora cu criteriile minimale stabilite;
- se evită situațiile în care publicații prădătoare sunt incluse ulterior în teze sau în rapoarte de progres, prin:
 - interdicția includerii în teză a articolelor publicate în reviste sau volume care prezintă indicatori majori de risc;
 - obligativitatea refacerii procesului de publicare în cazul în care articolul a apărut într-o revistă sau conferință prădătoare;
 - neacceptarea conferințelor non-academice (comerciale, turistice etc.) drept activități eligibile de vizibilitate științifică;
- se realizează monitorizarea continuă a situației, prin:
 - evaluări periodice ale publicațiilor doctoranzilor;
 - identificarea timpurie a tendințelor de risc;
 - actualizarea periodică a listelor interne de recomandări.

4.2.3. Responsabilizarea conducătorilor de doctorat

Conducătorii de doctorat sunt actori esențiali în prevenirea fenomenului publicării prădătoare. Ei influențează direct deciziile editoriale ale doctoranzilor și cultura de publicare din cadrul școlilor doctorale.

a) *Obligații profesionale.* Conducătorii de doctorat trebuie să:

- cunoască standardele internaționale ale publicării responsabile;
- fie familiarizați cu lista bazelor de date recunoscute și cu criteriile de evaluare aplicabile tezelor de doctorat;
- poată explica diferența dintre publicațiile legitime, cele prădătoare și cele „de calitate scăzută, dar non-prădătoare”;
- recomande reviste și conferințe pe care le-ar utiliza ei înșiși pentru propria activitate științifică.

b) Rolul în prevenție. Conducătorul de doctorat trebuie să discute explicit cu doctorandul despre:

- riscurile reputaționale, academice și profesionale ale publicării prădătoare;
- capcanele revistelor „multidisciplinare universale” și ale conferințelor cu caracter predominant comercial;
- strategiile corecte de selecție a revistelor și de construire a unui profil academic coerent și credibil.

c) Co-responsabilitate instituțională. Întrucât conducătorii de doctorat pot fi considerați co-responsabili pentru calitatea publicațiilor doctoranzilor coordonați, instituțiile pot adopta următoarele măsuri:

- avertizare formală în caz de tolerare repetată a publicării în canale prădătoare;
- neeligibilitate temporară pentru preluarea de noi doctoranzi;
- includerea unui criteriu de performanță privind calitatea publicațiilor doctoranzilor în evaluarea periodică a conducătorilor de doctorat.

4.3. Politici interne instituționale

Universitățile și institutele de cercetare reprezintă principalul spațiu de producere și diseminare a cunoașterii științifice și, în același timp, principalii beneficiari ai fondurilor publice pentru cercetare. Acestea sunt, totodată, printre entitățile cel mai puternic afectate de proliferarea publicațiilor prădătoare, ca urmare a presiunilor administrative de a „produce” articole, a lipsei unei formări sistematice în etica publicării și a absenței unor mecanisme interne riguroase de control al calității publicațiilor.

Reformarea practicilor instituționale în direcția integrității, calității și evaluării responsabile este esențială atât pentru credibilitatea sistemului universitar, cât și pentru alinierea acestuia la standardele europene și internaționale de evaluare responsabilă (*DORA, Manifestul de la Leiden, The Metric Tide Principiile de la Hong Kong*).

4.3.1. Politici instituționale și guvernare academică

Pentru a contracara riscul proliferării publicațiilor prădătoare, instituțiile trebuie să adopte politici clare și coerente privind etica publicării, controlul calității și evaluarea performanței științifice, care să includă:

- elaborarea și implementarea unei politici instituționale privind etica publicării, cu reguli explicite referitoare la recunoașterea publicațiilor legitime și la excluderea celor prădătoare din dosarele de concurs, promovare, atestare și din rapoartele de proiect;

- crearea unor comisii interne pentru etica publicării (sau extinderea mandatului comitetelor de etică existente), responsabile de verificarea publicațiilor raportate în procedurile interne și de emiterea unor avize motivate privind revistele și conferințele problematice;
- trecerea de la criterii de evaluare preponderent cantitative la criterii calitative, cu accent pe impactul real, relevanță, integritate și contribuție originală, și nu pe simplul număr de articole sau pe alți indicatori cantitativi;
- integrarea principiilor evaluării responsabile (*DORA*, *Manifestul de la Leiden*, *The Metric Tide Principiile de la Hong Kong*) în politicile interne de recrutare, promovare și finanțare a cercetării;
- instituirea unor mecanisme proporționale de sancționare pentru raportarea publicațiilor prădătoare (de exemplu, restricționarea temporară a accesului la competiții interne sau la resurse instituționale), în cazurile de încălcări repetate și dovedite.

4.3.2. Proceduri interne de verificare editorială

În paralel cu politicile generale, este necesară instituirea unor proceduri explicite de verificare editorială, aplicabile tuturor publicațiilor raportate, care să includă:

- condiționarea recunoașterii interne a unei publicații de prezentarea unor dovezi minimale de legitimitate (de exemplu, prezența în baze de date recunoscute sau existența unor politici editoriale transparente, verificabile pe site-ul revistei sau al conferinței);

- utilizarea sistematică a instrumentelor internaționale de verificare a publicațiilor (*Think.Check.Submit, Think.Check.Attend, ENAI PPJ Checklist*);
- stipularea explicită, în regulamentele interne, a faptului că responsabilitatea primară pentru verificarea legitimității revine autorului, în timp ce instituția oferă suport specializat (prin biblioteci universitare, birouri de cercetare etc.) și își rezervă dreptul de a nu recunoaște publicațiile care nu îndeplinesc un set minim de criterii

Aceste proceduri trebuie integrate în fluxurile instituționale existente (raportări anuale, dosare de promovare, rapoarte de proiect), și nu adăugate ca formalități paralele sau sarcini administrative suplimentare.

4.3.3. Reglementarea utilizării fondurilor publice

Instituțiile și agențiile de finanțare au obligația de a asigura utilizarea responsabilă a fondurilor publice destinate publicării și mobilității științifice, prin:

- elaborarea unor criterii interne clare pentru decontarea taxelor de publicare (APC), care să prevadă explicit că:
 - nu se finanțează taxele aferente revistelor sau conferințelor nevalidate, fără indexare verificabilă și fără procese reale de recenzare;
- nu se decontează participarea la conferințe cu profil evident prădător sau de tip „umbrelă” (tematici excesiv de largi, programe opace, organizare comercială repetitivă etc.);

- corelarea finanțării (APC, mobilități, granturi de dimensiuni reduse) cu:
 - publicarea în canale legitime, transparente și conforme cu standardele internaționale;
 - respectarea politicilor de etică a publicării și a standardelor editoriale recunoscute;
- încurajarea utilizării unor instrumente și mecanisme pozitive, prin:
 - constituirea unor fonduri dedicate pentru publicarea în reviste legitime de Acces deschis;
 - sprijinirea revistelor instituționale care urmăresc alinierea la bunele practici editoriale și indexarea în baze de date recunoscute;
 - susținerea infrastructurilor de Știință deschisă (repozitorii instituționale, Instrumentul Bibliometric Național – IBN), pentru a oferi alternative legitime și durabile la canalele de publicare prădătoare.

4.3.4. Audit intern, monitorizare și raportare

Mecanismele de verificare trebuie completate de un sistem coerent de monitorizare și audit periodic al publicațiilor raportate, care să includă:

- instituirea unui audit intern anual al publicațiilor și conferințelor raportate, realizat de comisii științifice sau de structuri instituționale specializate;
- verificarea, pe eșantioane reprezentative sau în mod exhaustiv, a legitimității revistelor și conferințelor (indexare, politici editoriale, reputație) și a proporției

articolelor publicate în canale recunoscute, comparativ cu cele apărute în canale suspecte;

- excluderea automată, din rapoarte și dosare instituționale, a publicațiilor identificate ca prădătoare, cu informarea autorilor și, după caz, cu formularea unor recomandări privind măsuri corective;
- utilizarea rezultatelor auditului pentru ajustarea politicilor interne (de exemplu, revizuirea criteriilor de stimulare), pentru raportarea internă către structurile de conducere (senat, consiliu științific) și, atunci când este oportun, pentru raportarea publică, în vederea creșterii transparenței și a responsabilității instituționale

4.4. Resurse utile

Instituțiile (prin biblioteci, școli doctorale, birouri de cercetare și comitete de etică) ar trebui să asigure acces, instruire și puncte de sprijin pentru utilizarea unui set minimal de resurse validate, esențiale pentru evaluarea legitimității publicațiilor și conferințelor.

4.4.1. Instrumente de confirmare a informațiilor despre publicații

a) Resurse pentru verificarea indexării revistelor și conferințelor în baze de date

Verificarea indexării într-o bază de date recunoscută reprezintă un pas esențial în evaluarea legitimității revistelor și conferințelor științifice. Aceste instrumente permit confirmarea independentă a afirmațiilor editoriale și reduc

riscul de publicare sau participare în canale pseudoștiințifice, în măsura în care revista sau conferința a trecut printr-un proces formal de selecție și monitorizare. Printre cele mai importante resurse se numără:

- **Web of Science Master Journal List (Clarivate)** – platforma oficială pentru verificarea includerii unei reviste în colecțiile Web of Science. Permite confirmarea statutului curent al revistei (indexată, eliminată, în evaluare) și a colecției în care este inclusă.

Website: <https://mjl.clarivate.com/>

- **Scimago Journal Rank (SJR)** – portal bazat pe date Scopus, care permite verificarea prezenței unei reviste și analiza indicatorilor de impact (SJR, quartile). Este util pentru o evaluare comparativă orientativă a revistelor.

Website: <https://www.scimagojr.com/>

- **DOAJ (Directory of Open Access Journals)** – registru internațional al revistelor cu Acces deschis care respectă criterii minime de transparență și bune practici editoriale. Prezența în DOAJ indică un nivel de conformitate, în special pentru revistele de Acces deschis.

Website: <https://doaj.org/>

- **PubMed / MEDLINE / PubMed Catalog** – resurse dedicate domeniului biomedical, care permit verificarea indexării revistelor și a statutului acestora (MEDLINE, PubMed Central etc.). Sunt esențiale pentru evaluarea revistelor din științele vieții și sănătății.

Website: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/nlmcatalog/journals>

- **ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and Social Sciences)** – registru european care indexează reviste științifice din domeniile științelor umaniste și sociale, pe baza unor criterii minime de transparență, calitate editorială și practici etice. Este un instrument important pentru domenii insuficient acoperite de Web of Science sau Scopus.

Website: <https://erihplus.hkdir.no>

- **Lista bazelor de date recunoscute de ANACEC** – listă națională utilizată în procesele de evaluare academică din Republica Moldova, care indică bazele de date acceptate pentru atestare și evaluare.

Website: <https://anacec.md/files/Lista-baze-date-27.12.2019.pdf>

✚ **Notă:** Verificarea indexării trebuie realizată direct în sursele oficiale, nu pe site-urile revistelor sau conferințelor. Statutul trebuie reconfirmat periodic, deoarece indexarea se poate modifica în timp.

b) Alte resurse utile pentru verificări

Următoarele instrumente permit verificări complementare ale informațiilor declarate de reviste și conferințe, contribuind la confirmarea identității editoriale, a trasabilității articolelor, a politicilor de acces și a sustenabilității arhivării. Utilizate împreună, acestea susțin triangularea datelor și reduc riscul bazării pe afirmații nevalidate.

- **ISSN Portal** – registrul oficial internațional pentru identificarea seriilor (ISSN), care permite verificarea

autenticității ISSN-ului și a datelor bibliografice asociate (titlu, editor, țară).

Website: <https://portal.issn.org/>

- **Crossref Metadata Search** – serviciu de interogare a metadatelor DOI, util pentru validarea existenței reale a articolelor și identificarea editorului înregistrat

Website: <https://search.crossref.org/>

- **Keepers Registry** – registru global al programelor de arhivare pe termen lung (LOCKSS, CLOCKSS, Portico etc.), care indică dacă o revistă dispune de aranjamente de conservare digitală

Website: <https://keepers.issn.org/>

- **Sherpa/RoMEO** – instrument pentru verificarea politicilor editoriale privind auto-arhivarea și reutilizarea articolelor, relevant pentru evaluarea conformității cu standardele de acces deschis.

Website: <https://v2.sherpa.ac.uk/romeo/>

- **Open Policy Finder (Jisc)** – instrument actualizat pentru verificarea politicilor de acces deschis și auto-arhivare la nivel de revistă și editură.

Website: <https://openpolicyfinder.jisc.ac.uk/>

- **Unpaywall** – bază de date deschisă care identifică versiunile legale cu Acces deschis ale articolelor, sprijinind verificarea disponibilității conținutului fără utilizarea surselor neautorizate.

Website: <https://unpaywall.org/>

- **OpenAlex** – catalog deschis de metadate bibliografice (lucrări, reviste, autori), utilizabil pentru verificări bibliometrice preliminare și triangulare.

Website: <https://docs.openalex.org/>

4.4.2. Instrumente pentru alegerea revistelor (selecție)

Aceste instrumente sprijină identificarea revistelor potențial potrivite pentru un manuscris, în funcție de tematică și de profilul editorial, fără a certifica în mod autonom legitimitatea sau calitatea acestora.

Instrumentele de tip *Electronic Journal / Conference Selector* sunt aplicații web care utilizează algoritmi și tehnologii semantice pentru a asista autorii în procesul decizional privind publicarea manuscriselor. Ele permit o evaluare și o comparare orientativă a revistelor sau conferințelor științifice și facilitează identificarea canalelor de publicare relevante pentru un anumit subiect de cercetare.

Selecția se realizează, de regulă, prin introducerea titlului articolului, a rezumatului, a descrierii cercetării sau a unui fragment de text reprezentativ. Pe baza acestor informații, instrumentele generează o listă de reviste sau conferințe care publică lucrări în domenii conexe, oferind un punct de plecare pentru alegerea unei reviste sau conferințe. Opțiunile sugerate trebuie ulterior analizate critic din perspectiva legitimității și a bunelor practici editoriale (indexare, politici editoriale, etică, transparență).

Printre cele mai cunoscute instrumente se numără:

- **Elsevier Journal Finder** – instrument de potrivire a manuscrisului (titlu, rezumat, cuvinte-cheie – maximum 5.000 de caractere) cu reviste din portofoliul Elsevier, pentru generarea unei liste scurte de opțiuni relevante; rezultatele necesită verificări suplimentare privind indexarea, politicile editoriale și etica.

Website: <https://journalfinder.elsevier.com/>

- **Springer Journal and Funding Finder** – recomandă reviste din portofoliul Springer Nature pe baza titlului, rezumatului și cuvintelor-cheie (maximum 5.000 de caractere) și afișează informații utile pentru selecție (de exemplu, indicatori, date despre procesul editorial).

Website: <https://link.springer.com/journals>

- **Wiley Journal Finder** – sugerează reviste Wiley pe baza titlului și rezumatului (maximum 3.000 de caractere) și permite compararea unor informații editoriale relevante, inclusiv potrivirea cu aria tematică.

Website: <https://www.wiley.com/en-ie/journal-finder/abstract/>

- **Taylor & Francis Journal Suggester** – instrument bazat pe doi pași: introducerea rezumatului sau a cuvintelor-cheie și analiza informațiilor despre revistele Taylor & Francis potențial potrivite; sprijină trierea inițială a opțiunilor.

Website:

<https://authorservices.taylorandfrancis.com/publishing-your-research/choosing-a-journal/journal-suggester/>

- **IEEE Publication Recommender** – recomandă reviste și conferințe IEEE (Institute of Electrical and Electronics

Engineers) pe baza cuvintelor-cheie sau a încărcării textului complet; permite, în cazul conferințelor, indicarea intervalului temporal vizat.

Website: <https://publication-recommender.ieee.org/home>

- ***Clarivate EndNote Manuscript Matcher*** – funcționalitate integrată în ecosistemul EndNote, care propune reviste pe baza titlului și rezumatului (și, în anumite contexte, a referințelor bibliografice), oferind suport orientativ în procesul de selecție.

Website: <https://endnote.com/manuscript-matcher/>

- ***JANE (Journal/Author Name Estimator)*** – instrument gratuit care compară titlul și rezumatul cu literatura indexată în PubMed pentru a sugera reviste, autori și articole similare; este util în special în domeniul biomedical.

Website: <https://jane.biosemantics.org/>

- ***JournalGuide*** – platformă de căutare și evaluare orientativă a revistelor, care permite căutarea după domeniu sau editură și potrivirea după titlu și rezumat.

Website: <https://www.journalguide.com/>

- ***Journal Checker Tool (cOAlition S / Plan S)*** – instrument pentru verificarea compatibilității opțiunilor de publicare cu politicile de Acces deschis ale finanțatorilor și instituțiilor; nu certifică calitatea revistei, dar reduce riscurile de neconformitate.

Website: <https://journalcheckertool.org/>

4.4.3. Instrumente de verificare a legitimității prin liste de verificare (check-list)

Listele de verificare reprezintă unele dintre cele mai accesibile și eficiente instrumente pentru evaluarea legitimității revistelor și conferințelor științifice, în special în contextul proliferării practicilor editoriale înșelătoare. Acestea oferă un cadru structurat de analiză, bazat pe întrebări-cheie referitoare la transparența editorială, procesul de evaluare (peer-review), identitatea editorului sau a organizatorului, taxele, indexarea și respectarea standardelor etice.

Checklist-urile nu furnizează verdicte definitive, dar sprijină luarea unor decizii informate și responsabile, reducând riscul de publicare sau de participare în ediții pseudoștiințifice. Utilizate complementar cu alte instrumente de verificare (baze de date, politici editoriale, evaluări instituționale), ele contribuie la formarea unei practici de *due diligence* în comunicarea științifică.

Printre cele mai cunoscute și utilizate liste de verificare se numără:

- ***Think.Check.Submit (reviste)*** – checklist internațional structurat în trei pași (Think–Check–Submit), care ajută cercetătorii să evalueze credibilitatea unei reviste înainte de trimiterea manuscrisului. Instrumentul pune accent pe cunoașterea revistei, transparența editorială, procesul de recenzare, taxele și indexarea verificabilă. Checklist-ul este disponibil în peste 40 de limbi, inclusiv în limba română.

Acces: <https://thinkchecksubmit.org/>

- **Think.Check.Attend (conferințe)** – instrument analog Think.Check.Submit, adaptat pentru evaluarea conferințelor științifice. Ghidează cercetătorii prin întrebări privind organizatorii, comitetul științific, programul, indexarea și condițiile de participare, înainte de trimiterea unui rezumat sau de înscrierea la o conferință.

Acces: <https://thinkcheckattend.org/>

- **ENAI PPJ Checklist (Identifying Predatory Journals and Publishers)** – checklist detaliat elaborat de European Network for Academic Integrity, destinat identificării revistelor și editorilor prădători. Acoperă aspecte precum calitatea site-ului, funcționarea colegiului editorial, procesul de peer-review, taxele, politicile de etică, transparența, indexarea și utilizarea indicatorilor bibliometrici.

Acces: https://www.academicintegrity.eu/materials/public/uploads/277/Checklist_PPJ.pdf

- **Journal Evaluation Tool** – instrument de evaluare bazat pe rubrici și scoruri, utilizat pentru aprecierea orientativă a calității și credibilității unei reviste. Include criterii structurate privind politicile editoriale, recenzarea, indexarea și bunele practici și este util mai ales ca instrument intern de decizie.

Acces: https://digitalcommons.lmu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1041&context=librarian_pubs

- **Identifying Predatory or Pseudo-Journals (WAME)** – ghid algoritmic elaborat de World Association of Medical

Editors pentru diferențierea revistelor legitime de cele prădătoare. Evidențiază semnale de alarmă legate de comportamentul editorial, lipsa transparenței și practicile înșelătoare, fiind deosebit de relevant pentru domeniul biomedical.

Acces: <https://www.wame.org/identifying-predatory-or-pseudo-journals>

- ***Finding the Right Conference to Attend*** – ghid practic care oferă orientări pentru identificarea conferințelor credibile, prin consultarea listelor recomandate de departamentele academice, utilizarea resurselor bibliotecii și colaborarea cu colegii. Instrumentul sprijină evaluarea calității, relevanței tematice și reputației conferințelor înainte de luarea deciziei de participare.

Acces: <https://guides.library.uq.edu.au/tools-and-techniques/conferences/finding-right-conference>

- ***Journal Publishing Practices and Standards (JPPS)*** – cadru de evaluare a practicilor editoriale, dezvoltat pentru a sprijini îmbunătățirea calității revistelor, în special a celor regionale. JPPS clasifică revistele în funcție de nivelul de conformitate cu standardele editoriale și etice, oferind un instrument de diagnoză și dezvoltare instituțională.

Acces: <https://www.journalquality.info/en/>

- ***„Predatory score” / sisteme de scor cantitativ*** – abordări care încearcă să cuantifice riscul prădător al unei reviste pe baza unor indicatori standardizați. Aceste instrumente trebuie utilizate cu prudență, deoarece scorurile

numerice nu pot substitui analiza contextuală și evaluarea calitativă aprofundată.

Acces: [http://www.globalsciencebooks.info/Online/GSBOnline/images/2013/AAJPSB_7\(SI1\)/AAJPSB_7\(SI1\)21-34o.pdf](http://www.globalsciencebooks.info/Online/GSBOnline/images/2013/AAJPSB_7(SI1)/AAJPSB_7(SI1)21-34o.pdf)

- ***Be INFORMEd Checklist (Duke University)*** – checklist etapizat elaborat de Duke University pentru evaluarea revistelor și editurilor. Instrumentul este util pentru analiza calității comitetului editorial, a transparenței procesului de recenzare și a afirmațiilor privind indexarea și reputația editorială.

Acces: <https://guides.mclibrary.duke.edu/beinformed>

4.4.4. Liste de avertizare și semnale de risc privind publicațiile prădătoare

Listele de avertizare reprezintă instrumente de semnalare a riscului, care indică reviste, edituri, conferințe sau practici editoriale asociate cu comportamente potențial prădătoare sau înșelătoare. Aceste resurse nu oferă verdicte definitive și nu trebuie utilizate ca mecanisme automate de decizie, ci ca filtre preliminare care impun verificări suplimentare și o analiză critică înainte de publicare sau participare.

Metodologiile de includere, nivelul de transparență, gradul de actualizare și statutul instituțional al acestor liste diferă semnificativ. Din acest motiv, interpretarea lor trebuie realizată contextual, în corelație cu alte instrumente de evaluare: baze de date recunoscute, liste de verificare (check-list), politici editoriale și informații despre reputația editorului sau organizatorului.

Printre cele mai cunoscute și utilizate liste de avertizare se numără:

1) Beall's List (*archive și versiuni actualizate*)

Inițiată de Jeffrey Beall, Beall's List este una dintre cele mai cunoscute liste de avertizare privind editurile și revistele asociate cu practici editoriale înșelătoare. Deși lista originală nu mai este menținută oficial, există arhive și versiuni actualizate care sunt utilizate pe scară largă exclusiv ca indicator preliminar de risc, nu ca verdict definitiv.

Website (arhivă actualizată): <https://beallslit.net/>

Sub-liste disponibile pe același site:

- *Potential predatory scholarly open-access publishers* – edituri suspecte de practici editoriale problematice;
- *Potential predatory scholarly open-access journals (standalone journals)* – reviste individuale care nu aparțin unor edituri consacrate;
- *Hijacked journals* – reviste deturnate/clonate care imită titluri legitime existente;
- *Misleading metrics* – indicatori și „factori de impact” falși sau înșelători.

2) Predatory Journals (*PredatoryJournals.org*)

Platformă comunitară care agregă semnalări și analize privind reviste, edituri și practici editoriale suspecte, pe baza contribuțiilor bibliotecarilor și cercetătorilor.

Website principal: <https://www.predatoryjournals.org/>

Sub-liste distincte:

- Reviste: <https://www.predatoryjournals.org/the-list/journals>
- Edituri: <https://www.predatoryjournals.org/the-list/publishers>
- Impact factori falși și indexări prădătoare
<https://www.predatoryjournals.org/news/list-of-predatory-indexers-and-fake-impact-factors>

3) Cabells – Predatory Reports (produs comercial)

Bază de date comercială care identifică reviste „deceptive” sau prădătoare pe baza unui set extins de peste 60 de indicatori comportamentali (editoriali, etici și de transparență). Acoperă aproximativ 16.000 de titluri și include atât reviste cu Acces deschis, cât și reviste ale unor edituri comerciale mari.

Acces: <https://cabells.com/solutions/predatory-reports>

✖ **Notă:** accesul este disponibil doar pe bază de abonament instituțional sau individual.

4) Kscien Predatory Publishing List

Listă documentată de publicații prădătoare, menținută de Kscien Organisation. Include exemple concrete și descrieri ale practicilor problematice, fiind utilă pentru evaluarea riscului înainte de trimiterea unui manuscris sau de participarea la o conferință.

Acces: <https://kscien.org/predatory-publishing/>

Sub-liste distincte disponibile pe acest site:

- ***Predatory Journals*** – reviste identificate ca având practici editoriale înșelătoare sau lipsă de recenzie autentică;
- ***Predatory Publishers*** – edituri care operează sistematic cu modele comerciale neetice sau netransparente;
- ***Predatory Conferences*** – evenimente academice cu practici problematice de organizare, evaluare și publicare;
- ***Hijacked Journals*** – site-uri frauduloase care imită reviste legitime existente;
- ***Fake impact factors / misleading metrics*** – indicatori falși utilizați pentru a crea aparența de legitimitate.

5) Retraction watch

Retraction Watch este o platformă jurnalistică și o bază de date dedicată monitorizării și raportării retractărilor de articole științifice, oferind informații detaliate despre lucrări retrase din literatura academică din cauza unor erori majore, fraude, probleme etice sau lipsă de reproductibilitate.

Resursa publică articole de investigație, analize și un registru extins de retractări, contribuind la creșterea transparenței și la informarea cercetătorilor privind validitatea literaturii citate. Baza de date este actualizată continuu și poate fi utilizată independent sau integrată cu alte servicii bibliografice.

Acces: <https://retractionwatch.com/>

Un exemplu relevant de resursă tematică asociată platformei îl reprezintă lista lucrărilor și recenziilor cu indicii de conținut

generat automat (de exemplu, ChatGPT), care semnalează riscuri legate de degradarea procesului editorial și a recenzării:.

Acces: <https://retractionwatch.com/papers-and-peer-reviews-with-evidence-of-chatgpt-writing/>

6) Liste ale revistelor excluse din baze de date

Aceste liste includ reviste care au fost eliminate din principalele baze de date internaționale (de ex. Scopus, Web of Science) ca urmare a neîndeplinirii continue a criteriilor de calitate, etică editorială sau performanță bibliometrică.

Excluderea dintr-o bază de date nu implică automat că o revistă este prădătoare în sens strict, dar constituie un semnal de risc major și un criteriu de precauție important pentru cercetători în evaluarea canalelor de publicare.

Nu există o listă publică oficială exhaustivă a tuturor revistelor excluse din Scopus sau Web of Science. Totuși, furnizorii acestor baze de date publică periodic informații privind titlurile delistate sau a căror indexare a fost suspendată, din motive precum:

- calitate editorială scăzută;
- manipularea citărilor;
- conținut neetic sau ilicit.

Exemple documentate:

- O listă a revistelor excluse din Scopus în perioada 2009-2024 include 861 reviste;
- O listă a revistelor excluse din Web of Science doar în martie 2023 include 82 reviste.

4.4.5. Ghiduri și standarde relevante

Ghidurile practice, resursele de alfabetizare și standardele internaționale prezentate mai jos sprijină publicarea academică responsabilă și prevenirea practicilor prădătoare. Resursele incluse oferă atât orientări operaționale pentru cercetători (cum să recunoască și să evite canalele problematice), cât și cadre normative pentru editori și instituții (transparență, etică, evaluare responsabilă). Utilizate complementar, acestea pot contribui la consolidarea culturii integrității academice și la reducerea presiunilor sistemice care favorizează publicarea de slabă calitate.

a) Ghiduri practice și resurse de alfabetizare

- ***Ten Simple Rules for Avoiding Predatory Publishing Scams*** – articol de tip „bune practici” care sintetizează, în zece reguli clare, principalele semnale de risc și comportamentele de evitat în alegerea canalului de publicare. Este util ca material introductiv pentru formare și conștientizare, în special pentru tinerii cercetători.

Acces: <https://journals.plos.org/ploscompbiol/article?id=10.1371/journal.pcbi.1009377>

- ***A Beginner's Guide to Avoiding 'Predatory' Journals (critical thinking)*** – resursă orientată spre dezvoltarea gândirii critice în evaluarea revistelor, cu accent pe identificarea promisiunilor nerealiste și a lipsei de transparență. Relevantă pentru alfabetizare academică și instruire de bază.

Acces: <https://risingscholars.net/en/news/details/1310/>

- ***Avoiding Predatory Journals and Questionable Conferences: A Resource Guide (Eaton)*** – ghid comprehensiv care sistematizează criteriile, exemple și instrumente pentru evitarea revistelor și conferințelor problematice. În contextul acestui ghid, constituie o referință metodologică solidă pentru politici instituționale și programe de formare.

Acces: <https://ucalgary.scholaris.ca/items/cdd32e0a-b951-485b-bf7d-fcd6269346c6>

- ***Identifying Predatory Publishers (The Scientist)*** – articol de popularizare științifică ce explică diferențele dintre revistele legitime și cele înșelătoare, folosind exemple și opinii de experți. Util pentru creșterea nivelului de conștientizare în comunitatea academică largă.

Acces: <https://www.the-scientist.com/identifying-predatory-publishers-31225>

- ***How to Spot Predatory Academic Journals in the Wild (Africa Check)*** – ghid practic bazat pe verificări factuale și semnale ușor de recunoscut, util mai ales în contexte academice emergente. Poate fi folosit în formare și comunicare științifică responsabilă.

Acces: <https://africacheck.org/fact-checks/guides/guide-how-spot-predatory-academic-journals-wild>

- ***My Experience of Predatory Journals and How to Avoid Them (Aamir Raoof Memon)*** – relatare personală care evidențiază mecanismele prin care cercetătorii pot fi atrași către reviste prădătoare. Contribuie la înțelegerea

dimensiunii umane și a presiunilor sistemice asociate fenomenului.

Acces: <https://risingscholars.net/en/news/details/1250/>

- ***University of the Witwatersrand – Predatory Publishing LibGuide*** – ghid bibliotecar cu exemple și criterii de evaluare, util pentru comparații internaționale și pentru contexte academice în tranziție.

Acces: <https://libguides.wits.ac.za/ScholarlyCommunication/PredatoryPublishing>

- ***Ghid de identificare a publicațiilor pseudoștiințifice (Constantinescu)*** – ghid în limba română care explică mecanismele publicării pseudoștiințifice și oferă criterii de recunoaștere. Este util pentru contextualizarea fenomenului în spațiul românesc.

Acces: <https://abr.org.ro/wp-content/uploads/2018/11/Ghid-de-identificare-a-publica%C8%9Biilor-pseudo%C8%99tiin%C8%9Bifice.-Mihai-Constantinescu.pdf>

- ***Identifying Predatory or Pseudo-Journals (WAME)*** – ghid elaborat de World Association of Medical Editors care oferă criterii clare pentru recunoașterea revistelor pseudoștiințifice și prădătoare. Util ca instrument metodologic complementar listelor și checklist-urilor.

Acces: <https://www.wame.org/identifying-predatory-or-pseudo-journals>

b) Standarde și bune practici editoriale / etice

- ***Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing (COPE–DOAJ–OASPA–WAME)*** – set de

principii comune care definesc cerințe minime de transparență privind guvernanta editorială, recenzarea, taxele, etica și gestionarea conflictelor de interese. În contextul ghidului, documentul poate constitui o referință normativă de bază pentru evaluarea legitimității revistelor și a practicilor editoriale.

Acces: <https://publicationethics.org/resources/guidelines/principles-transparency-and-best-practice-scholarly-publishing>

○ În limba română: https://idsi.md/files/file/POLISCI/1-1-1-Principiile_transparentei.pdf

- ***COPE – Predatory Publishing Discussion Document*** – document de discuție elaborat de Committee on Publication Ethics (COPE), care analizează fenomenul publicării prădătoare, impactul asupra ecosistemului științific și limitele abordărilor bazate exclusiv pe „liste”. Relevant pentru politici instituționale și formare, deoarece promovează evaluarea contextuală și responsabilă.

Acces: <https://publicationethics.org/guidance/discussion-document/predatory-publishing>

○ În limba română: <https://idsi.md/files/file/POLISCI/2-1-3-Publicare-pradatoare.pdf>

- ***Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals (ICMJE)*** – recomandări internaționale privind autoratul, raportarea rezultatelor, conflictele de interese și responsabilitățile editoriale. Deși formulate pentru

domeniul medical, pot servi drept model de bună practică și pentru alte domenii.

Acces: <https://www.icmje.org/recommendations/>

- ***AMWA–EMWA–ISMPP Joint Position Statement on Predatory Publishing*** – declarație comună a organizațiilor profesionale din domeniul comunicării și publicării științifice, care condamnă practicile prădătoare și formulează principii de conduită responsabilă. Relevanța sa constă în alinierea politicilor editoriale și instituționale la standarde profesionale recunoscute.

Acces: <https://emwa.org/resources/position-statements-guidelines/joint-position-statement-on-predatory-publishing/>

- ***San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA)*** – inițiativă internațională care promovează evaluarea responsabilă a cercetării și reduce dependența de indicatori cantitativi simpli. În contextul ghidului, DORA este importantă deoarece diminuează presiunile sistemice care favorizează publicarea prădătoare.

Acces: <https://sfdora.org/>

- ***Manifestul de la Leiden pentru metrici de cercetare*** – document care formulează principii pentru utilizarea responsabilă a indicatorilor bibliometrici. Relevant pentru politicile instituționale de evaluare și pentru prevenirea stimulentei care favorizează canale de publicare de slabă calitate.

Acces: <https://www.leidenmanifesto.org/>

- ***The Metric Tide*** – raport care analizează utilizarea metricilor în evaluarea cercetării și recomandă abordări

mai nuanțate și responsabile. Contribuie la înțelegerea relației dintre evaluare și comportamentele de publicare.
Acces: <https://www.ukri.org/publications/review-of-metrics-in-research-assessment-and-management/>

- ***Hong Kong Principles for Assessing Researchers*** – principii care promovează integritatea cercetării, deschiderea și calitatea în detrimentul volumului de publicații. Sunt utile pentru reformarea criteriilor de evaluare academică.

Acces: <https://www.wcrif.org/guidance/hong-kong-principles>

- ***Reformation of science publishing: the Stockholm Declaration*** – document care susține evaluarea responsabilă și diversificată a performanței științifice. Completează cadrul de politici menite să reducă dependența de publicarea cantitativă.

Acces: <https://royalsocietypublishing.org/rsos/article/12/11/251805/234088/Reformation-of-science-publishing-the-Stockholm>

4.5. Recomandări finale privind sprijinul instituțional și infrastructural

Analiza resurselor, rolurilor și mecanismelor instituționale prezentate în acest capitol arată că prevenirea publicării prădătoare nu poate fi realizată eficient exclusiv prin vigilența individuală a cercetătorilor. Este necesară o abordare coordonată, care să combine politici instituționale clare, infrastructuri de sprijin funcționale și formare sistematică în etica publicării.

În acest sens, se formulează următoarele recomandări:

Instituționalizarea sprijinului pentru publicare responsabilă

- Universitățile și institutele de cercetare ar trebui să recunoască explicit verificarea legitimității publicațiilor ca parte integrantă a managementului cercetării, prin politici interne, proceduri clare și structuri dedicate (biblioteci, birouri de cercetare, comitete de etică).

Consolidarea rolului bibliotecilor ca centre de expertiză editorială

- Bibliotecile universitare trebuie sprijinite să dezvolte servicii de consultanță editorială, instruiți specializate și resurse validate, devenind puncte de referință pentru verificarea revistelor și conferințelor, nu doar furnizori de acces la informație.

Integrarea formării în publicarea responsabilă în programele doctorale

- Școlile doctorale ar trebui să includă formare obligatorie în etica publicării și alfabetizarea editorială, realizată în colaborare cu bibliotecile și experții în integritate academică, astfel încât doctoranzii să dobândească competențe reale de selecție și verificare a canalelor de publicare.

Alinierea criteriilor de evaluare la principiile evaluării responsabile

- Politicile instituționale de evaluare, promovare și finanțare ar trebui să reducă accentul pe indicatori

cantitativi simpli și să valorizeze calitatea, integritatea și relevanța cercetării, în conformitate cu inițiativele internaționale precum DORA, Manifestul Leiden și Principiile Hong Kong.

Reglementarea utilizării fondurilor publice pentru publicare și mobilitate

- Decontarea taxelor de publicare și a participării la conferințe trebuie condiționată de verificarea legitimității canalelor utilizate, pentru a preveni direcționarea resurselor publice către entități cu practici editoriale problematice.

Dezvoltarea cooperării interinstituționale și a schimbului de informații

- Instituțiile din Republica Moldova sunt încurajate să colaboreze între ele și cu structurile naționale de evaluare și finanțare pentru schimb de informații privind publicațiile problematice, bunele practici și instrumentele de verificare.

Promovarea resurselor validate și a alternativelor legitime de diseminare

- Repozitoriile instituționale, infrastructurile de Știință Deschisă și platformele naționale de publicare trebuie promovate activ ca alternative credibile pentru diseminarea rezultatelor cercetării, în special în contexte cu resurse limitate.

BIBLIOGRAFIE

1. Abalkina, A.; Aquarius, R.; Bik, E.; Bimler, D.; Bishop, D. et al. (2025). 'Stamp out paper mills': science sleuths on how to fight fake research. *Nature*, no. 637, pp. 1047–1050. <https://doi.org/10.1038/d41586-025-00212-1>
2. Abbott, J. H. (2017). How to choose where to publish your work. *Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy*, vol. 47(1), pp. 6–10. <https://doi.org/10.2519/jospt.2017.0102>
3. AMWA–EMWA–ISMPP. (n.d.). *Joint position statement on predatory publishing*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/4qexavr>
4. Asociația Ad Astra (2024, 18 martie). *Poziția Asociației „Ad Astra” a Cercetătorilor din România privind încălcările tot mai frecvente ale eticii academice în publicațiile științifice*. Disponibil: <https://bit.ly/3MFY4xE>
5. AuthorAID. (2017, February 6). What are 'predatory' conferences and how can I avoid them? Online. *Rising Scholars*. Disponibil: <http://www.authoraid.info/en/news/details/1156/>
6. Beall, J. (2012). Predatory publishers are corrupting open access. *Nature*, vol. 489, p. 179. <https://doi.org/10.1038/489179a>
7. Beall, J. (2013). Predatory publishing is just one of the consequences of gold open access. *Learned Publishing* 2013, vol. 26(2), pp. 79-83. <https://doi.org/10.1087/20130203>
8. Beall, J. (2014). Predatory publishers use lots of tricks to make people think that they are legitimate. Online. *Editage Insights*. Disponibil: <https://bit.ly/44oR5PN>
9. Beall, J. (2015, July 29). Considering presenting a paper at a scholarly conference? Choose carefully. Online. *Editage Insights*. Disponibil: <https://bit.ly/44oRe5N>

10. Beall, J. (2016). Predatory journals: Ban predators from the scientific record. *Nature*, vol. 534, p. 326. <https://doi.org/10.1038/534326a>
11. Beall, J. (n.d.). *Beall's List of Predatory Journals and Publishers*. Online. Beallslist.net. Disponibil: <http://beallslist.weebly.com/>
12. Biagioli, M., & Lippman, A. (2020). *Gaming the metrics: misconduct and manipulation in academic research*. Cambridge: MIT Press. eISBN 978-0262356565. <https://doi.org/10.7551/mitpress/11087.001.0001>
13. Björk, B.-C.; Kanto-Karvonen, S.; Harviainen, J.T. How Frequently Are Articles in Predatory Open Access Journals Cited. *Publication* 2020, vol. 8(2), p. 17. <https://doi.org/10.3390/publications8020017>
14. Bornmann, L., Schier, H., Marx, W., & Daniel, H.-D. (2012). What factors determine citation counts of publications in chemistry besides their quality? *Journal of Informetrics*, vol. 6, pp. 11–18. <https://doi.org/10.1016/j.joi.2011.08.004>
15. Bowman, J. D. Predatory publishing, questionable peer review, and fraud: The role of open access. *JASIST* 2014, vol. 65(2), pp. 326-330. <https://doi.org/10.5688/ajpe7810176>
16. Brainard, J. (2023, May 9). Fake scientific papers are alarmingly common. *Science*. <https://doi.org/10.1126/science.adi6523>
17. Brindley, L. (2023, March 30). *Web of Science de-listed 82 journals*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/4iWKqIT>
18. *Bune practici în publicarea academică: Linii directoare, standarde, documente de discuții, diagrame de flux ale Comitetului pentru Etica Publicării (COPE): Traducere din engleză* (2025). Institutul de Dezvoltare a Societății Informaționale. Online. Chișinău: [S. n.], 2025. ISBN 978-9975-3564-9-7. <https://doi.org/10.57066/cope.idsi25>

19. Butler, D. (2013). Sham journals scam authors. *Nature*, vol. 495, pp. 421–422. <https://doi.org/10.1038/495421a>
20. Cabells Scholarly Analytics. (n.d.). Online. Disponibil: <https://www2.cabells.com/>
21. Calrivat. (2019, January 14). *Hijacked journals: what they are and how to avoid them*. Online. Clarivate Blog. Disponibil: <https://bit.ly/4rYzCI6>
22. Caltech Library Guides. (n.d.). *Open Access / Predatory Publishers / Questionable Conferences: Questionable Conferences*. Online. Disponibil: <https://libguides.caltech.edu/c.php?g=512665&p=3503029>
23. Caporale, C. & Zagarella, R.M. (2023). Ethics and Integrity in Academic Publishing. In: Congiunti, L.; Lo Piccolo, F.; Russo, A.; Serio, M. (eds), *Ethics in Research UNIPA Springer Series*. Cham: Springer, pp. 53-69. https://doi.org/10.1007/978-3-031-24060-7_5
24. Clark, J. & Smith, R. (2015). Firm action needed on predatory journals. *BMJ*, no. 350, h210. <https://doi.org/10.1136/bmj.h210>
25. Cobey, K. D.; Lalu, M. M.; Skidmore, B.; Ahmadzai, N.; Grudniewicz, A. & Moher, D. (2018). *What is a predatory journal? A scoping review* [version 2]. *F1000Research*, no. 7, 1001. <https://doi.org/10.12688/f1000research.15256.2>
26. Cojocaru, I.; Cuciureanu, G.; Cojocaru, Ig. (2022). Researchers' Quest for Productivity and Visibility: The Growing Problem of Predatory Publishing in the Republic of Moldova. *Central and Eastern European eDem and eGov Days*, Ed. 4, 22-23 septembrie 2022, Budapesta. pp. 123-129. <https://doi.org/10.24989/ocg.v341.0>

27. Committee on Publication Ethics (COPE). (n.d.). *Committee on Online. Publication Ethics*. Disponibil: <https://publicationethics.org/>
28. Constantinescu, M. (2018). *Ghid de identificare a publicațiilor pseudoștiințifice*. Online. București. ISBN: 978-606-93535-5-4. Disponibil: <https://bit.ly/4oXlcUx>
29. COPE, DOAJ, OASPA, & WAME. (2018). *Principles of transparency and best practice in scholarly publishing* (Version 3). <https://doi.org/10.24318/cope.2019.1.12>
30. COPE. (2016). *Withdrawal of accepted manuscript from predatory journal (Case 16-22)*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/2LaYOY4>
31. COPE. (2019, November). *Discussion Document: Predatory Publishing*. Online. Disponibil: <https://doi.org/10.24318/cope.2019.3.6>
32. COPE. (n.d.). *Topic discussions* [inclusiv cazuri despre predatory publishing]. Online. Disponibil: <https://publicationethics.org/topic-discussions>
33. Cortegiani, A.; Manca, A.; Lalu, M. & Moher. D. Inclusion of predatory journals in Scopus is inflating scholars' metrics and advancing careers. *Int J Public Health* 2020, vol. 65(1), pp. 3-4. <https://doi.org/10.1007/s00038-019-01318-w>
34. Costin, L.; Lupu, V. și Sobețchi, V. (2018). Instrumente de identificare a autorilor și de selectare a revistelor științifice. Online. *Akadosmos*, vol. 49(2), pp. 109–114. Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/65075
35. Council of Science Editors (CSE). (n.d.). *Predatory or deceptive publishers – Recommendations for caution*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/4pCONVE>

36. Creative Commons. (2019). *About CC Licenses*. Online. Disponibil: <https://creativecommons.org/share-your-work/ccllicenses/>
37. Crotty, D. (2017, February 1). The downside of Scale for Journal Publishers: Quality Control and filtration. Online. *The Scholarly Kitchen*. Disponibil: <https://bit.ly/4ahpQKS>
38. Crotty, D. (2017, February 28). Predatory publishing as a rational response to poorly governed academic incentives. Online. *The Scholarly Kitchen*. Disponibil: <https://bit.ly/4oXY0ab>
39. Cuciureanu, G. (2025). Moldovan scientific conferences: Predatory or merely misguided? *European Science Editing* 51: e150991. <https://doi.org/10.3897/ese.2025.e150991>
40. Cuciureanu, G. (2025). Programul de Stat 2020–2023 și fenomenul publicării de tip prădător. *Intellectus*, nr. 1, pp. 24-36. <https://doi.org/10.56329/1810-7087.25.1.03>
41. Cuciureanu, G.; Țurcan N.; Vrabie, V. (2025). Moldovan Researchers' Views on Predatory Publishing: Awareness, Experience and Policy Implications. *Central European Journal of Public Policy*, vol. 19, pp. 1-21. <https://doi.org/10.2478/cejpp-2025-0009>
42. Cuciureanu, G.; Vrabie, V (2022). Rezultatele unui experiment: Publicațiile prădătoare reprezintă o amenințare pentru comunitatea academică din Republica Moldova. *Revista „etică și Deontologie”*, nr. 2(01), pp. 18-28. Disponibil: <https://ethicsprouniversitaria.ro/index.php/ead/article/view/40>
43. Delgado Lopez-Cozar, E.; Robinson-Garcia, N. & Torres-Salinas, D. (2014). The Google scholar experiment: How to index false papers and manipulate bibliometric indicators. *JASIST*, vol. 65(3), pp. 446–454. <https://doi.org/10.1002/asi.23056>

44. Directorate-General for Research and Innovation. (2022, July 20). Online. *Agreement on Reforming Research Assessment*. Disponibil: Disponibil: <https://bit.ly/4acb2Nq>
45. Directory of Open Access Journals (DOAJ). (n.d.). *Directory of Open Access Journals*. Online. Disponibil: <https://doaj.org/>
46. DOAJ. (2014, August 28). *Some journals say they are indexed in DOAJ but they are not*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/48UFwRN>
47. DORA. (n.d.). *San Francisco Declaration on Research Assessment*. Online. Disponibil: <https://sfdora.org/>
48. Eaton, S. E. (2018). *Avoiding Predatory Journals and Questionable Conferences: A Resource Guide*. Online. Calgary: University of Calgary. Disponibil: <http://hdl.handle.net/1880/106227>
49. Eriksson, S., & Helgesson, G. (2017). The false academy: predatory publishing in science and bioethics. *Medicine, Health Care and Philosophy*, vol. 20(2), pp. 163–170. <https://doi.org/10.1007/s11019-016-9740-3>
50. Fialka, S. (2018). Predatory Journals as a Threat to Science, Scientific Communication, and Author's Reputation. *Current Issues of Mass Communication*, no. 24, pp. 33-40. <https://doi.org/10.17721/2312-5160.2018.24.33-40>
51. Forero, D.A.; Oermann, M.H.; Manca, A.; Deriu, F.; Mendieta-Zerón, H. et al. (2018). Negative Effects of "Predatory" Journals on Global Health Research. *Ann Glob Health*, vol. 84(4), pp. 584-589. <https://doi.org/10.9204/aogh.2389>
52. Frandsen, T. F. (2019). Why do researchers decide to publish in questionable journals? A review of the literature. *Learned Publishing*, vol. 32, pp. 57–62. <https://doi.org/10.1002/leap.1214>

53. Gasparyan, A.Y.; Nurmashev, B.; Udovik, E.; Koroleva, A.M. & Kitas, G.D. (2017). Predatory Publishing Is a Threat to Non-Mainstream Science. *J Korean Med Sci.*, vol. 32(5), pp. 713-717. <https://doi.org/10.3346/jkms.2017.32.5.713>
54. Godskesen, T.; Eriksson, S.; Oermann, M.H. & Gabrielsson, S. (2022). Predatory conferences: a systematic scoping review. *BMJ Open*, no. 12, e062425. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2022-062425>
55. Grossmann, A. & Brembs, B. (2021). Current market rates for scholarly publishing services. *F1000Research* (v2). <https://f1000research.com/articles/10-20/v2>
56. Grudniewicz, A.; Moher, D.; Cobey, K. D.; Bryson, G. L.; Cukier, S. et al. (2019). Predatory journals: no definition, no defence. *Nature*, vol. 576, pp. 210-212. <https://doi.org/10.1038/d41586-019-03759-y>
57. Hunziker, R. (2017). Avoiding predatory publishers in the post-Beall world: Tips for writers and editors. Online. *AMWA Journal*, vol. 32(3), pp. 113–115. <https://bit.ly/4rUOI6D>
58. InterAcademy Partnership (IAP). (2022). *Combatting Predatory Academic Journals and Conferences* [Report]. Online. Disponibil: <https://bit.ly/4rSCp5D>
59. InterAcademy Partnership. (2022). *Predatory Journals and Conferences Frequently Asked Questions (FAQ)*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/4q6Lfuy>
60. International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE). (2025, April). *Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals*. Online. Disponibil: <https://www.icmje.org/recommendations/>
61. International Science Council (2023). *Key Principles for Scientific Publishing*. <http://doi.org/10.24948/2023.13>

62. Ioannidis, J. P. A., Collins, T. A. & Baas, J. (2024). Evolving patterns of extreme publishing behavior across science. *Scientometrics*, vol. 129, pp. 5783–5796. <https://doi.org/10.1007/s11192-024-05117-w>
63. Kakamad, F.H.; Abdalla, B.A.; Abdullah, H.O.; Omar. S.S.; Mohammed, S.H. et al. (2024). Lists of predatory journals and publishers: a review for future refinement. *European Science Editing* 50: e118119. <https://doi.org/10.3897/ese.2024.e118119>
64. Krawczyk, F. & Kulczycki, E. (2021). How is open access accused of being predatory? The impact of Beall's lists of predatory journals on academic publishing. *The Journal of Academic Librarianship*, vol. 47(5), art. 102336. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2020.102271>
65. Kulamer B.; Meester W.; Salk J.; Blair-DeLeon N.; MacPherson G. et al. (2015, June 2). *Recommended Practices to Ensure Technical Conference Content Quality*. Online. 4th World Conference on Research Integrity Rio De Janeiro, Brazil. Disponibil: <https://bit.ly/4qcOIIn>
66. Lake, L. (2016). *Academics and scientists: Beware of predatory journal publishers*. FTC Consumer Advice (Blog). Online. Disponibil: <https://bit.ly/3YtinRw>
67. Larson, A.; Shelomi, M. (2025) Stinging predatory journals: a brief overview and recommendations. *European Science Editing* 51: e137960. <https://doi.org/10.3897/ese.2025.e137960>
68. Leonard, M.; Stapleton, S.; Collins, P.; Selfe, T. K. & Cataldo, T. (2021). Ten simple rules for avoiding predatory publishing scams. *PLOS Computational Biology*, vol. 17(9), e1009377. <https://doi.org/10.1371/journal.pcbi.1009377>

69. Macháček, V. & Srholec, M. (2022). Predatory publishing in Scopus: Evidence on cross-country differences. *Quantitative Science Studies* 2022; 3 (3): 859–887. https://doi.org/10.1162/qss_a_00213
70. Marcus, A. & Oransky, I. (2017, December 7). Why garbage science gets published: Predatory journals keep the pseudoscience flowing. Online. *Nautilus*. Disponibil: <https://bit.ly/4iUecaQ>
71. Martinino, A.; Smeenk, F. W. J. M.; Basile, V.; Soto, A.; & Pouwels, S. (2025). Understanding the Influence of Predatory Journals Articles Included within Systematic Reviews: A Scoping Review. *The Serials Librarian*, 86(3–4), 213–222. <https://doi.org/10.1080/0361526X.2025.2523389>
72. McCrostie, J. (2017). Developing criteria for identifying predatory conferences. *Bulletin of Daito Bunka University*, vol. LV, pp. 179–188. Online. Disponibil: <https://bit.ly/3KU9Y6t>
73. Memon, A.R. (2018). Predatory Journals Spamming for Publications: What Should Researchers Do? *Sci Eng Ethics*, vol. 24(5), pp. 1617-1639. <https://doi.org/10.1007/s11948-017-9955-6>
74. Moher, D.; Shamseer, L; Cobey, K.D.; Lalu, M.M.; Galipeau, J. et al. (2017). Stop this waste of people, animals, and money. *Nature*, vol. 549(7670), pp. 23-25. <https://doi.org/10.1038/549023a>
75. Nolfi, D. A.; Lockhart, J. S. & Myers, C. R. (2015). Predatory publishing: What you don't know can hurt you. *Nurse Educator*, vol. 40(5), pp. 217–219. <https://doi.org/10.1097/NNE.000000000000179>

76. Nwagwu, W.E. (2016). Open Access in the Developing Regions: Situating the Altercations about Predatory Publishing. Online. *Canadian Journal of Information and Library Science*, vol. 40(1), pp. 58-80. Disponibil: <https://muse.jhu.edu/article/611577>
77. Open Access Scholarly Publishing Association (OASPA). (n.d.). *Open Access Scholarly Publishing Association*. Online. Disponibil: <https://oaspa.org/>
78. Otiike, F.; Bouaamri, A. & Hajdu Barát, Á. (2022). Predatory Publishing: A Catalyst of Misinformation and Disinformation Amongst Academicians and Learners in Developing Countries. *The Serials Librarian*, vol. 83(1), pp. 81–98. <https://doi.org/10.1080/0361526X.2022.2078924>
79. Repanovici, A. (2012). *Ghid de cultura informației*. Online. București: Editura ABR. ISBN 978-973-85962-9-0. Disponibil: <https://bit.ly/4iZSbaT>
80. Retraction Watch. (n.d.). Online. Disponibil: <https://retractionwatch.com/>
81. Richardson, R. A. K.; Hong, S. S.; Byrne, J. A.; Stoeger, T. & Amaral, L. A. N. (2025). The entities enabling scientific fraud at scale are large, resilient, and growing rapidly. *PNAS*, 122, e2420092122. <https://doi.org/10.1073/pnas.2420092122>
82. Sabel, B. A. & Seifert, R. (2021). How criminal science publishing gangs damage the genesis of knowledge and technology—a call to action to restore trust. *Naunyn Schmiedebergs Archives of Pharmacology*, vol. 394, pp. 2147–2151. <https://doi.org/10.1007/s00210-021-02158-3>
83. Sabel, B. A.; Knaack, E.; Gigerenzer, G. & Bilc, M. (2025, September 24). Fake publications in biomedical science: red-flagging method indicates mass production. *Naunyn Schmiedebergs Archives of Pharmacology*. <https://doi.org/10.1007/s00210-025-04275-9>

84. Severin, A. & Low, N. (2019). Readers beware! Predatory journals are infiltrating citation databases. *Int J Public Health*, vol. 64(8), pp. 1123-1124. <https://doi.org/10.1007/s00038-019-01284-3>
85. Sewell, C. (2019). *How to spot predatory publishers*. University of Cambridge Office of Scholarly Communication. <https://doi.org/10.17863/CAM.36400>
86. Shamseer, L.; Moher, D.; Maduekwe, O.; Turner, L.; Barbour, V.; Burch, R. *et al.* (2017). Potential predatory and legitimate biomedical journals: can you tell the difference? *BMC Medicine*, vol. 15(1), art. 28. <https://doi.org/10.1186/s12916-017-0785-9>
87. Shen, C. & Björk, B.-C. (2015). 'Predatory' open access: A longitudinal study of article volumes and market characteristics. *BMC Medicine*, vol. 13, art. 230. <https://doi.org/10.1186/s12916-015-0469-2>
88. Siler, K. (2020, May 13). *There is no black and white definition of predatory publishing*. LSE Blog. Online. Disponibil: <https://bit.ly/4pN7mqj>
89. Siler, K., Vincent-Lamarre, P; Sugimoto, C.R. & Lariviere, V. (2021). Predatory publishers' latest scam: bootlegged and rebranded papers. *Nature*, vol. 598, pp. 563-565. <https://doi.org/10.1038/d41586-021-02906-8>
90. *Stop Predatory Journals*. (n.d.). Online. IAP Grants Programme on Increasing Awareness of Predatory Academic Practices. Disponibil: <https://www.stoppredatorypractice.com/>
91. Strielkowski, W. & Gryshova, I. (2024). Academic Publishing and "Predatory" Journals. *Science and Innovation*, vol. 14(1), pp. 5-12. <https://doi.org/10.15407/scine14.01.005>

92. Strinzel, M.; Severin, A.; Milzow, K. & Egger, M. (2019). Blacklists and whitelists to tackle predatory publishing: a cross-sectional comparison and thematic analysis. *mBio*, vol. 10(3), e00411-19. <https://doi.org/10.1128/mBio.00411-19>
93. Sümeyye, A. & Müge, A. (2021). Are predatory journals contaminating science? An analysis on the Cabells' Predatory Report. *The Journal of Academic Librarianship*, vol. 47(4), e102366. <https://doi.org/10.1016/j.acalib.2021.102366>
94. Think Check Submit. (n.d.). *Identify trusted publishers for your research*. Online. Disponibil: <https://thinkchecksubmit.org/>
95. Think. Check. Attend. (n.d.). *Think. Check. Attend.* Online. Disponibil: <https://thinkcheckattend.org/>
96. Trueblood, J. S., et al. (2025). The misalignment of incentives in academic publishing and implications for journal reform. *PNAS*, 122, e2401231121. <https://doi.org/10.1073/pnas.2401231121>
97. Țurcan, N; Cujba, R și Minciună, V. (2025). *Publicarea științifică: Ghid metodologic*. Online. Chișinău: IDSİ. ISBN 978-9975-3564-8-0. <https://doi.org/10.57066/scicom.idsi25>
98. US Federal Trade Commission (FTC). (2019, April 3). *Court rules in FTC's favor against predatory academic publisher OMICS Group; Imposes \$50.1 Million Judgment against Defendants That Made False Claims and Hid Publishing Fees*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/2IRcM8G>
99. Vence, T. (2017, July 17). On blacklists and whitelists. *The Scientist*. Online. Disponibil: <https://www.the-scientist.com/careers/on-blacklists-and-whitelists-31209>
100. Vervoort, D.; Ma, X. & Shrimme, M.G. (2020). Money down the drain: predatory publishing in the COVID-19 era. *Can J Public Health*, vol. 111, pp. 665–666. <https://doi.org/10.17269/s41997-020-00411-5>

101. Vilhelmsson, A. (2022, April 14). Predatory publishing 2.0: Why it is still a thing and what we can do about it. *PLOS Blogs: ECR Community*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/4pDV2J2>
102. Ward, S. M. (2016). The rise of predatory publishing: How to avoid being scammed. *Weed Science*, vol. 64(4), pp. 772–778. <https://doi.org/10.1614/WS-D-16-00080.1>
103. Wikipedia. (2025, October 30). *List of topics characterized as pseudoscience*. Online. Disponibil: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_topics_characterized_as_pseudoscience
104. Wilkinson T.A.; Russell C.J.; Bennett W.E. et al. (2019). A cross-sectional study of predatory publishing emails received by career development grant awardees. *BMJ Open*, 9:e027928. <https://bmjopen.bmj.com/content/9/5/e027928>
105. World Association of Medical Editors (WAME). (2017, February 18). *Identifying predatory or pseudo-journals*. Online. Disponibil: <https://bit.ly/2jWvT0p>
106. Xia, J.; Harmon, J.L.; Connolly, K.G.; Donnelly, R.M.; Anderson, M.R. & Howard, H.A. (2015). Who publishes in predatory journals? *JASIST*, vol. 66(7), pp. 1406-1417. <https://doi.org/10.1002/asi.23265>

 Notă: la elaborarea recomandărilor a fost utilizat ChatGPT
 5. Tipul de utilizare: Îmbunătățirea, corectarea, editarea sau formatarea manuscrisului pentru a crește claritatea limbajului (conform clasificării STM)